

עיר וקדיש מז שמיא נחית

ט"ל תשכ"ח מפי זרעו

ספר
תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק כב

בזוהר דא יפקון מז גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק כּב

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלּוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוּרָא בּוֹ
מִנְקֻד וּמְחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' וִיקְרָא דף כב עַד זוּהַר פ' תּוֹרִיעַ דף מַח

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוּדִיָּה
לְבוּרָא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מְטַרְת רּוּחַ כָּלֶל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָן נִסִּים יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקּוּדֶשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תּשַׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

בְּרַכּוּ אוֹתָם רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְנִשְׁקוּ לָהֶם
 בְּרֵאשֵׁיהֶם וְשָׁלְחוּ אוֹתָם. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא
 לְרַבֵּי יוֹסִי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁתִּקַּן דְּרַכְנוּ לְפָנֵינוּ,
 וְדַאי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתָם אֵלֵינוּ.
 אֲשֶׁרִי אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְלֹא מֵרַפִּים
 מִמֶּנָּה שְׁעָה אַחַת. יָצְאוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי
 וְהִלְכוּ לְדֶרֶכָם. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, וְדַאי אֶהְבֵּת לְבִי
 קְשׁוּרָה בְּסוֹחָרִים הִלְלוּ. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, לֹא
 תִמְהַתִּי עַל זֶה, שְׁהָרִי בִימֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן אֶפְלוּ
 צַפְרֵי הַשָּׁמַיִם מְרַחֲשׁוֹת חֲכָמָה, שְׁהָרִי דְבָרָיו
 נוֹדְעִים לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

פְּתַח רַבֵּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים לא) וַיֹּאמֶר ה' אֵל
 מֹשֶׁה הִנֵּה שָׁכַב עִם אֲבֹתֶיךָ וְגו'. בֹּא
 רְאֵה, כָּל זְמַן שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה קָיָם בְּעוֹלָם, הָיָה
 מוֹחָה בִּידֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ בַּחֲטָא
 לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה נִמְצָא
 בִּינֵיהֶם, לֹא יִהְיֶה כְּמוֹ אוֹתוֹ הַדּוֹר עַד הַדּוֹר
 שְׁיָבֹא הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׁיִרְאוּ אֶת כְּבוֹד הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹתָם, שֶׁהֵם נִדְבָקוּ מֵה שֶׁלֹּא נִדְבָקוּ
 דוֹרוֹת אֲחֵרִים.

שְׁשַׁנְיָנוּ, רְאֵתָה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מַה שֶׁלֹּא רְאֵתָה
 עֵינֵינוּ שֶׁל יַחְזִקָאֵל הַנְּבִיא. אִם הֵם כָּל

כַּף נְדָבָקוּ, נִשְׁוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל שָׁכֵן, בְּנִיֵּיהֶם כָּל שָׁכֵן,
וְהַגְּבָרִים כָּל שָׁכֵן, הַסְּנֵה־דָרִין כָּל שָׁכֵן, הַנְּשִׂאִים
כָּל שָׁכֵן, וְכָל שָׁכֵן הַנְּבִיא הָעֲלִיּוֹן הַנְּאָמֵן מִשֶּׁה,
שֶׁהוּא עַל הַכֹּל. וְעַתָּה אֵלּוּ סוּחְרֵי הַמְּדָבָר
רוֹחֲשִׁים כָּל כַּף הַרְבֵּה חֲכָמָה, כָּל שָׁכֵן חֲכָמֵי
הַדּוֹר, כָּל שָׁכֵן אֵלּוּ שְׁעוּמָדִים לַפְּנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְלוּמָדִים מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם. כָּל שָׁכֵן, וְכָל שָׁכֵן רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל.

אחֲרַי שְׁמַת מִשֶּׁה, מַה כָּתוּב? וְקָם הָעַם הַזֶּה וַזָּנָה
וְגו'. כַּף, אוֹי לְעוֹלָם כְּשִׁיסְתִּלֵּק מִמֶּנּוּ רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שְׁמַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה יִסְתַּתְּמוּ מִן הָעוֹלָם,
וְיִרְצֶה אָדָם דְּבַר חֲכָמָה וְלֹא יִמָּצֵא מִי שְׂיֵאמֹר,
וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִמָּצֵא
בִּינֵיהֶם מִי שְׁמַתְעוֹרֵר בְּחֲכָמָה. עַל אוֹתוֹ זְמַן
כָּתוּב, וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ. וְאִם יִשְׁגּוּ
בַתּוֹרָה וְלֹא יֵדְעוּ אֶת דְּרָכֶיהָ, בְּמַה זֶה? מִשּׁוּם
שֶׁנְּעַלְמֵם דְּבַר מַעֲיָנֵי הַקְּהָל, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא מִן שְׂיִודַע
לְגִלּוֹת עֲמֻקּוֹת הַתּוֹרָה וּדְרָכֶיהָ. אוֹי לְאוֹתָם
הַדּוֹרוֹת שְׂיִמָּצְאוּ אֲזַי בְּעוֹלָם.

אמֵר רַבִּי יְהוּדָה, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַלּוֹת
רְזִים עֲמֻקִּים שֶׁל הַתּוֹרָה בְּזְמַן שְׂיִבֵּא מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוּם (יִשְׁעִיָּה י"א) שְׁמִלְאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת

ה' כַּמִּים לַיִם מְכַסִּים. וְכָתוּב (ירמיה לא) וְלֹא יִלְמְדוּ
 עוֹד אִישׁ אֶת רַעְהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת
 ה' כִּי כוֹלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנִם וְעַד גְּדוֹלָם, אָמֵן
 כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא וְעֵשָׂה אַחַת וְגו' בְּשִׁגְגָה
 וְאִשָּׁם. שָׁנָה רַבִּי יִצְחָק, מֵה שׁוֹנָה שְׁבָכָל
 מְקוֹם כְּתוּב בָּהֶם וְאִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִם הִכְהֵן
 הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא, וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, וְכֵאֵן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא, וְלֹא כְּתוּב וְאִם נָשִׂיא יַחְטָא?
 מֵה זֶה אוֹמֵר?

אִשָּׁא, שֶׁהִכְהֵנִים הִלְלוּ אֵינָם נִמְצְאִים כִּךְ בַּחְטָא,
 שֶׁהָרִי הִכְהֵן שׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד, מִשׁוּם
 שֶׁמִּשְׁאוֹ שֶׁל אֲדוֹנוֹ עָלָיו בְּכָל יוֹם, וְהַמִּשְׁאֵל שֶׁל כָּל
 יִשְׂרָאֵל, וְהַמִּשְׁאֵל שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִכֵּן
 הַתְּמִיהָה, הוּא כְּשֵׁיִיחְטָא?! וּמִשׁוּם כִּךְ כְּתוּב וְאִם.
 וְכֵן וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, תְּמִיהָה הִיא
 שְׁכָלָם יִמְצְאוּ בַּחְטָא אֶחָד, שְׁאִם אֵלֶּה יַחְטָאוּ –
 אֵלֶּה לֹא יַחְטָאוּ, וּמִשׁוּם כִּךְ כְּתוּב וְאִם. אֲבָל כֵּאֵן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא, וְדַאי, מִשׁוּם שֶׁלְבוּ גַם בּוֹ,
 וְהָעַם הוֹלְכִים אַחֲרָיו וְהַתְּמַנּוּ תַחְתָּיו. וְעַל כֵּן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא. כְּגוֹן שֶׁהוּא עֹבֵר עַל מִצְוֹת לֹא

תַּעֲשֶׂה, וְהוּא עֹשֶׂה אַחַת מֵהֶן, וְלִכֵּן לֹא כָּתוּב בּוֹ
וְאִם, שְׁהִרִי דְּבָרֶיךָ אֵינָם בְּסַפֵּק.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וְהִנֵּשְׂאִים הִבִּיאוּ אֶת אַבְנֵי
הַשֵּׁהָם וְאֵת אַבְנֵי הַמְּלָאִים לְאֶפֶוד וְלַחֹשֶׁן.
מִה שׁוֹנֶה שָׁאֵת הַדְּבָרִים הַלְלוּ הַקְּרִיבוּ הַנְּשִׂאִים
וְלֹא אָדָם אַחֵר? וְהִרִי כָּתוּב, (שמות לה) כָּל גְּדִיב לְבוֹ
יְבִיאָהּ אֶת תְּרוּמַת ה', וְכָתוּב וְאַבְנֵי שֵׁהָם וְאַבְנֵי
מְלָאִים לְאֶפֶוד וְלַחֹשֶׁן.

אַלְא, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַךְ עַל גַּב
שְׁבַכְלָם תְּלוּיָהּ הַנְּדָבָה הַזֹּאת, הָאֲבָנִים
הַלְלוּ עוֹלוֹת לַנְּשִׂאִים. מִה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהֵן
נִמְצְאוֹת עַל לֵב הַכֹּהֵן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
יְבִיאוּ נְשִׂאִים שְׁלָבָם גַּם בָּהֶם, וְיְבִיאוּ אֶת הָאֲבָנִים
הַלְלוּ שְׁנִמְצְאוֹת עַל לְבוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן, וְיִתְּכַפֵּר
עֲלֵיהֶם מִגַּסּוֹת לִבָּם. וְכָתוּב וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן
בְּבִאוּ לִפְנֵי ה', וְעַל זֶה – וְהִנֵּשְׂאִים הִבִּיאוּ אֶת
אַבְנֵי הַשֵּׁהָם וְאֵת אַבְנֵי הַמְּלָאִים, לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם.

וּמִשּׁוּם כֵּן, אֲשֶׁר נִשְׂאֵי יַחְטָא, וְדָאֵי. וְעֹשֶׂה
אַחַת מִכָּל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לֹא
תַּעֲשִׂינָהּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ, שְׁעֵבֵר עַל מִצְוֹת לֹא
תַּעֲשֶׂה. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חֲטָאתוֹ. שְׁמִשּׁוּם שְׁלָבוֹ גַּם

בו, לא משגיח בחטאיו, ואחר כך נודע לו ועשה
מזה תשובה.

סדר הלימוד ליום יז אדר [יום 165 בשנה]

רבי יהודה ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד
ועוסקים בתורה. אמר רבי יהודה לרבי
יוסי, ראיתי שצחות התורה בלילה יותר מאשר
ביום. למה זה? אמר לו, משום שהצחות של
תורה שבכתב היא תורה שבעל פה, ותורה
שבעל פה שולטת בלילה, ומתעוררת יותר
מאשר ביום, ובזמן שהיא שולטת, אז קימת
הצחות של התורה.

פתח רבי יוסי ואמר, (אייב לה) ולא אמר איה אלוה
עשי נתן זמרות בלילה. בא ראה, בשעה
שמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, הרי בארו
ששלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול
ומקיש את כנפיו וקורא. ואותה שלהבת, בזמן
שמגיעה אליו ומתעוררת כנגדו, הוא מסתכל בה
ומזדעזע וקורא, ומסתכל ומשגיח בשביל כבוד
רבונו כדי לעשות רצונו, וקורא לבני האדם.

ולכן נקרא שכוי, השגחה. ונקרא גבר,
שמתעורר בשלהבת הגבורה, בצד של

הגבורה הוא בא לעורר את העולם, ואז אותם בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, ואז נקראת רנת התורה. ולכן דוד ירש את המלכות הוא ובניו לעולמים ולדורי דורות.

וכשֶׁהִתְרַנְּגוּל קורא ובני אדם ישנים במטותיהם
מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך, ואומר מה שאומר, והרי פרשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר: אוי לפלוגי הנזוף של רבונו, שעזב את רבונו, ולא עורר את רוחו ולא משגיח על כבוד רבונו.

כשמאיר היום, הכרוז קורא עליו ואומר: ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עשי?! עושני היה צריך להיות! מה זה עשי? אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ומשתדל ברנת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

רבי יהודה אָמר, אָנִי שָׁמַעְתִּי שֶׁאָמַר רַבִּי אַבָּא
 אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אֵיחָה אֱלֹהִים עָשִׂי, עוֹשֶׂה לִי
 הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵהוּ עָשִׂי? אֶלֶּא כִּמוּ שֶׁאָמַרְתָּ,
 בְּשָׁעָה שֶׁהוּא קָם בְּלִילָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה,
 כְּשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם מִתְעוֹרָר אַבְרָהָם בְּאוֹתוֹ חוּט שְׁלוֹ,
 שֶׁכָּתוּב בּוֹ (בראשית יד) אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל
 וְגו'. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנְנִים
 אוֹתוֹ, וְעוֹשִׂים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. זֶהוּ
 שֶׁכָּתוּב אֱלֹהִים עָשִׂי.

וְהַרְי פְּרִשׁוּהָ, א"ל ו"ה. א"ל - זֶה אַבְרָהָם,
 שֶׁכָּתוּב בּוֹ, הָאֵל הַגָּדוֹל. ו' - זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. ה' - זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הוּא אֱלֹהִים.
 וְהֵם עוֹשִׂים אֶת הָאָדָם וּמִתְקַנְנִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם,
 וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב עָשִׂי, כִּמוּ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמט)
 יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֶּף
 הוּא, וְהַכֵּל דְּבַר אֶחָד.

רבי יהודה פָּתַח וְאָמַר, אוּ הוֹדַע אֱלִיּוֹ חֲטָאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא. הוֹדַע אֱלִיּוֹ, מִצַּד שֶׁל מִי? אוּ
 יָדַע (נודע) חֲטָאתוֹ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵה זֶה הוֹדַע
 אֱלִיּוֹ? אֶלֶּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַוֶּה אֶת כְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ לְאָדָם אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהוּא חָטָא,
 וּבְמֵה מוֹדִיעָה לוֹ? בְּדִינָיָה, כִּמוּ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כ)

יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו. הודע אליו,
כמי שמצוה לאחר.

ששנינו, בשעה שאדם חוטא לפני הקדוש
ברוך הוא ולא משגיח על חטאו
לחזור בתשובה לפני רבונו, וזורק אותו אחר
כתפו, נשמתו ממש עולה ומעידה לפני הקדוש
ברוך הוא, ואז מצוה הקדוש ברוך הוא לכנסת
ישראל ואומר: או הודע אליו חטאתו אשר
חטא, הושיטי את הדין עליו והודיעי לו את
חטאו, כמו שנאמר (יחזקאל טז) הודע את ירושלים
את תועבתיה.

אחר שמגיע עליו הדין, אז מתעוררת רוח לחזור
בתשובה לפני רבונו, ונכנע להקריב קרבן,
שהרי מי שלבו גם בו, חוטא, ושוכח חטאו ולא
משגיח עליו, והקדוש ברוך הוא מזמן כנגדו,
ומצוה להודיע לו את אותו החטא, כדי שלא
ישתכח ממנו.

אמר רבי יוסי, כף זה ודאי (מנין שקף) וכף מצאנו
בדוד, שכיון שעשה אותו מעשה של בת
שבע, לא השגיח בו. אמר לו הקדוש ברוך הוא:
אתה שכחת אותו?! אני אזכיר לך. מיד מה

כְּתוּב? (שמואל-ב יב) אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה'. אַתָּה
הָאִישׁ שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ אוֹתוֹ, אַתָּה הָאִישׁ שֶׁשָּׁכַחְתָּ
אוֹתוֹ. וּבִמָּה הוֹדִיעַ לוֹ? בְּדִין.

אָף כָּאֵן, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, הוֹדַע אֵלִיו
חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, וְהִדְבַּר יָפֵה, וְכֵן הוּא,
שֶׁלֹּא כְּתוּב אוֹ נוֹדַע אֵלִיו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות כא)
אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא, וּמִי שֶׁעוֹמֵד בְּלִילָה
לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לוֹ אֵת חֲטָאוֹ, וְלֹא
בְּדַרְךְ שֶׁל דִּין, אֲלֵא כְּמוֹ אִם שֶׁמוֹדִיעָה לְבִנָּה
בְּדַבַּר רַךְ, וְהוּא אֵינוֹ שׁוֹכַח אוֹתוֹ, וְשָׁב בַּתְּשׁוּבָה
לְפָנָי רַבּוֹנוֹ.

וְאִם תֹּאמַר, דָּוִד, שֶׁהִיָּה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, לָמָּה
הִתְעוֹרְרוּ עָלָיו בְּדִין? אֲלֵא דָוִד שׁוֹנֵה,
שֶׁהוּא עָבַר בְּמָה שֶׁנִּקְשַׁר, וְצָרִיךְ דִּין, וּבִמָּה
שֶׁעָבַר הוּא נִדוֹן. הוּא חָטָא כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת
הַקְדוּשָׁה וְלִירוּשָׁלַיִם הַקְדוּשָׁה, וּמִשׁוּם כֵּן גֵּרַשׁ
מִירוּשָׁלַיִם, וְהַמַּלְכוּת הוֹסְרָה מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִתְתַּקַּן
כְּרֵאוֹי (וּנְעֻשׁ).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הֶעֱנִישׁ אֶת דָּוִד עַל יְדֵי בְנוֹ, שֶׁכְּתוּב
(שמואל-ב יב) הַנְּנִי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ? אָמַר

רבי יוסי, הרי באַרְנוּ, מְשׁוּם שְׁאֵם יַעֲמֵד עָלָיו
 אִישׁ אַחֵר, לֹא יִרְחַם עָלָיו. אָמַר לוֹ, וְהָרִי
 אֲבִשְׁלוּם רָצָה לְהַרְגֵּךְ אֶת אָבִיךָ בְּכַמָּה עֲצוֹת
 רְעוֹת (חֶבֶל תַּחְבּוּלוֹת) עָלָיו יוֹתֵר מֵאָדָם אַחֵר? אָמַר
 לוֹ, לֹא שְׂמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ, אָנִי שְׂמַעְתִּי, דָּוִד חָטָא בְּבֵת שְׁבַע סָתָם.
 אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יָבֵא בֶן שָׁל בֵּת
 אֶל נֶכֶד וַיִּנְקָם נִקְמָה, וּמִיָּהוּ? זֶה אֲבִשְׁלוּם, שְׁהִיָּה
 בְּנֵה שֶׁל יִפֹּת תֹּאֵר, מִהַקָּרֵב. מִכָּאֵן לְמַדְנֵה, מִי
 שְׁלוֹקַח הָאִשָּׁה הַזֹּאת בְּקָרֵב וְחוּמֵד אוֹתָהּ, לְסוּף
 יוֹצֵא מִמֶּנָּה בֶן סוּרֵר וּמוֹרֵה. מָה הִטְעַם? מְשׁוּם
 שְׁעַד עֵכָשׁוּ לֹא פִסְקָה מִמֶּנּוּ זְהֵמָה, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ.
 רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, נִשְׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ וּבְזֵרוּעַ
 עֵזוֹ, הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ. אָבֵל בֵּא רְאֵה,
 כָּל זְמַן שְׁאָדָם חוֹטָא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 יֵשׁ דְּרָגָה אַחַת נוֹדַעַת לְמַעְלָה כְּנֶגֶד הַחֲטָא
 הַזֶּה לְדוֹן אֶת הָאָדָם, וּמִסְתַּכְּלֵת (וּמִסְכִּימָה) עָלָיו.
 אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, מְעַבֵּר
 חֲטָאוֹ וְאִין הַדִּין שׁוֹלֵט עָלָיו וְלֹא מַגִּיעַ עָלָיו.
 וְאִם לֹא שָׁב, נִרְשָׁם אוֹתוֹ הַחֲטָא לְאוֹתָהּ
 הַדְּרָגָה. אִם הוֹסִיף לְחֲטָא, הָרִי דְרָגָה אַחֲרַת
 מִזְדַּמְּנַת כְּנֶגְדּוֹ וּמִסְכִּימָה עִם הַדְּרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה,

וְאִזְ צָרִיף תְּשׁוּבָה יִתְּרָה. (ואם לא שָׁב) וְאִם מוֹסִיף
לְחַטָּא, מוֹסִיף דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, עַד שְׁמִשְׁלִים
לְחֻמַּשׁ דְּרָגוֹת.

כִּיּוֹן שְׁהֵימִין הִתְתַּקֵּן כְּנִגְדּוֹ וְהִסְכִּים עָלָיו, הָרִי
הַשְּׂמַאל מְזַמֵּן לְהִסְכִּים עִם הֵימִין וְלִהְכָּלֵל
בוֹ. כִּיּוֹן שְׁהִשְׂמַאל מְסַכִּים עִם הֵימִין, אִזְ כְּבָר לֹא
תְלוּי בְתִשׁוּבָה, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ, וְאִזְ הַכֹּל מְסַכִּימִים
עָלָיו בְּדִין, וְהִדִּין שׁוֹרָה עָלָיו.

וּבְשֵׁי הַדִּין נִשְׁלַם וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם, אִזְ מְסַתִּים
וּמִתְתַּקְנוֹת הָאֶצְבָּעוֹת חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ
חֲמֵשׁ, יְמִין בְּשְׂמַאל, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי הַכֹּל הִסְכִּימוּ
עָלָיו בְּאוֹתוֹ דִּין, וְיָדָיו מִתִּישְׂרוֹת לְהִרְאוֹת דְּבָר
בְּלִי כּוֹנֵת הָאָדָם, וְלֹא הִתְכַּוֵּן בוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב,
(שמות טו) יְמִינָהּ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח יְמִינָהּ ה' תִּרְעַץ
אוֹיֵב, לְהַכָּלֵל שְׂמַאל בְּיְמִין, וְנִשְׁלַם הַדִּין, וְאִזְ
זוֹהֵי עֲמִידָה שֶׁל הַכֹּל. וְלִכֵּן, כְּשֶׁרוֹצֵה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם הַכֹּל, כָּתוּב (ישעיה סב) נִשְׁבַּע ה'
בְּיָמֵינוּ וּבְזִרְעֵנוּ עֲזוֹ וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, כָּתוּב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר כִּפְתַת
תְּמָרִים. פְּרִי עֵץ הָדָר מֵהוּא? זֶה אֶתְרוּג.
וְכִי אֶתְרוּג מֵעֵץ הָדָר הוּא? וְהָרִי כִּמָּה קוֹצִים יֵשׁ

סְבִיבוּ, מִכָּאן וּמִכָּאן, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ פְּרִי עֵץ הָדָר?
 אֲלָא סוּד הַדְּבָר, שְׁכַתוּב וַיְבִין ה' אֱלֹהִים אֶת
 הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבֹאֶהָ אֶל
 הָאָדָם. וְכַתוּב עֶצֶם מֵעֶצְמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי, וְזֶהוּ
 פְּרִי עֵץ הָדָר. מִנֵּין לָנוּ שְׁאָדָם נִקְרָא עֵץ? שְׁכַתוּב
 כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.

כַּפַּת תְּמָרִים, שְׁעוּלִים לְשִׁבְעִים שָׁנִים, וְבוּ
 נִתְקַנּוּ שִׁבְעִים שָׁנִים עֲלִיוֹנוֹת. וְזֶה כַּפּוֹת
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְלָכֵן נִקְרָא כַּפַּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 כַּפִּיתוּ, שְׁעוּלָה לְכָאן וּלְכָאן. זֶהוּ שְׁכַתוּב כִּי כָל
 בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ, דּוֹקָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר – זֶה מְזַבַּח, שְׁעוּשָׁה
 פְּרוֹת, וּמַעְלָה נִצָּנִים לְכָל הַצְּדָדִים. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁכָל שִׁבְעִים הַשָּׁנִים נוֹתְנִים לָהּ
 חֵלֶק, וְהִיא מִתְבָּרַכַת מִכָּלֵם. מָה זֶה אוֹמֵר?
 מִשּׁוֹם שֶׁמִּי שְׁחוּטָא אֶל הַמְּזַבַּח, הוּא חוּטָא בְּכָל,
 שְׁהָרִי כַּפּוֹת כְּנֶגֶד אוֹתוֹ שְׁכַפּוֹת לְמַעְלָה, וְלָכֵן
 נִקְשְׂרוּ זֶה עִם זֶה, פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים, וְלֹא
 כְּתוּב וְכַפַּת תְּמָרִים.

כַּתוּב (ויקרא ז) זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו.
 מָה זֶה אוֹמֵר? אֲלָא זֹאת – זֶה מְזַבַּח,

שְׁנַמְשַׁח עַל יַד אֶהְרֶן, שְׁכָתוּב וּמְשַׁחַת אֶת מִזְבַּח
הָעֹלָה וְאֶת כָּל כְּלָיו. וּמְשַׁחַת (זו מְשַׁחַת) בְּנֵיו, שֶׁהָרִי
נִמְשַׁח מִכָּלֶם, וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְבָּרֵךְ וּמִטְהַר.

בא רֵאָה, בְּחַג סוּבְבִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ פַּעַם אַחַת
בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֵּן שְׁבַע פְּעָמִים. מֵה זֶה
אוֹמֵר? אֵלֵא, לְמַלְךְ שֶׁהַזְמִין אוֹרְחִים וְהִתְעַסֵּק
עִמָּהֶם, וְהִיָּתָה לְמַלְךְ בַּת יְחִידָה. אָמְרָה לוֹ:
אֲדוּנֵי הַמְּלָךְ, מִשּׁוֹם הָאוֹרְחִים לֹא שִׁמְתָ לֵב אֵלַי?
אָמַר לָהּ: חַיִּיךְ בַּתִּי, מָנָה אֶעֱלֶה לָּךְ בְּכָל יוֹם,
(שְׁשׁוּה כְּכֹלֶם).

כך בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁל הַחַג מְקַרְיָבִים יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדַּ
אֲמוֹת הָעוֹלָם. אָמַר הַמִּזְבֵּחַ לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ:
לְכֹלֶם נִמְצָאִים מְנוּת וְחֻלְקִים, וְלִי מָה אֶתָּה נוֹתֵן?
אָמַר לָהּ: בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְסוּבְבוּ אוֹתְךָ שְׁבָעָה
יָמִים עֲלֵיוֹנִים לְבָרֵךְ אוֹתְךָ, וְנוֹתְנִים לָּךְ שְׁבָעִים
חֻלְקִים (בְּכָל יוֹם). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁבָעִים חֻלְקִים
בְּכָל יוֹם כְּנִגְדַּ שְׁבָעִים פָּרִים שֶׁנִּקְרְבִים בְּחַג.

רבי יְהוּדָה אָמַר, שְׁבָעָה בְּכָל יוֹם, מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי
מִתְבָּרְכַת (מִמְקוֹם) מִכָּלֶם, וּלְסוּף שְׁבָעָה
הַיָּמִים מִתְבָּרְכַת מִמְקוֹם שֶׁשֶּׁמֶן הַמְּשַׁחָה נִמְצָא.
(וְאַחַר כֵּן) שְׁבַע פְּעָמִים, כְּנִגְדַּ כָּל אוֹתָם שְׁבָעָה יָמִים

כְּדֵי לְהַעֲמִיד לָהּ בְּרָכוֹת מִמַּעַיִן הַנִּחַל שְׁזוֹרֵם
תְּמִיד וְלֹא פּוֹסֵק. נִמְצָא שְׁמֵתְבָרַכְתָּ (תְּמִיד) בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, עַד שִׁבְעָה יָמִים שְׁמֵתְבָרַכְתָּ מִמַּעַיִן הַנִּחַל.
וְכֵן פַּעַם אַחֲרַת שִׁבְעַת פְּעָמִים כְּאַחַד, וּמִתְקִימוֹת
בָּהּ הַבְּרָכוֹת אַחַר כֶּךָ מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיוֹן שֶׁהַמַּעַיִן
יוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק, כְּפִי שְׁאֵמְרָנוּ.

בְּכ"ה יוֹם מְכַרְיִזִים עָלֶיהָ וְאוֹמְרִים, (שְׁמוֹאל-א-ב) עַד
עֲקָרָה יִלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמֻלָּהּ. עַד
עֲקָרָה יִלְדָה שִׁבְעָה - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵתְבָרַכְתָּ
מִשִּׁבְעָה בְּכָל יוֹם, וְעוֹלָה לְחֶשְׁבוֹן עֲלִיוֹן. וְרַבַּת
בָּנִים אֲמֻלָּהּ - אֵלּוּ אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
שְׁעוֹלִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְחֶשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְאַחַר כֶּךָ
מִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלִכְּן הַמְזַבַּח
מְכַפֵּר עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְזַבַּח מְטַהֵר אוֹתָם
וּמְרִיק לָהֶם בְּרָכוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

וַעֲנָף עֵץ עֵבֶת - זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁאָחוֹז לְשָׁנֵי
צְדָדִים. וּמִשׁוֹם כֶּךָ הֵדֵס שְׁלֵשָׁה עֲנָפִים,
שִׁיעֵשָׂה עֲנָף עֵץ עֵבֶת שְׁאָחוֹז לְכָל צַד. וְעַרְבֵי נַחַל
- אֵלּוּ שְׁנֵי עַמּוּדִים, שְׁמֵכָאן יוֹצֵא לְכַפּוֹת תְּמָרִים.
כַּפַּת תְּמָרִים, אָחוֹז לְמַעְלָה וְאָחוֹז לְמַטָּה, וְהָרִי
נִתְבָּאֵר. אֶתְרוּג יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַקּוֹצִים שֶׁל הָאֵילָן,

וְכַךְ זֶה. גַּם כַּפַּת תְּמָרִים אוֹחֵז בָּהֶם וְדַאי. כָּל מֵה שְׂיוֹצֵא לְעוֹלָם – מִכָּאן יוֹצֵא וּמִכָּאן בָּאִים (גִּזוּךְ).

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, וְאָבוֹאָה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מִזְבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שֶׁלְמַעֲלָה, מִזְבַּח אֱלֹהִים וְדַאי. וְהִינוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלִפְעָמִים מִזְבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנֵי מִזְבַּח ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאן דִּין וְרַחֲמִים, מִשׁוּם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת הַדָּבָר.

רעיא מהימנא

מִצְוָה זוּ, הַמוֹעֵל בְּהַקְדָּשׁ צָרִיךְ לְהֵבִיא קָרֵן וְחֵמֶשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְאֵת חֲמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו, קָרֵן ו'. הַחֵמֶשׁ שֶׁלּוֹ ה'. וְזוֹ קָרֵן הַיּוֹבֵל. קָרֵן שֶׁהִיְתָה בְּמִצְחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ פֶּר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרָאשׁוֹן. זֶהוּ הָעֵקֶר שֶׁל כָּל הַקְּרָבָנוֹת. הַקָּרֵן קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַפְּרוֹת שֶׁלּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְזֶה ה' ה'.

(ע"כ רעיא מהימנא).

נֶפֶשׁ כִּי תִמְעַל מֵעַל וּגּוֹ'. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פֶרֶשׁוּהָ נֶפֶשׁ וְדַאי. כָּתוּב וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֵיהָ, וְכָתוּב וְאֵת נֶפֶשׁ אִבִּיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלְעֵ.

אֲשִׁרְיָהֶם הַצְּדִיקִים שֵׁישׁ לָהֶם חֶלֶק עֲלִיוֹן
 בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּחֶלֶק הַקְּדוֹשׁ,
 בְּקִדּוֹשׁ הַמְּלֶךְ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְקַדְּשִׁים אֶת עֲצָמָם
 בְּקִדְשׁוֹת רַבּוֹנָם. וְכָל מִי שֶׁמְתַקְדֵּשׁ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ, שְׁפָתוֹב (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים. אָדָם מְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ מִלְמַטָּה –
 מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה. וְכִשְׁמִתְקַדֵּשׁ אָדָם
 בְּקִדְשׁ רַבּוֹנוֹ, מִלְבִּישִׁים (מורישים) אוֹתוֹ נִשְׁמָה
 קְדוֹשָׁה, יִרְשֵׁת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל,
 וְאִזּוֹ יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל. וְאֵלּוּ הֵם שְׁנִקְרָאִים בְּנִים
 לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַה' אֱלֹהֵיכֶם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

בֵּא רָאֵה, כְּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וּפְרִשׁוּהָ
 נֶפֶשׁ חַיָּה סֶתֶם. וּמֵאוֹתוֹ חֶלֶק יִרְשׁ דָּוִד הַמְּלֶךְ
 וְנִקְשֵׁר בְּקֶשֶׁר עֲלִיוֹן וְיִרְשׁ מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.
 וּמִשּׁוּם כֵּן וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצִרּוֹר
 הַחַיִּים. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ שְׁנֶפֶשׁ נִקְשְׁרֵת בְּרוּחַ, וְרוּחַ
 עִם נִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשִׁרְיָ
 חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיּוֹרֵשׁ הִירְשָׁה הָעֲלִיוֹנָה הַזֹּאת.

אִוִי לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁנֶפֶשׁוֹתֵיהֶם אֵינָן זוֹכוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכָל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם
 כְּתוּב וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִידָה יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע.

שְׁהוּלְכִים וּמְשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם וְלֹא מוּצְאִים מְקוֹם
 לְמַנוּחָה לְהִתְקַשֵּׁר בּוֹ, וְנִטְמָאִים (וְנִשְׁאַבִּים) בְּתוֹךְ צַד
 הַטְּמֵאָה, וְהַפְּרוֹז קוֹרָא וְאוֹמֵר: נֶפֶשׁ כִּי תִמְעַל
 מֵעַל בְּה'. מְקַדֵּשׁ ה' טַמְא. שְׁהֲרִי לְקַדְשָׁה לֹא
 נִכְנַס, וְלֹא נִכְלָל. וְהֵם מְזִיקֵי הָעוֹלָם, מְשׁוּם
 שְׁנִדְבָקִים בָּהֶם וְנִטְמָאִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הֲרִי פְּרִשׁוּהָ נֶפֶשׁ, כְּשֶׁמִתְעַטֶּרֶת
 כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל בַּמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ מִתְעַטֶּרֶת
 וְנִקְרָאת צְרוּר הַחַיִּים, מְשׁוּם שְׁבָה הַכֹּל נִקְשָׁר.
 רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כְּשֶׁשְׂכִינָה נוֹסַעַת, הִיא נוֹסַעַת
 עִם הָאֲבוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת יד) וַיִּסַּע מִלְּאֶךָ
 הָאֱלֹהִים הַהֵלֶךְ וְגו'.

רַבִּי אָבָא אָמַר, הַכֹּל נַעֲשֶׂה עֲטָרָה אַחַת, כְּדִי
 שְׂיִתְעַטֵּר כְּאַחַד, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִרְאָה
 בְּתוֹכָם (בְּצוּרוֹתָיו). בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרָא (שִׁיר ב) כְּתַפּוּחַ
 בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֵּן דוּדֵי בֵּין הַבָּנִים. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל
 רוֹאִים אֶת זֵיו הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן נוֹסַע לְפָנֵיהֶם. וְזֶהוּ
 שְׂשֻׁנֵינוּ, (דְּבָרִים ד) וַיּוּצֵאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגְּדֹל
 מִמְּצָרִים. אֵלּוּ הָאֲבוֹת. וּמְשׁוּם כֶּךָ הַשֵּׁם הַזֶּה
 מְשַׁבֵּר הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, וַיֵּשׁ בּוֹ לְטוֹב וּלְרַע.
 אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

בא ראה, עזו לקרבן למה? והרי אמר רבי שמעון, עז - השם שלו גורם, ללמד משמו, שהרי צד רע, ומין רע הוא. אלא כף אמר רבי שמעון, את זה צריך להקריב, שהרי אם עוברת עליו רוח טמאה או שהתעסק בו, הרי עז קרבנו, באותו גון שהוא חטא בו.

ואמר רבי שמעון, הרי שנינו, יש מי שזוכה בנשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררות הרוח, ויש מי שאינו זוכה אלא רק בנפש. זה מי שלא זוכה אלא רק בנפש, ולא עולה יותר, זה נדבק באותו צד של הטמאה, וכשהוא ישן, אותם צדדים רעים באים ונדבקים בו ומודיעים לו בחלום דברים של העולם, מהם כוזבים, ומהם אמת. ולפעמים שצוחקים עמו ומראים לו דברי שקר, ומצערים אותו בחלומו. ועל כף אמות עובדי עבודה זרה, מהם שרואים בחלומם דברי אמת, משום אותו צד שנדבקים בו, וכלם דברים לזמן קרוב.

בא ראה, במינים הרעים הללו יש שלש דרגות אלו על אלו. הדרגה העליונה שלהם הם אותם שתלויים באויר. הדרגה היותר תחתונה שלהם הם אותם שצוחקים עם בני אדם

וּמְצַעְרִים אוֹתָם בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂכָלָם
 חֲצוּפִים כְּמוֹ כָּלָבִים. וַיֵּשׁ דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה עֲלֵיהֶם,
 שֶׁהֵם מֵעֲלִיּוֹנִים וּמִתְחַתּוֹנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים
 לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֲמִתִּיִּם, וְאֵלוֹ
 הַדְּבָרִים הָאֲמִתִּיִּים כָּלָם לְזִמְנֵי הַקָּרוֹב.

וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאֹוִיר, שֶׁהֵם
 יוֹתֵר עֲלִיּוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכֶה יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר בְּנִפְשׁ, וְאוֹתָהּ נִפְשׁ רוֹצֶה לְהִתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל
 רוּחַ, טָרָם שֶׁהַרוּיָחָה אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֶה שִׁיּוּצָא
 מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנִּפְשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְרוֹצֶה
 לְעֲלוֹת וְלֹא רוֹצֶה, עַד שֶׁפּוֹגֵשֶׁת בְּאוֹתָם שְׂבָאֹוִיר,
 וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם
 יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשָׁר
 בְּחִלּוּמוֹ עַד שֶׁקוֹנָה רוּחַ.

כִּיּוֹן שֶׁקוֹנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הָרִים
 וּסְלָעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלֵאכִים
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֶה שִׁיּוֹדֵעַ, וְלוֹמֵד
 דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ. אִזְּ הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם
 בְּקִדְשָׁהּ, עַד שֶׁזוֹכֶה בְּנִשְׁמָה וְקוֹנָה אוֹתָהּ.

כִּיּוֹן שֶׁקוֹנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מַעֲכָבִים אוֹתָהּ,

וְהוֹלַכְתָּ וּמִתְפַּשְׁטָת וְנִכְנַסְתָּ בֵּין אוֹתָם הַצַּדִּיקִים
שְׂצוּרוֹרִים בְּצִרוּר הַחַיִּים, וְשָׁם רוֹאֶה אֶת עֲנַג
הַמֶּלֶךְ וְנִהְיִית מִן הַזֵּיו הָעֲלִיּוֹן.

וּכְשֶׁמֵתְעוֹרְרָת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן,
יורדת, ועומד אותו צדיק
שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אַרְיֵה חֹזֵק בַּתּוֹרָה, עַד
שֶׁבֶא הַבְּקָר וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה
לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, לְקַבֵּל חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד.
ומיהו זה? חוט של אברהם, שהוא קנה אותו,
שְׁכָתוּב (בראשית יד) אִם מִחוּט וְעַד שְׁרוּף נֶעַל. הוּא
לֹא נִהְיֶנָּה מֵאַחַר כָּלוּם, וְאָמַר אִם מִחוּט, זָכָה
לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם.

וּכְשֶׁבֶא אותו צדיק עם האילה הזו, אזי מתעטר
עִמָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְדוֹד אָמַר (תהלים כב)
לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר, זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת
הַשַּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שְׂאוּמְרִים
בְּגִלוֹת אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעֲלֵי הַנְּשָׁמָה, בְּעֲלֵי
הַתּוֹרָה, בְּנֵי עֲבוּדָתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ.
אוֹי לְאוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׂאִין זוֹכִים לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנָם
וְלֹא זוֹכִים בַּתּוֹרָה, שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא זוֹכֶה בַּתּוֹרָה,

לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, ויהדבקות
שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין
חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדשה. אוי
לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מכר
לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו
כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם.

בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה
זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש
ישראל אלא בנפש, דרגה עליונה עומדת עליו,
ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות
נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי
עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול,
שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר.

וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם
אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי
לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא
השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו פתוב
יתמו חטאים מן הארץ.

ובא ראה, יש בני אדם שנדבקים בצד הזה
משום אותה (בז) נפש שלא זכו יותר,
וכשעוברת עליהם אותה רוח טמאה, שורה

עֲלֵיהֶם וְנִדְבָקִים בָּהּ. אַזִּי אוֹתוֹ הִחֲטָא שְׁחוּטָא
הָאָדָם הוּא מְצַד שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ טְמָאָה, וְקָרְבָנו
הוּא עַז אַחַת, מְשׁוּם שֶׁהִיא בְּהֵמָה שֶׁבָּאָה מֵאוֹתוֹ
צַד לְכַפֵּר עַל חֲטָאוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (דברים כא)
לֹא תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ וְגו', וְלֹא תִטְמָא
אֶת אֲדָמְתָךְ. מְשׁוּם שֶׁהָאָרֶץ הִיא קְדוּשָׁה, (ויבמקום
שְׁשׁוּרָה) וְרוּחַ טְמָאָה לֹא תִמְצָא מְקוֹם בְּאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה לְשֵׁרוֹת עָלָיו. אִם כֵּן, כִּיּוֹן שֶׁעַל אוֹתָהּ
בְּהֵמָה שׁוֹרָה רוּחַ טְמָאָה, וְהִיא בָּאָה מִצְדִּיהָ,
לָמָּה מְקַרְיָבִים אוֹתָהּ לְצַד הַקְּדוּשָׁה? אָמַר לוֹ,
יִפָּה שְׁאֵלְתָּ.

אָבִל בָּא רָאָה, בְּנִי. כְּתוּב (שם ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֹכֶלֶה הוּא. יֵשׁ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ. הָאֵשׁ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹכֶלֶת אֵשׁ אַחֲרָת. וּבֵא רָאָה,
יֵשׁ מִלְּאָכִים שְׁאוּמְרִים שִׁירָה לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּמִתְבַטְּלִים כְּשֶׁהֵם מְסִימִים אֶת אוֹתָהּ
הַשִּׁירָה בְּנִיצוּץ שֶׁל אֵשׁ אוֹכֶלֶת. לְמַטָּה מִזְמִין
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵשׁ שֶׁל הַמְּזֻבַּח, וְהָאֵשׁ הַזֹּאת
אוֹכֶלֶת וּמְשַׁמֶּדֶה אֶת כָּל אוֹתוֹ הַצַּד, וְאוֹתוֹ הַצַּד
מִתְבַטֵּל בְּאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל אֵשׁ וְלֹא מִשְׁאִירָה
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם. וְאוֹתוֹ אָדָם שֶׁמְקַרֵּב אֶת קָרְבָּנוֹ

עומד עליו, ובאותו הריח של הקרבן שעולה,
עובר ממנו הצד של רוח הטמאה ששורה עליו
ומתכפר. משום כך הכל מתבטל ומשמד, ואין
מי שעומד בפני אותה אש.

רבי אחא היה הולך בדרך, ורבי חייא ורבי
יוסי נפגשו כאחד. אמר רבי אחא, ודאי
אנו שלשה עתידים לקבל פני שכינה. התחברו
יחד והלכו. אמר רבי אחא, כל אחד ואחד יאמר
דבר קשור לתורה, ונלך.

פתח רבי חייא ואמר, (ישעיה מה) הרעיפו שמים
ממעל וגו'. הפסוק הזה הוא סוד של
חכמה שלמדנו מהמנורה הקדושה. הרעיפו
שמים ממעל, מה זה הרעיפו? כמו שנאמר (דברים
לב) יערף כמטר לקחי. ועל הצד של המטר שהוא
המזון של הכל הוא אמר. ועל כן כל עיני העולם
מצפים לקדוש ברוך הוא למזונות, משום שהוא
נותן מזון לכל וזן את הכל, כמו שנאמר עיני כל
אליך ישברו וגו'.

ואם תאמר שבמקום הזה שנקרא שמים הדבר
תלוי – הרי שנינו, שלא בזכות הדבר תלוי,
וזכות הרי פרשוה זו צדקה. ותרגום של צדקה –

זכות. וזכות ושמים זה דבר אחד, וכאן הרעיפו שמים. (ואם תאמר בו תלוי) כתוב ממעל, ממעל ודאי. מהעתיק הקדוש זה בא, ולא מאותו מקום שנקרא שמים, ונקרא זכות, אלא ממעל דוקא ושחקים יזלו צדק. שכששמים נוטל אותו ממעל מאותו מקום עליון ששורה עליו, אזי שחקים יזלו צדק. מי השחקים? זה המקום שטוחנים מן לצדיקים. ומי הם? נצח והוד, שהם ודאי טוחנים מן לצדיקים. למי? לאותו מקום שנקרא צדיק, שהרי הם טוחנים את אותו המין שבא מלמעלה, וכל אותו טוב מתכנס בתוכם לתת אותו לדרגה של צדיק, כדי שיתברכו צדק מאותה נזילה שלהם, ועל זה טוחנים מן לצדיקים. מי הם הצדיקים? זה צדיק וצדק, יוסף ורחל, שכשמודוגים כאחד נקראו צדיקים.

ואלו טוחנים מן לצדיקים ודאי, ועל כן – ושחקים יזלו צדק. אז תפתח ארץ – למטה. ויפרו ישע – בני העולם. וצדקה תצמיח יחד – כל הרחמים וכל הטוב של העולם מתרבים, ומזונותיהם של בני אדם מצויים בעולם, אז נוספת שמחה על שמחה, וכל

העולמות מתברכים. אמר רבי אחא, אלמלא לא
באתי אלא לשמע את זה – די לי.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שופטים ה) לְבִי לְחוּקְקֵי
יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בְּעַם בְּרָכוֹ ה'. בֹּא
רְאֵה, כָּל הָרְצוֹן וְכָל הַלֵּב שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לְהָרִיק
בְּרָכוֹת מִמֶּעְלָה לְמַטָּה, לִיְחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
לְבַקֵּשׁ בְּתַפְלָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָצוֹן וּבְכֹנֶנֶת
הַלֵּב, לְהַשְׁפִּיעַ מֵאוֹתוֹ הַנִּחַל הָעֵמֶק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תהלים קל) מִמַּעַמְקִים קָרְאתִיךָ ה', שֶׁשֵּׁם הָעֵמֶק שֶׁל
הַכֵּל, בְּעַמְּקִים הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם הָרֵאשִׁית
הָעֲלִיוֹנָה שָׂאב וְאֵם מְזֻדְּגִים. אֵף כָּאֵן לְבִי
לְחוּקְקֵי יִשְׂרָאֵל, מִי הֵם חוּקְקֵי יִשְׂרָאֵל? לֹא
כְּתוּב חֻקְקֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא לְחוּקְקֵי, אֵלּוֹ אֲבֹא
וְאִמָּא שֶׁהֵם מְחוּקְקִים לְיִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא
שׁוֹפֵעַ מִבִּינֵיהֶם.

הַמִּתְנַדְּבִים בְּעַם – אֵלּוֹ הֵם הָאֲבוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ
נְדִיבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר נְדִיבֵי עַמִּים
נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבֹתָהֶם. אֲזִי בְּרָכוֹ ה', לְהַשְׁפִּיעַ
מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת לְמַטָּה, וְיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת בְּעוֹלָם
כָּלָם, שֶׁכְּשֶׁכָּאֵן נִמְצְאוּ בְּרָכוֹת מִלְּמַעְלָה, אֲזִי
הַכֵּל בְּשִׂמְחָה וְהַכֵּל בְּשִׁלְמוֹת. אֲשֶׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיק עֲלֵיהֶם בְּרָכוֹת

וּמְקַשֵּׁיב לְתַפְלָתְתֶם, וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב, פְּנֵה אֶל
תַּפְלַת הָעֲרָעָר וְלֹא בָזָה אֶת תַּפְלָתְתֶם וְגו'.

פְּרֻשֵׁת צוֹ (דף כו ע"א - דף לה ע"ב)

זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר,
צְדָקְתָךְ כְּהַרִּי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה
וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשְׁנוּהוּ וְנִתְבָּאָר. בֵּא רְאֵה,
הָעוֹלָה הַזֹּאת מֵעֵלָה וְקוֹשְׁרָתָא אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל
לְמַעְלָה, וְהַדְּבָקוֹת שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַבֵּא
לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּקֶשֶׁר אֶחָד, בְּשִׁמְחָה. וּמִשׁוּם
שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת, סוּד
שֶׁל זְכוֹר וְנִקְבָּה יַחַד, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַלִּי
פֶּה לְעֵלוֹת בְּחִבִּיבוּת.

בְּשִׁמְחַת עוֹרָרְתָּ רוּחַ צְפוּן, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹהוּ
שֶׁכְּתוּב שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי,
אֲזִי הִיא עוֹלָה בְּחִבִּיבוּת, וּמִתְעַטֶּרֶת בְּיָמִין,
וּמִתְחַפֶּרֶת עִם הָאֲמָצְעִי, וְהַכֹּל מֵאִיר מְסוּד שֶׁל
קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה מִתּוֹךְ סוּד שֶׁל אָדָם, בְּרִצּוֹן
הַכֹּהֵן וּבְתַפְלָה וּבְשִׁירָה.

וְהַרִּי בְּאַרְנוֹ שְׁעוֹלָה קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים בְּסוּד הַרוּחַ
הָעֲלִיּוֹנָה, מִשׁוּם שֶׁשְׁלֹשׁ רוּחוֹת קְשׁוּרוֹת
כְּאַחַת: הַרוּחַ הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ הַקְּדוּשׁ,

הַרוּחַ שֶׁלִּפְנֵים בְּאִמְצַע, שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, וְכֵן הַרוּחַ הַתַּחְתּוֹנָה. אָבֵל הַרוּחַ הַזֶּה שִׁיּוּצָאת מִתּוֹךְ שׁוֹפָר, כְּלוּלִים בְּאֵשׁ וּמִים. הַרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא סְתוּמָה בַּחֲשָׁאֵי, שָׁבָה מִתְקִימִים כָּל הַרוּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְכָל הַפְּנִים מְאִירוֹת, וּמִשׁוּם כֶּךָ חוֹזְרֵת הָעוֹלָה רוּחַ מִמֶּשׁ.

וְאַחֵר כֶּךָ מִסוּד שֶׁל הַבְּהֵמָה נִהְיִים וְנִזְוָנִים לְהִתְקַשֵּׁר לְרוּחַ אַחֲרֵת, שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַטְּמְאָה מֵאוֹתָם חֲלָבִים וְשִׁמְנִים, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וּמִשׁוּם כֶּךָ עוֹלָה קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, שְׁאֵר הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם כְּדִי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם מִכַּמָּה צְדָדִים וּבַעֲלֵי דִינִים, לְהַעֲבִיר וּלְהִיּוֹת נְאוּר מִתּוֹךְ הַרְצוֹן לְהִתְבַּשֵּׂם, וְנִקְרָאִים קְדָשִׁים קָלִים, מִשׁוּם שֶׁלֹּא מִתְעַטְרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּקֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים. וְעַל זֶה הֵם קְדָשִׁים קָלִים וְשִׁחִיטָתָם בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ. אָבֵל הָעוֹלָה, שֶׁהִיא סוּד שֶׁל קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, אֵינָה כְּשֵׁאֵר קְרִבָּנוֹת, שְׁכָל מַעֲשֵׂיהָ קֹדֶשׁ.

בֵּא וְרָאָה מָה כָּתוּב, וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוּ בַד, הַלְּבוּשִׁים הַלְלוּ מִיְחָדִים לְקִדְשָׁה, בַד יְחִידִי, מִיְחָד לְקִדְשָׁה. וְכָתוּב בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרִחֵץ בְּמִים אֵת בְּשָׂרוֹ וְלִבְשָׁם. מָה הַטַּעַם זֶה קֹדֶשׁ?

אֶלָּא סוּד הַדְּבָר, כְּמוֹ שְׁאָמַר שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים,
שֶׁהַכֹּל עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים בְּקֶשֶׁר
אֶחָד, וְאַחַר כֵּן מִפְּנֵה וּמִעֲבִיר רוּחַ טְמֵאָה,
שְׁמִטְמָא הַכֹּל, שְׁלֹא יִשְׁלַט וְלֹא יִקְרַב לְתוֹךְ
הַמִּקְדָּשׁ, וּמִעֲבֹר מְכַל צְדָדֵי הַקְּדוּשָׁה, וְהַכֹּל נִשְׁאַר
קֹדֶשׁ בְּקֹדֶשׁ יַחֲדָה.

וְאָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, הָרִי נִתְבָּאָר, שְׁכָתוּב (תהלים לד)
אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְכֵן עוֹלָה סוּד
שֶׁל אָדָם מִצַּד שֶׁל אָדָם. בְּהֵמָה – מִצַּד שֶׁל בְּהֵמָה.
וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, אָדָם וְדָאִי,
שֶׁהָרִי קָרְבָנוֹ לְמַעַלָּה לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר, וְאַחַר מִן
הַבְּהֵמָה. וְהַכֹּל הוּא בְּכָתוּב – אָדָם וּבְהֵמָה. וְזֶהוּ
סוּד שְׁצָרִיף לְקָרְבָן – אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר.
בֹּא רֵאָה, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
כֵּן עָשָׂה – אָדָם וּבְהֵמָה.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כָּתוּב עוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ,
שֶׁהָרִי מֵהֶם מְקַרְיָבִים קָרְבָן, וְאֶפְלוּ עוֹלָה,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב וְאִם מִן הָעוֹף עֲלֶה קָרְבָנוֹ – בֹּא רֵאָה,
מְכַל אוֹתָם עוֹפוֹת אֵין מְקַרְיָבִים אֶלָּא מִן הַתּוֹרִים
אוּ בְּנֵי יוֹנָה, אֶלָּא סוּד זֶה – מֵה שֶׁהַכֶּשֶׁר בְּזֶה,
פְּסוּל בְּזֶה. זֶה יִמִּין וְזֶה שְׂמָאל, וְהַכֹּל אֶחָד.

עוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, הָרִי בְּאֲרָנוּ שֶׁהֵם סוֹד
 הַמְרַכְבֵּה, וּבָהֶם תִּתְעַלֶּה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לַעֲלוֹת
 לְמַעְלָה, שֶׁהֵם שְׁנַיִם, אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל.
 הָעוֹף לְיָמִין, וְזֶה מִיכָאֵל. יְעוֹפֵף לְשְׂמָאל, וְזֶה
 גְּבַרְיָאֵל. זֶה לְיָמִין, וְזֶה לְשְׂמָאל.

וּמִשׁוּם כֶּף מְקַרְיָבִים שְׁנֵי אֱלֹהִים, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת
 אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְהַשְּׂמָאל מְעִטֵּר
 וּמְזִיז לְמַטָּה, לְאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הַשְּׂמָאל, וְיָמִין
 וְיָמִין, וְאִשָּׁה נִקְשְׂרַת לְבַעֲלָהּ לְהִיּוֹת אֶחָד,
 וְהַכֹּל מִתְעַלֶּה וּמִתְקַשֵּׁר כְּאֶחָד, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלֶּה לְבִדּוֹ וּמִתְחַזֵּק.

וּבַסְּפָרִים הַקְּדוּמוֹנִים, הָעֲנִי לֹא נוֹתֵן חֵלֶק לְהַזְיִן
 אֶלָּא לְהַתְקַשֵּׁר לְמַעְלָה, אֲבָל הַכֹּל –
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה – כֹּל אֶחָד נִקְשֵׁר לְצִדּוֹ כְּרְאוּי,
 וְהָרִי בְּאֲרָנוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו וְאָמַר,
 הָרִי הַקָּשֶׁר שֶׁל הַכֹּל נִקְשֵׁר בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים
 כְּדֵי לְהָאִיר, הַדְּבָקוֹת שֶׁל הָרָצוֹן שֶׁל כְּהֻנִּים לְוִיִּם
 וְיִשְׂרָאֵלִים לְמַעְלָה, עַד הֵיכָן הִיא עוֹלָה?

אָמַר לוֹ, הָרִי בְּאֲרָנוּ, עַד אֵין סוּף. שְׁכָל קָשֶׁר
 וְיַחְדוּד וְשְׁלֵמוֹת, לְהַצְנִיעַ בְּאוֹתָהּ צְנֻעָה

שְׂאִינָה מְשַׁגֶּת וְלֹא נוֹדַעַת שְׂבָה רְצוֹן כָּל
הַרְצוֹנוֹת. אֵין סוּף אֵינוֹ עוֹמֵד לְהוֹדַע, וְלֹא
לַעֲשׂוֹת סוּף, וְלֹא לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ שֶׁל אֵין (ראש כמו
שֶׁאֵין). הָרֵאשׁוֹן הוֹצִיא רֵאשׁ וְסוּף, מִי הָרֵאשׁ? זֶה
הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא רֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל הַנִּסְתָּר
שֶׁעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה. וְעוֹשֶׂה סוּף, שֶׁנִּקְרָא
סוּף דָּבָר, אֲבָל לְשֵׁם אֵין סוּף.

אֵין רְצוֹנוֹת וְאֵין אוֹרוֹת וְאֵין גִּירוֹת בְּאוֹתוֹ אֵין
סוּף. כָּל הָאוֹרוֹת וְהַמְּאוֹרוֹת הִלְלוּ תְלוּיִים
לְהַתְקִים בָּהֶם, וְלֹא עוֹמְדִים לְהַשְׁגָּה, מִי שִׂוֵּדַע
וְלֹא יוֹדַע, אֵינוֹ אֶלָּא רְצוֹן עֲלִיוֹן נִסְתָּר שֶׁל כָּל
הַנִּסְתָּרִים, אֵין.

וּבְשֶׁהַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה וְהָעוֹלָם הִבָּא הַתְּעֵלוֹ,
אֵינָם יוֹדְעִים פָּרַט לְרֵיחַ, כְּמִי
שֶׁהֲרִיחַ רֵיחַ וְהַתְּבַשֵּׁם, וְאֵין זֶה נֶחַת (נִיחַח), שֶׁהֲרִי
כְּתוּב וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחַחְכֶם, שֶׁהֲרִי רֵיחַ
נִיחַח הוּא רֵיחַ שֶׁל רְצוֹן, שֶׁכָּל הַרְצוֹנוֹת הִלְלוּ
שֶׁל תְּפִלָּה, וְרְצוֹן שֶׁל שִׁירָה, וְרְצוֹן הַכְּהָנִים,
שֶׁכָּלֶם סוּד שֶׁל אָדָם, אֲזִי כָלֶם נַעֲשִׂים רְצוֹן
אֶחָד. וְהֵהוּא נִקְרָא נִיחַח, רְצוֹן כְּתַרְגוּמוֹ. אֲזִי
הַכֹּל נִקְשָׁר וּמֵאִיר כְּאֶחָד כְּרֵאוּי, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

וַעֲלֵ כֵן נִתֵּן הַצַּד הָאֲחֵר בְּיַד הַכֹּהֵן, שְׁכָתוּב צוֹ
 אֶת אֶהֱרֵן וְאֶת בְּנָיו לְאֹמֵר. סוּד כָּאֵן, שְׁהֵרִי
 בְּאַרְנוֹ, אֵין צוֹ אֶלָּא עֲבוּדָה זָרָה. וְכֵאֵן נִתֵּן לוֹ
 לְשִׁרְף אֶת אוֹתָהּ מִחֲשֻׁבָּה רָעָה וְלִהְעֲבִירָה מִתּוֹךְ
 הַקִּדְשׁ בְּרָצוֹן הַזֶּה שְׁעוּלָה לְמַעֲלָה, וּבְעֵשֶׂן הַזֶּה
 וּבַחֲלָבִים שְׁנִשְׁרָפִים, כְּדִי שְׁיַעֲבְרוּ מִן הַקִּדְשׁ,
 וְהֵצוּ הַזֶּה עוֹמֵד בְּרִשׁוֹתָם לְהַפְרִידוֹ מִן הַקִּדְשׁ
 מִתּוֹךְ הַקִּרְבָּן הַזֶּה. וְאִם תֹּאמֵר, צוֹ אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל – כִּף גַּם שְׁהֵרִי בְּרִשׁוֹתָם עוֹמֵד (לְהַפְרִישׁ אוֹתָהּ
 מִן הַקִּדְשָׁה) כֹּל זְמַן שְׁעוֹשִׂים רָצוֹן רְבוּנָם, שְׁלֹא יוּכַל
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

וְהַפְּסוּק הַזֶּה הַכֹּל בָּא לְהִרְאוֹת סוּד הַדָּבָר,
 לְעַטֵּר אֶת רוּחַ הַקִּדְשׁ לְמַעֲלָה
 לְמַעֲלָה, וְלְהַפְרִיד אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה וְלְהוֹרִידָהּ
 לְמַטָּה לְמַטָּה, וְזֶה בְּרָצוֹן וּבַתְּפִלָּה כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ,
 וְזֶה בְּמַעֲשֵׂה, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁרָאוּי לוֹ.

וְהַכָּתוּב הַזֶּה מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם, שְׁכָתוּב צוֹ אֶת
 אֶהֱרֵן וְאֶת בְּנָיו לְאֹמֵר. צוֹ – זוֹ עֲבוּדָה
 זָרָה, רוּחַ הַטְּמֵאָה. לְאֹמֵר – זוֹ הָאִשָּׁה, שְׁנִקְרָאת
 יְרֵאת ה'. כָּתוּב כָּאֵן לְאֹמֵר, וְכָתוּב שָׁם (יִרְמִיָּה א)
 לְאֹמֵר הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהֵרִי פְרִשׁוּהָ.

משום כִּף הַכֹּל נֶאֱמַר, וְהִכְהִין עוֹמֵד לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל
בְּסוּד שֶׁל אָדָם וּבְהִמָּה.

**אֲשֵׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא, שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה
וְהוֹלְכִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, עֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה לא) ה'
עֲלֵיהֶם יִחְיוּ. מִי עֲלֵיהֶם? אֵלּוּ דְרָכֵי הַתּוֹרָה. יִחְיוּ
– יִתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.**

סדר הלימוד ליום יח אדר [יום 166 בשנה]

**בֵּא רְאֵה, כָּתוּב זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה. אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְנוֹהוּ בַצּוּרָה הַזֹּאת: (זאת
תּוֹרַת – זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעֵלָה – שֶׁהִיא עוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה לְמַעְלָה
לְהִתְקַשֵּׁר כְּרִאוּי, עַד הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֶדֶשׁ קְדָשִׁים).**

(דְּבַר אַחֵר) זֹאת תּוֹרַת – זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעֵלָה – זו
מִחְשְׁבָה רְעָה שֶׁהִיא עוֹלָה עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל הָאָדָם
לְהִסִּיט אוֹתוֹ מִדֶּרֶךְ אֱמֶת. הִיא הָעֵלָה – הִיא
שְׁעוֹלָה וּמִשְׁטִינָה עַל הָאָדָם, וְצָרִיךְ לְשַׂרְף אוֹתָהּ
בְּאֵשׁ כִּדֵּי לֹא לְתַתּ לָהּ מָקוֹם לְהִשְׁטִין.

וּמִשּׁוֹם כִּף, עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה.
מִי הַלֵּילָה? זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
זֹאת, מִשּׁוֹם שֶׁבָּאָה לְטַהֵר אֶת הָאָדָם מֵאוֹתוֹ רְצוֹן.

עַל מוֹקְדָה, מִשּׁוּם שְׁנֵהָר דִּינּוּר הוּא מְקוּם לְשׂוֹרֵף
כָּל אֵלוֹ שְׂלֵא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שְׁהָרִי מְכַנִּיּוּסִים
אוֹתָם בְּאוֹתָהּ אֲשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלִטוֹנָם
מִן הָעוֹלָם, וּכְדֵי שְׂלֵא יִשְׁלֹט, צָרִיף עַל מוֹקְדָה עַל
הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה, וְנִכְנַע וְלֹא שׁוֹלֵט.

וְלָבֵן, כְּשֶׁזֶה נִכְנַע, עוֹלָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁעוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה,
שְׁהָרִי עֲלִיתָה זֶה כְּשֶׁנִּכְנַע הַכַּח הָאֲחֵר הַזֶּה וְנִפְרַד
מִמֶּנָּה, וְלָכֵן צָרִיכִים בְּסוּד הַקָּרְבָּן, לְהַפְרִיד אֶת
הַצַּד הַזֶּה מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְלָתֵת לוֹ חֶלֶק, כְּדֵי שְׁרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ תִּתְעַלֶּה לְמַעְלָה.

רַבִּי אָחָא פָּתַח וְאָמַר, וְהָאֵשׁ עַל הַמְזֻבַּח תּוֹקֵד
בוּ וְגו'. וְהָאֵשׁ עַל הַמְזֻבַּח תּוֹקֵד בוּ,
לְמָה? וּבַעַר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא,
לְמָה? וְכֵהֵן לְמָה? וְהָרִי שְׁנִינּוּ שְׂאֵשׁ בְּכָל מְקוּם
הִיא דִּין, וְהַכֹּהֵן בָּא מֵצַד הַיָּמִין, וְרַחוּק הוּא
מִן הַדִּין, שְׁהָרִי אֵין כֹּהֵן מִזְדַּמֵּן לְדִין לְעוֹלָמִים,
וְכֵאֵן הוּא צָרִיף לְשׂוֹרֵף דִּין בְּעוֹלָם, שְׁכַתּוּב
וּבַעַר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן?

אַלְפָּא כֶּף לְמַדְנּוּ, אָדָם שְׂבָא לְחֵטָא לְפָנֵי רַבּוּנּוּ,
הוּא שׁוֹרֵף אֶת עֵצָמוֹ בְּשִׁלְהַבַת הַיֶּצֶר הָרַע,

וַיֵּצֵר הָרַע בְּאֵ מִצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה, וְהָרִי שׁוֹרָה
 בּוֹ רוּחַ טְמָאָה. וְלִפְעָמִים נוֹדְעִים הַקְּרָבָנוֹת
 שְׂבָאִים מֵהַצַּד הַזֶּה, וְצָרִיךְ לְהַקְרִיב עַל הַמִּזְבֵּחַ
 אֶת מֵה שְׂדוּמָה לוֹ, וְלֹא מִתְכַּלֶּה וְלֹא מִתְבַּטֵּל
 אוֹתָהּ רוּחַ הַטְּמָאָה בֵּין מֵהָאָדָם וּבֵין מְאוֹתוֹ הַצַּד
 שְׂבָא מִמֶּנּוּ, אֲלֵא רַק בְּאֵשׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ, שְׂאוֹתָהּ
 הָאֵשׁ מִבְּעֶרְתָּ אֶת רוּחַ הַטְּמָאָה וּמִיָּנִים רָעִים מִן
 הָעוֹלָם. וְהִכְהֵן מִתְכוּוֹן בְּזֶה לְתַקֵּן אֵשׁ שְׂתַבְעַר
 מִיָּנִים רָעִים מִן הָעוֹלָם.

וְלִכֵּן צָרִיךְ שְׂלֵא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים וְלֹא יִחַלֵּשׁ
 הַכַּחַח וְהַתְקַף שְׁלֵה, כְּדִי לְשַׁבֵּר הַכַּחַח הָרַע
 הָאֲחֵר מִן הָעוֹלָם, וְלִכֵּן לֹא תִכְבֶּה. וְהִכְהֵן יִסְדֵּר
 עֲלֵיָהּ אֵשׁ בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא, בְּזִמְנֵי שְׁשׁוֹלֵט הַצַּד שְׁלוֹ
 וּמִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם כְּדִי לְבַשֵּׁם אֶת הָעוֹלָם (וּלְבַסֵּם הַדִּין),
 וְהַדִּינִים נִכְנָעִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה
 שְׁנִינוּ, יֵשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֶת אֵשׁ. אֵשׁ שְׁלֹמְעֵלָה אוֹכֵלֶת
 אֵשׁ אַחֲרֶת, אֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ אוֹכֵלֶת אֵשׁ אַחֲרֶת. וְעַל
 זֶה הָאֵשׁ הַזֶּה לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים, וְהִכְהֵן מְסִדֵּר
 אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

רַעְיָא מֵהִימְנָא

מִצְוָה לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה כְּמִשְׁפָּטָה, וְעֲלֵיָהּ נֹאמַר
 זֹאת תֹרֵת הָעֵלָה וְגו'. חֲמִשָּׁה אֲשִׁים הֵיוּ

יורדים על הקרבן: אש אוכל ואינו שותה. אש שותה ואינו אוכל. אש אוכל ושותה. אש אוכל לחים ויבשים. אש שאינו אוכל ואינו שותה. כנגדם הם: זאת תורת העלה – אחת. היא העלה על מוקדה – שתים. על המזבח – שלש. כל הלילה – ארבע. ואש המזבח תוקד בו – חמש. ופרשונה בעלי המשנה, העולה כלה עולה לגבוה, וזו בינה, ה', ה' מראות שלה. " בת יחידה, (שמות כג) ומראה כבוד ה' כאש אכלת. ו' אור של בת עין, והיא אש שותה כל המים של התורה, ואוכלת את כל הקרבנות של התפלה. ואוכלים לחים ויבשים, אותם פשטי התורה שהם כמו עצים יבשים, וסודות התורה הם כמו עצים לחים. וזוהי אש האוכלת לחים ויבשים.

ועוד אוכלת לחים, כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות עשה. ויבשים – כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות לא תעשה. וזהו סקילה שרפה הרג וחקק, על מצוות עשה, ועל מצוות לא תעשה. אלו הם הקרבנות של השכינה, תפלה, של מצוות עשה ולא תעשה. וכנגד חמש המראות הללו תקנו חמש

תְּפִלוֹת בְּיוֹם הַכְּפוּרִים. וּכְנָגַד בַּת עֵין אוֹתָם
עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה. חֲמֵשֶׁה כְּנָגַד הָאוֹר שֶׁל בַּת
עֵין. חֲמֵשֶׁה עֲנוּיִים כְּנָגַד ה' אַחֲרוֹנָה.

הַפּוֹצְוָה אַחַר זֶה, לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲטָאת כְּמִשְׁפָּטָה.
תְּנָאִים וְאַמוֹרָאִים, אַתֶּם שְׁמַצַּד מְדוּלְתֵי
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַתֶּם, שְׁטַרְחָתֶם הִרְבֵּה
לְנִקּוֹת אֶת הַבַּת שְׁלִי, שֶׁהִיא הִלְכָה, מֵאוֹתָן
הַקְּלָפוֹת שֶׁל עֶרֶב רַב, שֶׁהֵן קִשְׁיוֹת רְעוֹת שְׂאִין
לָהֶם תְּרוּץ וְלֹא פְרוּק, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (קהלת א)
מְעַנֶּת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְחֲסָרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת,
אֲלֹא נֶאֱמַר בָּהֶם תִּיקוּ. וְכֹל תִּיקוּ שֶׁל אֶסוּר –
לְחַמְרָה. וְהוּא תִיקוּ חָסֵר ן', שְׂאִין לוֹ תִקוּן. חָסֵר
נוֹן, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁתִּיקוּ שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא
שְׁתִּיקָה, כְּמוֹ: שְׁתַּק, כֶּף עָלָה בְּמַחְשָׁבָה.

וַיֵּשׂ קִשְׁיוֹת שֶׁהֵן הַלְבוּשִׁים שֶׁל הִלְכָה, שֶׁנֶּאֱמַר
בָּהֶם מִשְׁבָּצוֹת זָהָב. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מה) כָּל
כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה.
וְאַתֶּם פּוֹסְקִים אוֹתָם בְּכִמָּה פְּסָקִים, וְאַחַר כֶּף
מִתְקַנִּים וּמֵיִשְׁבִּים אוֹתָם בְּכִמָּה פְּרוּקִים.

וְאִם חָסֵר פְּסָק כָּל־שֶׁהוּ מִן הַמִּשְׁנָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרוּהָ זֶה חָסֵר מִן הַמִּשְׁנָה, אַתֶּם

מִתְקַנִּים אוֹתָם, וְזֶהוּ חֶסֶד שְׂיֹכֵל לְהַמְנוֹת. וְאִם
 יבֹא טַפֵּשׁ וְיוֹצִיא שֵׁם רַע עַל אוֹתוֹ אֲמֵן שְׁחוֹתֶךָ
 לְבוֹשִׁים, וְיֹאמֶר: וְכִי הַתּוֹרָה הִיא חֲסֵרָה?! וְהָרִי
 כְּתוּב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, תְּמִימָה בְּכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף,
 שֶׁהֵם רמ"ח מְצוּוֹת, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר ד) כְּלָךְ יִפָּה
 רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, תְּמִימָה בְּלִבּוֹשֵׁיהָ, וְאֵיךְ חֶסֶד
 מִן הַמְשָׁנָה?

אַתֶּם תֹּאמְרוּ לוֹ: דִּיךָ וְתִמְצָא חֲתִיכָה, וְתִמְצָא
 אוֹתָהּ מְעַרְבֶת עִם שְׂאָר פְּסָקִים וּמְשָׁנִיּוֹת.
 שְׁדַרְךָ הָאֲמֵן לְחַתֶּךָ לְבוֹשִׁים לְכַמָּה חֲתִיכוֹת,
 וְהַתְּלִמִּיד שְׂאִינוּ בְּקִי לְקַשֵּׁר אֶת הַהֲלָכָה בְּחֲתִיכוֹת
 הַלְלוּ, מִתְחַלְפוֹת לוֹ פְּסָקוֹת וְקִשְׁיוֹת וְלֹא מוֹצֵא
 לָהֶם פְּרוֹק, עַד שְׂיִבֹא הָאֲמֵן וּמְפָרֵק אוֹתָם אֶת כָּל
 הַסְּפָקוֹת הַלְלוּ שְׁלָהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, הַלְכָה שְׁהִיא
 בַּת, עוֹלָה לְפָנָי הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה בְּכָל, בְּגוּפָהּ
 בְּלִבּוֹשָׁהּ וּבְתַכְשִׁיטָיָהּ, וּמְתַקֵּים בָּהּ (כְּרֵאשִׁית ט)
 וְרֵאשִׁיתָהּ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְלִפְעָמִים יֵשׁ לְאֲמֵן
 תְּלִמִּיד בְּקִי שְׂיִשְׁלַח לוֹ לְתַקֵּן אוֹתָם.

קָמוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, וְדַאי שְׂאֵתָהּ הוּא הָאֲמֵן, רוֹעֵה
 הַנְּאֲמָן, שְׁבָךְ נֶאֱמַר מִשָּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי,
 וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ כָּל הַתְּלִמִּידִים הֵם שְׁלֶךְ, מִיְהוֹשֻׁעַ
 וְעַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ שְׂאֵמֶר וּמְסָרָה לִיְהוֹשֻׁעַ,

ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, עד הסוף של כלם. התלמיד הבקי שלך מי הוא? הרי ראינו שנאמר, הכל יהא מנח עד שיבא אליהו.

אמר להם, ודאי כף זה, שהוא תלמיד חבר, שעליו נאמר (במדבר כה) בן אהרן הכהן, כמו שנאמר באהרן, (שמות ד) הוא יהיה לך לפה, כף גם בנו יהיה לי לפה, שהיא התורה שבעל פה. משום שאיך שהייתי בראשונה כבד פה וכבד לשון, וכף יקים אותי הקדוש ברוך הוא – כבד פה בתורה שבעל פה, וכבד לשון בתורה שבכתב, שלא יאמרו אלו שלא מכירים אותי, זה מישהו אחר. ואליהו הוא יהיה לי לפה, יבא לתקן את כל הספקות הללו ולישב אותם.

באותו זמן – זאת תורת העלה, הבת, שהיתה לחוצה שפלה בגלות, עולה על כל הדרגות שלמעלה. זהו שכתוב (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה, ועלייתה תהיה לאבא שהוא לימין של חסד, שבו הרוצה להחכים ידרים, משם חכמ"ה, כ"ח מ"ה.

אמר תנא אחד, ודאי שבגלל כף נאמר בך, מוליך לימין משה, משום הפלה שלך

שלא תהיה לך שלמות אלא עמה. שכשאתה תהיה שלם עמה, נאמר בך פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת. במראה, כמו כלה שפושטת מלבושיה ומתיחדת עם בעלה בקרוב בשר, ברמ"ח איברים שלה, ולא מכסה איבר אחד ממנה. וזה במראה, רמ"ח בחשבון (ראוי לה

שנאמר בו).

אמר המנורה הקדושה, בראשונה נראה לך המראה הזה, שנאמר בו במראה, שהוא לך המראה הגדול בסנה שנזכר בו חמש פעמים הסנה. וכעת התגלה לך המראה הזה ברמ"ח מצוות שהם בחמשה חמשי תורה. ולא בחידת, שאותם לבושים שלה, שבהם ראו כל הנביאים. שאין דרך שתתגלה כלה בקרוב בשר אלא לחתן שלה.

באותו זמן יתקיים בהם, (בראשית ב) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו. כמו אדם ואשתו שכבר העבר הערוב הרע של ערב רב, קשיה רעה מן העולם, שהם העריות של הקדוש ברנף הוא ושכינתו, העריות של ישראל. כל שכן העריות שלך, רועה הנאמן. ומההלכה שלך, שבשבילם צריך לכסות את

סודות התורה, כמו שבארונה (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר, עד שעוברים מן העולם. ואין מלכים אלא ישראל, כמו שבארונה, כל ישראל בני מלכים הם. באותו זמן, וכבוד מלכים חקר דבר. אמר הרועה הנאמן, ברוך אתה לעתיק הימים, שמשם אתה, כענף שמתפשט מן האילן, כך הנשמות ענף ממנו.

תנאים ואמוראים, הרי ודאי עולה וחסאת ואשם הן שלש מצוות, שלשה אבות. שלמים הגבירה. איבר שהיא תשלומים של כל איבר, כמו היום הראשון של חג. (מקום שהוא תשלומים של הכל כדגמת).

מי שלא חג ביום טוב ראשון, אין לו תשלומים לראשון, ושאר הימים תשלומין זה בזה, ובהם וחסרון לא יוכל להמנות. אבל מי שלא חג יום טוב ראשון של חג, עליו נאמר מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות, וזוהי החטאת שמעכבת את העולה. (מה הטעם) החטא הוא זכר. החטאת נקבה. ולפעמים שהרי החטאת מתבשמת ונפרדת מעולה באותו שעיר, שנאמר (במדבר כח) ושעיר עזים אחד לחטאת.

אָשָׁם תְּלוּי אָחוּז בְּשִׁנְיָהֶם, כְּמִי שְׂאוּחַז לְכָאן
 וּלְכָאן, וְהוּא תְּלוּי בְּאֲמָצֵעַ. כְּמוֹ, הַכֹּל
 תְּלוּי עַד שְׂיבָא אֵלָיְהוּ וַיִּפְרִידוּ מִשָּׁם. כֶּף אָשָׁם
 תְּלוּי הוּא אָחוּז בְּשִׁנְיָהֶם עַד שְׁנוֹתָנִים לוֹ אֵת
 מְזוֹנוֹ, הַשְּׁחַד שְׁלוֹ, וַיִּפְרֵד מִשָּׁם, וּמִתְקַרְבִּים
 הָאֵיבָרִים שֶׁל הַכֶּלֶה זֶה לְזֶה. שְׂכָךְ הוּא אָשָׁם
 וְחֻטָּאת, כְּמוֹ סְרָכוֹת שְׂאֲחוּזוֹת בְּרָאָה, וְלֹא
 מְנִיחִים אוֹתָם לְפָרַח לְעֵלוֹת כִּלְפֵי מַעֲלָה לְנִשְׁב
 בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הַשֵּׁה הוּא לְעוֹלָה, שְׂכָתוּב (בראשית כב) וְאִיָּה הַשֵּׁה
 לְעֵלָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ שֶׁה תָּמִים זָכַר. זֶהוּ
 שְׂכָתוּב אִישׁ תָּמִים. וְהָרִי צְרִיף לְשָׂאֵל, שְׂהָרִי שֶׁה
 הוּא לְיָמִין, וְהַשְּׁעִיר הוּא לְשְׂמָאל, שְׂהֵינּוּ שְׁעִיר
 עֲזִים אֶחָד לְחֻטָּאת. וַיֵּשׁ שְׁעִיר וַיֵּשׁ שְׁעִיר. שְׁעִיר
 אֶחָד לָהּ, וְשְׁעִיר אֶחָד לְעֲזָאזֵל. וְהֵינּוּ שְׂכָתוּב
 (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהָרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל
 אֶחָד לָהּ וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעֲזָאזֵל.

וּבְאוֹתוֹ שְׁעִיר נֶאֱמַר בְּעֵשׂוֹ (בראשית כז) אִישׁ שְׁעִיר.
 וְזֶה הַכֶּבֶד שְׁנוּטֵל אֵת כָּל אוֹתָם
 הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַדָּם – (שְׂמָשָׁם) שְׂחִין אֲבַעְבוּעוֹת
 פּוֹרְחוֹת, סִפְחוֹת, וְכֹל מִינֵי צְרַעַת. וְהֵינּוּ שְׂכָתוּב
 (ויקרא טז) וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֵת כָּל עוֹנְתָם אֶל אָרֶץ

גְזָרָה. וְהֵם עֲוֹנוֹת תָּם, שֶׁהוּא הַלֵּב, וְאִזּוּ נִפְרָד
 מִלְּהִתְעַרֵּב בְּלֵב, וְאִזּוּ מִתְבַּשֵּׂם, וְהוּא כְּבֹד
 בַּחֲטָאִים הִלְלוּ וְלֹא קָל לְעֵלוֹת אֶל יַעֲקֹב אִישׁ תָּם.
 שְׁמַחוּ בַעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת, שֶׁיִּרְדּוּ עִם
 הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּרָאִים.

קָם אֶחָד מֵהֶם וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, תֵּן לִי רְשׁוֹת
 לְשֹׂאֵל, אַחֵר שְׁזַכִּיתִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נְכַבְּדִים
 אֵלּוּ מִפִּיךָ, שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת שִׁוּצָאֵת מִפִּיךָ (משלי א)
 יִקָּרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצֶיךָ לֹא יִשׁוּוּ בָּהּ,
 וְעַם כָּל זֶה הַלֵּכָה הִיא, וְלִלְמַד אֲנִי צָרִיךָ. בְּשֹׁעִיר
 הַזֶּה לְעֲזָאוֹל זֶה נֶאֱמָר, אֵךְ אֲשֶׁם תְּלוּי בְּאִיזָה
 מְקוֹם הוּא?

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי, יִפֶּה שְׂאֵלְתָּ. אֲלֹא מָה
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי אַחוּזִים בּוֹ יָמִין וּשְׂמָאל,
 שֶׁהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּמוֹ גּוֹף שְׂאֵחוּזִים בֵּין שְׁתֵּי
 הַזְּרוּעוֹת שֶׁל הָאָדָם. אוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר, שְׂאֵחוּזִים בּוֹ
 שְׁתֵּי כַּנְּפִים לְפָרֹחַ בְּהֵן. וְכְמוֹ יוֹנָה שְׂאֵחוּזִים בֶּה
 שְׁתֵּי כַּנְּפִים, שְׁנַמְשְׁלָה לְתוֹרָה, וְכַנְּפֶיהָ לְמִצְוֹת
 עֲשֵׂה, וּבְהֵן הִיא הָעוֹלָה, וּפּוֹרְחַת לְמַעְלָה. כִּף
 מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הֵן הַמְּלַכְדַת שְׁלָה, כְּמוֹ צִפְרִים
 הַנְּאֻחָזוֹת בְּפֶח. וְכָל הַמְּלַכּוֹדוֹת שְׁלָה שְׁמַעֲכָבוֹת

אוֹתָהּ מִלְפָּנֶיךָ נִקְרְאוֹת סְרָכוֹת, כְּמוֹ הַסְרָכוֹת
הֵלְלוּ שְׁמַעֲכֹבוֹת אֶת כְּנָפֵי הָרָאָה מִלְנִשְׁבּוֹ.

כָּךְ אָשֶׁם. שִׁישְׂרָאֵל אֲחוּזִים בְּכְנָפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן
חַיּוֹת הַכֶּסֶּא, שֶׁלֹּא תִהְיֶה עוֹלָה בָּהֶם בְּזִכְיוֹת
שֶׁל יִשְׂרָאֵל לִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַעֲכָבִים אוֹתָהּ,
וּמִכְבִּידִים אֶת כְּנָפֶיהָ חֵי"ת חֵי"ת הַחֲטָאוֹת
שֶׁלָּהֶם. וְאָשֶׁם, אִמָּם שֶׁל עַרְב רַב, הַסְרָכָה
הָאֲחוּזָה בְּכֶסֶּא, שֶׁשָּׁם הַגְּבִירָה, וְלֹא מְנִיחָה אוֹתָהּ
לְעֹלוֹת מִן הַגְּלוּת, וְהַזְכִּיּוֹת אֲחוּזוֹת בָּהּ
לְהַעֲלוֹתָהּ, וְנִשְׁאַרְתַּ בְּאֹוִיר כְּמוֹ סְרָכָה שֶׁתְּלוּיָהּ
בְּאֹוִיר. וְזֶהוּ הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי (שֶׁהוּא אֹוִיר). כָּךְ אָשֶׁם
תְּלוּי בְּצַדִּיק, שֶׁהוּא אֲחוּז בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

הַחֲטָאוֹת הֵיא יוֹתֵרֵת הַכָּבֵד, מִכְּבִידָה עָלֶיהָ
בַּחֲטָאוֹת שֶׁל לְכוּכִים שֶׁל חֲטָאֵי
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַכָּבֵד מִכְּבִיד עַל הַשְּׂמָרִים, שֶׁהֵם
דָּמִים, עַל הָעֵרְקִים שֶׁל הַלֵּב. כָּךְ הַחֲטָאוֹת הֵלְלוּ
מִכְּבִידוֹת עַל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן מְצוּוֹת עֲשֵׂה,
שְׂדוּמוֹת לְכְנָפֵי יוֹנָה. וְלֹא תַעֲשֵׂה, כְּשֶׁהֵן
מִכְּבִידוֹת עַל עֲשֵׂה, שֶׁהֵן כְּשִׁחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים
מִן הַזְכִּיּוֹת, נֹאמֵר בַּתּוֹרָה שֶׁהֵיא גּוֹף, (דְּנִיאֵל ח)
וְתִשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה, וְהֵיא צוּנוּחַת, (אֵיכָה א) נִתְנַנְּנִי ה'
בְּיַדִּי לֹא אוּכַל קוּם, (עֲמוּס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם.

ומשום זה תקנו תנאים ואמוראים תפלות במקום קרבנות, להעביר ממנה חטאות ואשמות, ומשום כך תקנו תפלת שחרית כמו קרבן השחר, ותפלת מנחה כמו קרבן בין הערבים, ותפלת ערבית כמו אמורים ופדרים שהיו מתאכלים כל הלילה. ושלשת האבות שתקנו שלש תפלות, כנגד המרכבה שהם קשורים בה, כמו שבארונה, האבות הן הן המרכבה, שהם פני אריה אל הימין לארבעתם.

(ע"כ רעיא מהימנא).

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. רבי חייא פתח, (בראשית כב) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני וגו'. ויאמר ויאמר, שלש פעמים של יצחק, ויאמר אחד של אברהם. למה זה כך? אלא שלשה למעשה בראשית, שהם היו השלש של יצחק, ואחד של אברהם ברביעי, שכתוב הנני בני, דחוק (ודוקא) הנני. וכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים, מארת חסר.

ואם תאמר, ויאמר ויאמר הם יותר – אלא שהם היו נסתרים במחשבה, ואלו התגלו מתוך החשכה. ויאמר יצחק אל אברהם – וכתוב (בראשית

(א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אָבִי –
 וְכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי
 מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ – וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר הַנְּנִי – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי מְאֹרֶת.

רַעְיָא מְהִימְנָא (רוּעָה נֶאֱמָר)

וַעֲוֹד אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזַבַּח וְגו' – זו
 הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְתִּי
 כְּאֵשׁ נֹאֵם ה'. לֹא תִכְבֶּה וְדַאִי, שֶׁעֲבָרָה אֵינָה
 מְכַבֶּה תּוֹרָה. אֲבָל עֲבָרָה מְכַבֶּה מְצוּהָ, וּמִי
 שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה שֶׁמְכַבֶּה מְצוּהָ, שֶׁהִיא נֵר, כִּף
 מְכַבֶּה אֶת נֵרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ב) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם,
 מְגוּפּוֹ, וְזֶהוּ כְבוּי, שֶׁנִּשְׁאָר הַגּוּף בְּחֹשֶׁכָה. וְכִף מִי
 שֶׁמְסַלֵּק שְׂכִינָה מִמְּקוֹמָהּ, גּוֹרֵם (לְכָל הָעוֹלָם) כְבוּי
 וְחֹשֶׁכָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְחֹשֶׁכָה הִיא עֲבָרָה, (משלי ל)
 וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ.

וַעֲלִיַת הַמְּצוּהָ שֶׁל עִם הָאָרֶץ מְכַבֶּה לָהֶם אֶת
 הַמְּצוּהָ, לְקַיֵּם בָּהֶם וּרְשָׁעִים בְּחֹשֶׁךְ
 יְדָמוּ. אֲבָל לְבַעֲלֵי תּוֹרָה אֵין לָהּ כְּבִיָּה עוֹלָמִית
 בָּהֶם, שֶׁמְאִירִים לָהּ בְּכַמָּה סוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה,
 שֶׁאוֹר נִקְרָא ר"ז. וּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁמְקַיְמִים
 אוֹתָן חֲכָמִים, זו תּוֹרָה לְגִבְיָהֶם, לִילָה וַיּוֹמֵם לֹא

תִּכְבֶּה עֲלֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂמֻקִּימִים בָּהּ וְהִגִּיתְ בּוֹ
יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָעֶשֶׂן שְׁעוּלָה מִפִּיהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, הוּא עֶשֶׂן
הַמַּעֲרָכָה שְׂמֻסְדָּרִים אוֹתָהּ וְעוֹרְכִים
אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ (במדבר ח) בְּהַעֲלֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד. וּבְעֶשֶׂן הַמַּעֲרָכָה
וּבְעֶנֶן הַקְּטָרֶת, שֶׁהַתּוֹרָה הוּא הָעֶשֶׂן שְׁלָהּ,
יִתְעוֹרֵר מֵהֵלֶב לְחֻכְמָה, שֶׁהוּא כְּמוֹ מַח, כְּמוֹ
הָעֶנֶן. שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הָעֶנֶן הֵיא מֵהֵלֶב. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (בראשית ב) וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְאַחַר כָּךְ –
וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

כָּךְ יִתְעוֹרֵר עֶשֶׂן מִבִּינָה, שֶׁהֵיא בְּלֵב, שְׁבִאֲרוּנָה
אֶצְלוֹ, הֵלֶב מִבִּין, וְעוּלָה לְחֻכְמָה שֶׁהֵיא (במח)
כְּמוֹ מַח. (ומה) וּמִי הָעֶשֶׂן? (דעת) זֶה הָעֵמוֹד
הָאֲמָצְעִי, דַּעַת, לֵב מִבִּין דַּעַת.

אַחַר שְׂיוֹרֵד עֶשֶׂן, חֻכְמָה לְבִינָה, שֶׁהֵם זֶה
לְשִׂמְאֵל וְזֶה לְיִמִּין. הוּא יוֹרֵד מְלֵא מֵאֲבָא
וְאֲמָא, מְלֵא י"ה, לְשׂוֹרֵף עֵצִים שֶׁהֵם תְּלִמִּיֵדִי
חֻכְמִים, מֵצַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהֵם אֵיבָרִים שֶׁל
הַגּוּף, שְׂשֵׁם ה' הָעֵצִים וְדַאי, לְשׂוֹרֵף אוֹתָם
בְּשִׁלְהַבּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הֲלֵא כֹה דְבַרֵי

כַּאֲשֶׁר נֵאֵם ה'. בְּשִׁלְהֵבוֹת נַר שֶׁל מִצְוֵה בְּאֵהָבָה.
 מִצְוֵה לְהִקְרִיב בְּכָל יוֹם תְּמִידִים וְאַחֲרָיו
 לְהִדְלִיק אֵשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֵשׁ תְּמִיד
 תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח לֹא תִכְבֶּה. וְאַחֲרָיו תְּרוֹמַת
 הַדֶּשֶׁן, וְאַחֲרָיו קָרְבַּן גֹּדֵר אוֹ נִדְבָה. תְּנַאֲמִים
 וְאַמּוֹרָאִים, כָּל אֵלוֹ תְּמִידִים, הֵם מְדוּתָיו שֶׁל
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת לָהֶם נַחַת.
 וְאֵף עַל גַּב שְׁכַל הַסְּפִירוֹת כִּלְּן אַחַת, מְכַל מְקוֹם
 כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה מְמַנָּה עַל שְׁבָתוֹת וְזִמְנִים
 וְיָמִים טוֹבִים, וְאוֹתָהּ מְדָה שְׁשׁוֹלֵטת בְּאוֹתוֹ זְמַן,
 כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, וְכִלְּן נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם
 אוֹתָהּ מְדָה; בְּחֶסֶד חֶסֶדִים, בְּגְבוּרָה גְבוּרוֹת, וְכֹף
 בְּכָל מְדָה.

וַיֵּשׁ הַשְּׁבֵתת מְלֹאכָה, כְּמוֹ שׁוֹר שְׂיֵשׁ לוֹ עַל,
 וְחֲמוֹר שְׂיֵשׁ לוֹ מִשָּׂא. בֵּין עַל מְלָכוֹת
 שָׁמַיִם, כְּמוֹ תְּפִלִּין, בֵּין עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזֻלוֹת, כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם בְּיָמִים הַלְלוּ יֵשׁ לָהֶם
 הַשְּׁבֵתת מְלֹאכָה וּמְנוּחָה. מִי שֶׁלֹּא מִתְעַסֵּק
 בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. וּמִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת,
 יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, שֶׁהִיא ה' אַחֲרוֹנָה,
 שֶׁנִּקְרְאת מְלָכוֹת שָׁמַיִם.

עַל מְצוֹת הַיָּא וְדַאי, מְשׁוּם שְׁבָה נְבָרְאוּ כָּל
הַבְּרִיּוֹת שֶׁל שָׁמַיִם וְאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית
ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם. בְּה'
בְּרָאָם. וּכְשֵׁיבֵא שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב, יוֹרְדַת בִּינָה,
שֶׁהִיא יְהוָה, עַל ה', שֶׁהִיא מְלָכוֹת שָׁמַיִם נִשְׁמָה
יְתָרָה, וְהוּא (שמות לב) חָרוֹת עַל הַלְּחַת. אָנֹכִי
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וּפּוֹרֶשֶׁת כְּנַפְיָהּ עַל הַבַּת וְעַל
הַמַּחְנוֹת שְׁלֶה, וַיֵּשׁ לָהֶם מְנוּחָה. וְנֹאמַר
בְּמִרְכָּבוֹתָיו שֶׁל סִמְא"ל וְנִחַשׁ, (דברים כח) וַרְאוּ כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ. אוֹת
תִּפְלִין וְאוֹת שַׁבַּת וְאוֹת יָמִים טוֹבִים וְאוֹת בְּרִית
- כָּלֶם שְׁקוּלִים.

וַיֵּשׁ אוֹת שֶׁל שַׁד"י, שֶׁהוּא מִטְטְרוּ"ן עֶבֶד, וְכַמָּה
עֶבְדִים תְּלוּיִים מִמֶּנּוּ, שֶׁמִּמֶּנּוּ עַל אֵלוֹ
שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס. מִטְטְרוּ"ן
וְהַמַּחְנוֹת שֶׁלוֹ מִמֶּנִּים עָלֵיהֶם. בְּשִׁבְלֵם נֹאמַר,
לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵךְ וְחַמּוֹרֵךְ וְעֶבְדֵךְ וְאִמָּתֶךָ. אָבֵל
אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס,
הֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְהֵם הַכְּתָרִים וְהַתְּגִים עַל
הָרֹאשׁ הָעֶבְדִים בַּיְמֹת הַחַל, וּבְשִׁבְלֵם נֹאמַר
וְדֹאשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַגָּא חֶלֶף, וְהַזְהַר הַקָּרֵב אֶלֵיָּהֶם
וַיִּמַּת. שְׁנִקְרָאִים שַׁבְּתוֹת אֶל הָעֶבְדִים.

וּמִשׁוּם כֶּךָ, אִם כְּבָנִים אִם כְּעֲבָדִים. אִם כְּבָנִים,
 שְׁנֵאמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
 אִם כְּעֲבָדִים, כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, וְלֹא
 שָׂאֵר הָאֲמוֹת. אֲבָל אוֹתָם הִרְשָׁעִים שָׂאִין
 מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת וְאִין עֲלֵיהֶם עַל
 תּוֹרָה וְעַל תְּפִלִּין וּשְׂאֵר מְצוּוֹת, הֵם עֲבָדִים
 לְאֲמוֹת הָעוֹלָם וּמִשְׁתַּעֲבָדִים בָּהֶם, כְּמוֹ עֲבָדִים
 הֵיינו לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.

וְאִם שׁוֹמְרִים שְׁבִתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, נֵאמַר בָּהֶם
 וַיּוֹצִיאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקַיֵּם בָּהֶם, לְמַעַן
 יְנוּחַ שׁוֹרֵף וַחֲמוֹרֵף, חֲמור בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת,
 וַיִּנְפֹשׁ בֵּין אֲמַתָּךְ וּבִהַמְתָּךְ, עִם הָאָרֶץ נִקְרָא
 בְּהֶמָּה. וְאַחַר שֵׁיכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ תַּחַת אָדָם
 בַּתּוֹרָה, יִתְקַיֵּם בּוֹ אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. אִם
 הוּא כְּמוֹ סוֹס שְׂרוּכָב עָלָיו אָדוֹנוֹ, וְסוֹבֵל אוֹתוֹ,
 וְלֹא בּוֹעֵט בְּאָדוֹנוֹ.

וּמַדּוּוֹ הַסִּבֵּל שְׁעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חֲכָם? מִשׁוּם
 שֶׁתַּלְמִיד חֲכָם כְּמוֹ יוֹם הַשְּׁבִת הוּא צָרִיךְ,
 שָׂאִין לוֹ מִשְׁלוֹ. וְאִם עִם הָאָרֶץ סוֹבֵל אוֹתוֹ
 בְּמִמוֹנוֹ וְנוֹהֵג בּוֹ כְּפִי רְצוֹנוֹ לְשִׁמְשׁ אוֹתוֹ
 וּלְהַתְנַהֵג בְּמְצוּוֹת כְּפִי רְצוֹנוֹ, יִתְקַיֵּם בּוֹ – אָדָם
 וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִשׁוּד וּמִגְזֵלָה,

יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת שְׁלֵא יִשְׁלַט עָלָיו
וַיִּשְׁחַט אוֹתוֹ בְּסִכְנוֹ הַפְּגוּמָה. וְכָל מִי שֶׁנִּשְׁחַט
בְּסִכִּין פְּגוּמָה, הוּא נִבְלָה, שְׁנֵאמַר בּוֹ לְכָלֵב
תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ, שֶׁהוּא סָמֵא"ל.

וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל תְּלִמִיד חָכָם נִקְרָאת שַׁבַּת הַמְּלָכָה,
נֶפֶשׁ יִתְרָה שֶׁל שַׁבַּת, וְהֶעֱנַג שְׁלֵה
נִשְׁמַת חַיִּים וְרוּחַ שְׁכָלִי. וְהֵם נִשְׁמָה יִתְרָה, רוּחַ
יִתְרָה, עַל נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ, שֶׁהֵם עֲבָדִים
שְׁשׁוּלְטִים בַּגּוֹף שֶׁל יְמוֹת הַחַל. נִשְׁמָה יִתְרָה,
נִשְׁמַת כָּל חַי, כִּתְרַה רָאשׁ צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹם
הַשַּׁבָּת. וּבִנְשֻׁמָה הַיִּתְרָה הַזֹּאת תְּהִלָּה יְהִי, שֶׁהֵם
אָבָא וְאֵמָא, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא
רָאִיתָה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מְרַכְבֶּה
לְעֵלֶת הָעֵלּוֹת, שֶׁהוּא מְכַסֶּה וְלֹא שׁוֹלְטֵת עָלָיו
הָעֵינַי, וּמִשּׁוּם כִּךָ עֵינַי לֹא רָאִיתָה.

רוּחַ יִתְרָה, הַנֶּהָר שִׁיּוּצָא מֵעֵדֶן מִבֵּין אָבָא
וְאֵמָא, וּמִהֲלָכוּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וּמִגִּיעַ
לְשִׁשִּׁי שֶׁהוּא צְדִיק לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, שֶׁהִיא נֶפֶשׁ
יִתְרָה, מְלָכוּת.

הַנִּשְׁמָה שְׁשׁוּלְטֵת בְּיְמוֹת הַחַל עַל עֶבֶד ה' הִיא
מְכַסֶּה הַכְּבוֹד, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֵלֵי

הַמְשָׁנָה, כָּל הַנְּשָׁמוֹת גְּזוּרוֹת מִתַּחַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד.
 וְרוּחַ שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת הַחַל עַל עֶבֶד ה', הִיא
 מֵעֶבֶד הַמֶּלֶךְ מִטְטְרוּ"ן, כּוֹלֵל שְׁשֵׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה,
 וְהִיא שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶא. וְהַנֶּפֶשׁ שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת
 הַחַל הִיא מִכֶּסֶא דִּין, סְנִדְלָפוּ"ן, תְּכַלֵּת שְׁבַעֲיִצִית,
 כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסְּפִיר. אָבֵל בַּת הַמֶּלֶךְ, בְּפֶסֶח,
 הִיא נֶפֶשׁ הַשְּׁכָלִית, לֵיל שְׁמוֹרִים, מִצָּה שְׁמוֹרָה,
 וְרוּחַ שְׁמוֹר כְּנִגְדָּה הִיא יוֹם טוֹב, וְהִיא יוֹם שַׁבַּת,
 זְכוֹר וְשְׁמוֹר, מְשׁוּם שֶׁהִיא אֲצִילוֹת מִמַּלְכוּת.

וְכֶךְ תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה, נִקְרְאוּ
 שְׁבַתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, וְאֵין לָהֶם מִשְׁלָהֶם,
 שְׂאִינָם בְּעָלֵי מְלָאכָה כְּמוֹ שְׂאֵר הָעֶבְדִּים בְּנֵי
 הַחֲלִין. שְׂכָרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְעֵינֵי
 אוֹתָם בְּכָל מִינֵי מְאָכֵל וּמִשְׁתֵּה, וּלְכַבְּדָם
 בְּלְבוּשֵׁים יָפִים כְּמוֹ שְׁשַׁבַּת, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ, כְּבִדְהוּ
 בְּכִסּוֹת נִקְיָה. כָּל מֵה שְׁעוֹשֵׂה אָדָם לְשַׁבַּתוֹת
 וְיָמִים טוֹבִים, יֵשׁ לְעֲשׂוֹת לָהֶם.

וּמִי שְׁמַחֲלֵל שַׁבַּת חַיֵּב סְקִילָה. וְכֵן מִי
 שְׁמַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר חוּלְף. וְכֶךְ מִי
 שְׁמַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוֹנָה הַלְכוּת, שְׁמַחֲלֵל אֶת
 תּוֹרָתוֹ. וְכָל שְׂכֵן הַמְּבֻזָּה אוֹתוֹ, כְּאֵלוֹ מְבֻזָּה

שַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדוֹת. וּפְרָשׁוּהָ בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל
הַמְּבִיזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלּוּ כּוֹפֵר בְּעֶקֶר.

וּכְמוֹ שֶׁכָּל כְּלֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּקְרְאוּ קֹדֶשׁ, כָּף
כָּל אוֹתָם שֶׁשִּׁמְשָׁמִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
נִקְרְאִים קֹדֶשׁ. וְתַלְמִידֵי רַב, שֶׁהֵם פְּנִגָּד אֵיבָרֵי
הַגּוֹף, נִקְרְאוּ קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים. וְסוּד הַדָּבָר רְמוּז
בָּהֶם, (שְׁמוֹת כו) וְהַבְּדִילָה הַפְּרֻכָּת לָכֵם בֵּין הַקֹּדֶשׁ
וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים. וּמִטְטְרוּ"ן, אֲתָה וּמַחְנוֹתֶיךָ,
צָרִיכִים לְהַקְרִיבֶם קָרְבָן לַפָּנִי ה' בְּכָל לַיְלָה.

עֲשֵׂיָה, לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, זֶה קַבְּלַת
יְסוּדִים שֶׁל עֲנִיּוֹת לְתַלְמִיד חֲכָמִים,
שֶׁהוּא מוֹת לְגוֹף הַבְּהֵמוֹת. שֶׁמְזוֹן הַתּוֹרָה הוּא
מְזוֹן שֶׁל הַנִּשְׁמָה וְרוּחַ וּנְפֶשׁ הַשְּׂכֵלִיִּים, שֶׁהֵם כֹּהֵן
לֵוִי וְיִשְׂרָאֵל. הַכֹּהֵן בּוֹ י', חֲכָמָה וְדָאֵי. הַלֵוִי בּוֹ
ה', תְּבוּנָה. יִשְׂרָאֵל בּוֹ דַעַת, וְזוֹ ו'. נֶפֶשׁ יִתְרָה, ה'
אַחֲרוּנָה, רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה.
וְתוֹרָה זֶה אָדָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְזֶה
כּוֹלֵל אֶת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א.
זֶהִי הַתּוֹרָה מְזוֹן לְאָדָם בְּאַרְבַּע הַפָּנִים שְׁלוֹ. מְזוֹן
הַבְּהֵמוֹת לְחֵם וְיִין וּבִשָּׂר וְכָל מִינֵי פְרוֹת, (קַהֲלַת ו)

זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וְצָרִיךְ אָדָם לְהִקְרִיב בְּכָל לַיְלָה קָרְבָּן נֶפֶשׁ
 וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל בְּהֵמוֹת לִפְנֵי ה',
 וַיִּתְּנֶהּ בְּכַמָּה מִיְּנֵי וְדוּיִים, וַיַּעֲלֶה אוֹתָם
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ קָרְבָּן לִפְנֵי ה'. לְהוֹצִיא אוֹתָם
 בְּקִרְיַת שְׁמַע (בְּלֵב אֶחָד) לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וַיּוֹצִיא אֶת רוּחוֹ שְׂדוּפֶק בְּעוֹרְקֵי הַלֵּב. הַנֶּפֶשׁ,
 יְכוֹן בְּשׂוֹרְפָתָהּ וּבְשִׁחִיטָתָהּ וּבִנְחִירָתָהּ, שֶׁהִיוּ
 הַכֹּהֲנִים נוֹחָרִים, זֶהוּ שְׂכָתוֹב וּמֶלֶק אֶת רֹאשׁוֹ
 מִמּוֹל עֲרָפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל. וְהִינּוּ חֲנֻק. וּשְׁלֹשׁ
 הַמֵּיתוֹת הֵלְלוּ הֵיוּ כְּמוֹ מָרָה אֲדָמָה, יִרְקָה
 וּשְׁחָרָה, שֶׁהֵם בְּכַבֵּד, בְּמָרָה וּבִטְחוֹל, וְהֵם
 כְּשֹׁלֵשׁ קִלְפוֹת הָאֵגוֹז.

וְקִדְּם לְכֵן יִתְקַן מְזִבַּח אֲבָנִים, וַיְכוֹן לַעֲשׂוֹת
 סְקִילָה מִמָּרָה הַלְּבָנָה שֶׁשׁוֹלֵטֶת בְּכַנְפֵי
 רִאָּה בְּאוֹתָן סְרֻכּוֹת שְׂאוֹתָן הַבְּהֵמוֹת תְּפוּסוֹת
 שָׁם. וַיּוֹרְדֶת אִשׁ תְּכַלֵּת וּמְכַלָּה אוֹתָם, וַיְהִיו
 הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפּוֹת טְהוֹרִים לְקִרְבֵּי לֵה'
 וְלֵהֲשֵׁרוֹת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּם
 בָּהֶם, (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּה' אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים. וַיְהִיו כְּמוֹ סוּס שֶׁאֲדוֹנוֹ רוֹכֵב עָלָיו. זֶהוּ
 שְׂכָתוֹב (חֲבִקוּק ג') כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתִּיךָ
 יִשׁוּעָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן – אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וְהַתְּלָמִיד חָכֵם שָׁקוּל לְכָל בְּעָלֵי הַתּוֹרָה, וְכִף צָרִיף לְשָׁקֵל עֲצָמוֹ מִצְדָּה שֶׁל הַתּוֹרָה, וּמִצְד הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוּף צָרִיף לְשָׁקֵל לְעֲצָמוֹ לְכָל עֲמֵי הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה בְּעָלֵי הַמַּשָּׁנָה, לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְּלוּי בּוֹ. וְיִכְוֶן בְּנַפְשׁוֹ וּבְרוּחוֹ וּבְנִשְׁמָתוֹ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם קְרִבְנוֹת עִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרֵּף מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה לְמַעֲשֵׂה. וּבְזֶה, אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ ה'. קָמוּ כָּל הַתַּנְּאִים וְהָאֲמוּרָאִים אֵלָיו, וְאָמְרוּ כָּלֵם בְּקוֹל אֶחָד: אַתָּה הוּא הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן שִׁישׁ לָךְ רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל זֶה, שְׂאֵתָה שָׁקוּל לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּמִשׁוּם כֵּךְ שָׁלַח אוֹתָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּינֵיהֶם. (ע"כ הרעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום יט אדר [יום 167 בשנה]

תוספתא

זאת תורה העלה. אמר רבי חייא, את הפסוק הזה בארנו בגון הזה: זאת תורת - זו כנסת ישראל. העלה - זו מחשבה רעה, שעולה על רצונו של אדם להסיטו מדרך האמת. היא העלה - היא היא שעולה להסטין על האדם,

וְרוּצָה לְשׂוֹרֵף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּתֵן לוֹ מְקוֹם
לְהִשְׁטִין. וְלָכֵן, עַל הַמַּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה. מִי
הַלֵּילָה? זוֹ כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא זֹאת, לְטֹהַר אֶת
הָאָדָם מֵאוֹתוֹ רְצוֹן.

על מוֹקֵדָה, מְשׁוּם שֶׁנֶּהָר דִּינּוֹר הוּא מְקוֹם לְשׂוֹרֵף
אֶת כָּל אֵלוֹ שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שֶׁהָרִי
מְכַנְיָסִים אוֹתָם לְאוֹתָהּ אֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת
שְׁלִיטָתָם מִן הָעוֹלָם. וְכֵדֵי שֶׁלֹּא תִשְׁלַט, (צָרִיף) עַל
מוֹקֵדָה כָּל הַלֵּילָה, וְתִכְנַע וְלֹא תִשְׁלַט. (ע"כ תוספתא).

כתוב (מלכים א-יט) וְהָיָה ה' עִבֵּר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחִזְק
וְגו'. רוּחַ גְּדוּלָה שְׁאֲמַרְנוּ, וְכִתּוּב לֹא
בְרוּחַ ה'. וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ, שֶׁכִּתּוּב (יחזקאל א)
וְתִשְׁאַנִּי רוּחַ וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוּל. הָרִי
רַעַשׁ אַחַר הָרוּחַ. וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ, זֶהוּ שֶׁכִּתּוּב
(דניאל ז) נִהַר דִּינּוֹר יוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ מִלְּפָנָיו וְגו'.

רבי יִצְחָק אָמַר, הֵינּוּ שֶׁכִּתּוּב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת כְּמֵרְאִיָּה
הַלְּפָדִים הִיא מִתְהַלְכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְּהָ לְאֵשׁ וּמִן
הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרָק. וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְקָה,
הַקוֹל הַזֶּה קוֹל אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא דְמָמָה דְקָה, שְׁאִין
לָהּ דְבַר פָּרִט מִשְׁלָה, אֲלֵא הִיא דּוּמָמַת מֵעֲצָמָה.

וְכַשְׁמֵת־כַּנְסִים עָלֶיהָ, הִיא נִשְׁמַעַת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
 וְכֹלָם מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנָּה. דְּמָמָה דְקָה, לָמָּה הִיא
 דְקָה? מִשׁוּם (שְׁהִיא) (שְׁבָאָה) הַקְטָנָה מִכְּלָן.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזֻבָּח לֹא
 תִּכְבֶּה – זֶה אֲשׁוּ שֶׁל יִצְחָק, שְׁפָתוֹב (בראשית
 כב) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים, וְהִינּוּ אֵשׁ תָּמִיד, שְׁעוֹמֶדֶת
 תָּמִיד. וְהַעֲצִים – אֵלוּ הַעֲצִים שֶׁל אַבְרָהָם,
 שְׁפָתוֹב וּבֵעֵר עָלֶיהָ הִכְהִין עֲצִים בְּבִקְרַב בְּבִקְרַב.

שְׁנֵינּוּ, מֵהָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק שׁוֹפֵעַ וּמִגִּיעַ לַמְזֻבָּח
 הַזֶּה, וְיוֹצֵאת גַּחְלֵת אַחַת לְצַד מִזְרָח,
 וְגַחְלֵת אַחֶרֶת לְצַד מַעֲרָב, וְגַחְלֵת אַחַת לְצַד
 צָפוֹן, וְגַחְלֵת אַחַת לְצַד דְרוֹם, לְאַרְבַּע קַרְנוֹת
 הַמְזֻבָּח, וְהִכְהִין מְסוּבָב אוֹתָהּ לְאַרְבַּע קַרְנוֹת.

בַּמְזֻבָּח (בַּמְזֻרָח) יֵשׁ כֹּבֵשׁ אֶחָד בְּדַרְגוֹת יְדוּעוֹת,
 וְהַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מִגִּיעָה וְיוֹרֶדֶת
 לְתֵהוֹם הָעֲלִיּוֹן, מִתּוֹךְ שֵׁשׁ אַחַת. וּבִשְׁעָה שְׁאוֹתָן
 הַגַּחְלִים מִגִּיעוֹת לְאַרְבַּע הַקַּרְנוֹת, רוּחַ אַחַת
 מִתְעוֹרֶרֶת וְיוֹרֶדֶת לְאוֹתוֹ הַתֵּהוֹם הָעֲלִיּוֹן.

וּבְאוֹתוֹ מְקוּם יֵשׁ צְבָאוֹת צְבָאוֹת שְׁאוֹמְרִים
 קְדוֹשׁ בְּקוֹל גְּדוֹל עֲלִיּוֹן. וּמִצַּד אַחַר
 אוֹמְרִים קְדוֹשׁ בְּקוֹל נְעִימוֹת עֲלִיּוֹנָה. וּמִצַּד אַחַר

צְבָאוֹת אַחֲרֵים שְׂאוּמְרִים קְדוֹשׁ. וְכֵן לְאַרְבַּע
הַקְּרָנוֹת. שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַבְבוֹת צְבָאוֹת בְּכָל
קָרָן נִמְצְאִים, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, וְכֻלָּם
לְבוּשִׁים אִפּוֹד, וְעוֹמְדִים לְסֵדֶר עֲבוֹדַת הַמִּזְבֵּחַ
כְּנֶגֶד הַתַּחְתּוֹנִים.

בְּמָקוֹם אַחֵר נִמְצְאִים גְּלִי הַיָּם שְׁנוֹהֵמִים
וְיוֹרְדִים בְּדַרְגּוֹת יְדוּעוֹת, וְשֵׁם צְבָאוֹת
שְׂאוּמְרִים בְּקוֹל נְעִימוֹת, בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים בְּשִׁירָה וְלֹא שׁוֹקֵטִים בַּיּוֹם
וּבַלַּיְלָה, וְכֻלָּם מְסֻדְרִים שֶׁבַח בְּקוֹל נְעִימוֹת.

בְּמָקוֹם אַחֵר נִמְצְאִים צְבָאוֹת צְבָאוֹת, עוֹמְדִים
בְּפִחַד, בְּזִיעַ, בְּרֵתֶת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (יחזקאל
א) וְנִגְהַ לָּהֶם וַיִּרְאֶה לָּהֶם. (וגבַּה לָּהֶם וַיִּרְאֶה לָּהֶם). וְכֻלָּם
מְסַתְּכָלִים אֶל אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שְׁלֹמֶעֱלָה.

וּבְשַׁעֲרָה שְׁמַגִּיעָה הָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ, כְּמֵה זִיקִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים
לְכָל עֶבֶר, וְלוֹהֵטִים מֵהֶם כְּמֵה תְּקִיפִים בְּעֲלֵי כַח,
גְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאֶלְמָלֵא שֶׁהִכְהֵן עוֹמֵד עַל
הַמִּזְבֵּחַ וּמְסֻדֵּר עֲצִים, לֹא יְכוּל הָעוֹלָם לְעַמֵּד
לְפָנֵיהֶם. מֵאֵלֶּה הַגְּחָלִים וְהַזִּיקִים שְׂיוּצָאִים,
לוֹהֵטִים גְּבִיָּהֶם שֶׁל אוֹתָן חִיוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר

וְדָמוֹת הַחַיּוֹת מְרַאֲיָהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת
כְּמִרְאֵה הַלְּפָדִים.

מִצַּד יְמִין שֶׁל אוֹתָן הַחַיּוֹת מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת
מִלְמַעְלָה, נוֹשֶׁבֶת וַיּוֹשֶׁבֶת בְּאוֹתָהּ הָאֵשׁ,
וּמִתְלַהֶטֶת וּמִתְבַּשְּׂמֶת, וְלוֹהֶטֶת, וְשׁוֹכֶכֶת בְּזוּי
יָקָר, וּמְאִירָה לְכֹמָה צְבָאוֹת שְׁעוֹמְדִים בְּצַד יְמִין.
וּמִצַּד הַשְּׂמָאל מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחֶרֶת חֲזָקָה
מִשְׁבֶּרֶת סְלָעִים וְנוֹשֶׁבֶת (וַיּוֹשֶׁבֶת) בְּאוֹתָהּ הָאֵשׁ
וּמִתְחַזְּקֶת וּמִתְגַּבֶּרֶת. וְאִזּוּ מִתְלַבֶּשֶׁת מִמָּנָה אוֹתָהּ
רוּחַ שְׁמִצָּד שְׂמָאל, וּמְאִירָה (וְלוֹהֶטֶת) לְכֹמָה צְבָאוֹת
שְׁעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ צַד, וְכֵן לְאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים,
לְאַרְבַּע מַחֲנוֹת. וְכֹלָם מִתְבַּשְּׂמִים בְּשַׁעֲהַ שְׁהַכְהֵן
עוֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת הֵם לְמִטָּה, וּשְׁנַיִם
לְמַעְלָה, אֶחָד פְּנִימִי שֶׁל הַכֹּל, שְׁנִקְרָבֶת
בּוֹ הַקְּטָרֶת הַפְּנִימִית וְדָקָה, קָשָׁר הָאֱמוּנָה,
וְהַכְהֵן הָעֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל קוֹשֶׁר (מִקְטִיר) אֶת הַקְּטָרֶת
הַזֶּה בְּקָשָׁר הָאֱמוּנָה, וְזֶה נִקְרָא מִזְבַּח הַזָּהָב.
וּמִכָּאן נִקְטָר וְנִקְשָׁר קָשָׁר הָאֱמוּנָה בְּקָשָׁר אֶחָד.
וּמִזְבַּח אֶחָד אַחֵר שְׁנִקְרָא מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְזֶהוּ
בַּחוּץ, (גְּדוּל עֲלִיּוֹן) וּמִיכָאֵל הַשָּׁר הַגְּדוֹל מִקְרִיב
עָלָיו קָרְבָּן נִיחֹחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלְמִטָּה –

מִזְבַּח הַזֶּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, בְּזֶה קְטֹרֶת, וּבְזֶה
חֲלָבִים וְאַמּוּרִים.

וַעֲלֵה זֶה כְּתוּב, (משלי כו) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב.
וְלֹא כְּתוּב שֶׁמֶן וְחֲלָבִים וְאַמּוּרִים יִשְׂמַח,
אִף עַל גַּב שֶׁהֵם הַתְּבַשְׁמוֹת שֶׁל הַרְגֵז וְהַדִּין. אֲבָל
שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת הֵם שְׂמֵחַת הַכֹּל, וְלֹא מִצַּד הַרְגֵז
וְהַדִּין. וְהַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה שֶׁהוּא פְּנִימִי שֶׁל קְטֹרֶת (שֶׁהֵם
פְּנִימִיּוֹת הַקְטֹרֶת) דְּקָה, בְּדַקּוֹת שֶׁל הַכֹּל, בְּקִשְׁר
הָאֲמוּנָה, נִקְרָא קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, וּמְשׁוּם שֶׁהוּא
הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁנִּקְשַׁר בְּקִשְׁר הָאֲמוּנָה.

מִזְבֵּחַ אַחַר נִקְרָא מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי
נִקְרָא מִזְבֵּחַ ה'. הָאֲחַר נִקְרָא מִזְבֵּחַ
הַנְּחֹשֶׁת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ח) מִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' קִטְן מְהֵכִיל וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר
מִכָּאן, (דברים לג) וְכִלִּיל עַל מִזְבְּחֶךָ, שְׁנַיִם. וְכְתוּב
עַל מִזְבְּחוֹתַי לְרִצּוֹן.

רַבִּי אַבָּא (אָתָּא) אָמַר, כְּתוּב (שמות יז) וַיִּבֶן מֹשֶׁה
מִזְבֵּחַ וְגו', כְּנִגַּד אוֹתוֹ פְּנִימִי בָּנָה אֶת זֶה,
וְעַל זֶה נִקְרָא ה' נְסִי. מַה זֶה נְסִי? שֶׁרָשָׁם אֶת
הָרָשָׁם שֶׁל אוֹת הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ. שֶׁבִשְׂעָה שֶׁעֲמַלְק
בָּא לְהַעֲבִיר אֶת הָרָשָׁם הַקְּדוּשׁ הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל,

הַמְזַבַּח הַזֶּה עֹמֵד כְּנִגְדּוֹ לְנִקְמָה אוֹתָהּ נִקְמַת אוֹת
 הַבְּרִית, וְלִכֵּן נִקְרָא (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת נִקְמַת בְּרִית.
 וְזוֹ הַתְּקִינָה לְיִשְׂרָאֵל רֶשֶׁם קָדוֹשׁ. וּמִשָּׁה בְּנָה
 כְּנִגְדָּה מְזַבַּח, וְקָרָא לוֹ ה' נְסִי, וְזֶהוּ מְזַבַּח
 הַפְּנִימִי, (מלכים-א יט) קוֹל דְּמָמָה דְּקָה.

וְעַל כֵּן, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח וְגו', אֵשׁ
 שְׁנִמְצָאת תָּמִיד. וּמִי הִיא? הֲאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק.
 וְאֵז הַשֵּׁם הַזֶּה – אֲדֹנָי. וּכְשֵׁי־דָר עָלָיו הַכֹּהֵן
 אוֹתָם יֵצֵא, הוּא מִתְבַּשֵּׂם בְּשֵׁם, וְקוֹרְאִים לוֹ בְּשֵׁם
 הַרְחָמִים – יי, וְקוֹרְאִים לָהּ בְּשֵׁם הַזֶּה. וְלִפְעָמִים
 עוֹמֵדֶת כְּמוֹ זֶה, וְלִפְעָמִים עוֹמֵדֶת כְּמוֹ זֶה. רַבִּי
 שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁנַיִם הָיוּ, וְהַפְּנִימִי עוֹמֵד עַל אוֹתוֹ
 אֶחָד שְׁבַחוּץ, וּמִמֶּנּוּ נִזּוֹן, וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה.

זֶה קָרְבַּן אֶהְרֵן. רַבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח, (תהלים קמה)
 צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
 צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו, הָרִי שְׁנִינּוּ, כִּמְהָ יֵשׁ לְבַנֵּי
 אָדָם לְהַתְּבוֹנֵן בְּכַבּוֹד רְבוּנָם שְׁלֵא יִסְטוּ מִדְּרָכָם
 הַחוּצָה, שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַדִּין תְּלוּי בְּעוֹלָם,
 מִשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא וְעוֹמֵד עַל הַדִּין.

וְלִכֵּן צְרִיךְ אָדָם לְהַשְׁמֵר מִחֻטְאָיו, שְׁלֵא יִדַּע אֵת
 הַזְּמַן שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ –

הדין שורה עליו. יוצא מביתו החוצה - הדין שורה עליו, ולא ידע אם ישוב לביתו ואם לא. יוצא לדרך - על אחת כמה וכמה, שהרי הדין יוצא כנגדו. זהו שכתוב (שם פה) צדק לפניו יהלך. משום כך צריך להקדים ולבקש רחמים מלפני המלך כדי שינצל מן הדין בשעה שהוא שורה בעולם, שהרי בכל יום ויום שורה הדין בעולם. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום.

עתה יש לומר, הרי שנינו, והתעוררו החברים, אל בכל מקום חסד הוא, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדל, וזה אור של חכמה עליונה, ואתה אמרת ואל זעם בכל יום. עזב הפסוק כל אלו השמות ואחז בזה. אם כן, לא עומדים הדברים. ועוד, שכתוב (ישעיה ט) אל גבור, או שנעמיד אותו בדין, או שנעמיד אותו ברחמים.

אף כן שמענו, הרשעים מהפכים רחמים לדין. שאין לה בכל אלו כתרים עליונים של המלך הקדוש שלא כלולים רחמים בדין, ודין ברחמים. ורשעים מהפכים רחמים לדין.

אמר לו רבי יהודה, טוב בזה שכתוב אל גבור, אלא אל זעם בכל יום מהו? שהרי בכל

יום ויום עומד בדין, בין שבני העולם זכאים, בין שלא זכאים. לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי שמעון. אמר להם, ודאי אל זעם בכל יום, והרי בארוה החברים, לעתים הוא דין ולעתים הוא רחמים. אם זוכים בני העולם, הרי אל עומד, והוא חסד. ואם לא זוכים, הרי אל עומד, ונקרא גבור, ועל זה עומד בכל יום.

אבל דבר נאה הוא, אל בכל מקום זהו אור (רב) החכמה העליונה, ועומד בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים נ) חסד אל כל היום. ואלמלא שאל הזה מתעורר בעולם, לא יכול העולם לעמד אפלו שעה אחת מלפני הדינים הקשים שמתעוררים בעולם בכל יום. זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות של אברהם עומדים, וכשמתעורר אברהם בעולם, כל אותם הדינים שנמצאים בכל יום ויום, הוא דוחה אותם החוצה ולא עומדים לפניו.

זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. נזעם או זעום בכל יום לא כתוב, אלא זעם. בכל יום יום שנמצא דין, דוחה אותם החוצה, והוא עומד ומבשם את העולם. זהו שכתוב (תהלים מב)

יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדּוֹ. וְאַלְמָלָא זֶה, לֹא יִכּוֹל
הָעוֹלָם לְעַמֵּד אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד. וְלִכֵּן הִכַּל עוֹמֵד
מִשׁוּם אַבְרָהָם.

וְזֶה שְׁכָתוֹב אֵל גְּבוּר. לֹא שֶׁהוּא גְבוּר, אֲלֵא
הַפְּסוּק הַזֶּה רָמַז הוּא שְׁרוּמֵז לְאַבוֹת, וְרָמַז
הוּא שְׁרוּמֵז לְאַמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁכָתוֹב
פְּלֵא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אָבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם. פְּלֵא – זו
הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁמְפַלְאָה וּמְכַסִּית מִהַכֵּל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יז) כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְּבַר. יוֹעֵץ – זֶהוּ
נִהְר עֲלִיּוֹן שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק. וְזֶה יוֹעֵץ
לְכָל וּמִשְׁקָה אֶת הַכֵּל.

אל – זֶה אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ הָאֵל הַגָּדוֹל.
גְּבוּר – זֶה יִצְחָק, שְׁכָתוֹב הַגְּבוּר. אָבִי עַד –
זֶה יַעֲקֹב, שְׁאוּחֵז בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה וְעוֹמֵד
בְּקִיּוּם שְׁלָם. שֶׁר שְׁלוֹם – זֶה צְדִיק, שֶׁהוּא הַשְּׁלוֹם
שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁלוֹם הַבַּיִת, שְׁלוֹם הַגְּבִירָה.

באוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקוּ אֶת יָדוֹ. בְּכוֹ
וְאָמְרוּ: אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שֶׁשְּׂאֲלָנוּ אֶת זֶה.
אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁאַתָּה שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ.

אמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּתוּב זֶה קָרְבֵּן אֶהְרֵן וּבְנָיו
אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָהּ. בֹּא רֵאָה, הֲרִשְׁעִים שֶׁל

הַעוֹלָם גּוֹרְמִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַסְתַּלַּק
 מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (משלי טז) אִישׁ תִּהְפְּכוֹת
 יִשְׁלַח מְדוֹן וְנִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹף. מִי הָאֱלוֹף? זֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁהוּא אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 אֱלוֹף נְעוּרֵי אֶתָּה. וְהֵם (הַרְשָׁעִים) מִפְּרִידִים אֶת זֹאת
 מִזֶּה, שֶׁהִיא שְׁלוֹם הַבַּיִת, וְהֵם זוּוּג אֶחָד.

בא אֶהְרֵן הַקָּדוֹשׁ וּבְנָיו, וְעַל יְדֵיהֶם נִקְרָבִים
 שְׁנֵיהֶם וּמְזוּוּגִים זֶה עִם זֹאת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב,
 בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקָּדֵשׁ. זֶה קָרַבַּן אֶהְרֵן וּבְנָיו.
 וְהֵם מְזוּוּגִים אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן בְּגִבְיָהּ,
 וְעַל יְדֵיהֶם מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
 וְנִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנִמְצָא הַכֹּל
 אֶחָד בְּלֵי פְרוּד.

ואם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא כָתוּב זֹאת קָרַבַּן, לְקָרֵב
 זֹאת לְמִקּוּמָה? לֹא כֵן, שֶׁהָרִי הַכֹּהֵן
 מִמַּעַלָּה שׁוֹרָה לְהַבִּיא אֶת הַזּוּוּג לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 עַד שֶׁמִּגִּיעַ לָזֶה הַזֶּה לְזוּוּגוֹ עִם זֹאת וּלְקָרְבָם
 כְּאֶחָד, וְלָכֵן הַכֹּהֵן מְשַׁלֵּם אֶת הַקָּרַבַּן וּמְקָרֵב אֶת
 הַזּוּוּג. אֲשֶׁרִי חֲלָקִם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רבי חֲיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא
 לְטַבְרִיָּה. אָמַר רַבֵּי חֲיִיא, כָּתוּב (תהלים קלב)

כִּי בַחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו'. זֹאת מְנוּחָתִי וְגו'. לְפַעֲמַיִם
קוֹרְאִים אֶת זֶה כָּל הַחֲבָרִים זָכָר, מְשׁוּם שֶׁהוּא
(שְׁצִיּוֹן הוּא) רַחֲמִים, וְכֵאן הַכְּתוּב קוֹרֵא אוֹתוֹ נִקְבָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּף נִשְׁמַע לִי מֵהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
(אֲבָל) בְּשַׁעַה שֶׁהַזְּנוּג מַזְדַּוֵּג כְּאֶחָד לְהִרְאוֹת
שֶׁהַנִּקְבָּה נִכְלָלָת בּוֹ בְּכֻלָּל אֶחָד, הַנִּקְבָּה נִקְרְאת
בְּשֵׁם (הַזָּכָר), שֶׁהָרִי אֲזוּ נִמְצְאוֹת הַבְּרָכוֹת שֶׁל
הַגְּבִירָה וְאִין בָּהּ פְּרִישׁוֹת כָּלֵל, וְעַל כֵּן כְּתוּב
לְמוֹשֶׁב לוֹ. וְכְתוּב כִּי בַחַר ה' בְּצִיּוֹן, בְּצִיּוֹן
בְּדִיוֹק, בְּאוֹתוֹ שֵׁישׁ בְּתוֹכוֹ שֶׁשׁוּרָה בּוֹ, וְלֹא כְּתוּב
לְצִיּוֹן, וְהַכֹּל אֶחָד. בֵּין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל זָכָר,
וּבֵין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל נִקְבָּה, הַכֹּל אֶחָד
וְעוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת.

(פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר) וְעַל זֶה כְּתוּב, (שֵׁם פֶּז) וְלְצִיּוֹן יֵאָמֵר
אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ. אֶחָד לְדִין, וְאֶחָד לְרַחֲמִים.
כְּשֶׁמַּזְדַּוֵּגִים כְּאֶחָד בְּזוּוֹג אֶחָד, אֲזוּ נִקְרָא צִיּוֹן,
וְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם יְדוּעִים, וְנִמְצָא שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזֶה.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, כְּתוּב (וַיִּקְרָא ב)
וְהַתְּקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדָשִׁים. מִי
שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּמִטָּה, מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ
מִלְּמַעְלָה. וּמִי שֶׁמְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ מִלְּמִטָּה,

מְטַמְּאִים אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה. מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה – נָאָה, שְׁהָרִי קְדֻשַׁת רְבוּנוֹ שׁוּרָה עָלָיו, אָבֵל מְטַמְּאִים אוֹתוֹ מֵאִיזָה מְקוּם? וְאִם תֹּאמַר מְלַמְעֵלָה, וְכִי טַמְּאָה שׁוּרָה מְלַמְעֵלָה?

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, זֶה שְׁשַׁנְיָנוּ, בְּמַעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשֵׂה שְׁלֻמְעֵלָה. אִם הַמַּעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה בְּקִדְשָׁה, מִתְעוֹרֵרֶת קְדֻשָּׁה לְמַעֲלָה, וּבָאָה וְשׁוּרָה עָלָיו וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהּ. וְאִם הוּא מְטַמְּא לְמַטָּה, מִתְעוֹרֵרֶת רוּחַ טַמְּאָה מְלַמְעֵלָה, וּבָאָה וְשׁוּרָה עָלָיו וְנִטְמָא בָּהּ, שְׁהָרִי הַדְּבָר תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂה.

שְׁהָרִי אֵין לָךְ טוֹב וְרַע, קְדֻשָּׁה וְטַמְּאָה, שְׂאִין לָהֶם עֵקֶר וְשֵׁרֶשׁ לְמַעֲלָה, וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשֵׂה שְׁלֻמְעֵלָה. מֵה שְׁתְּלוּי בְּמַעֲשֵׂה, בְּמַעֲשֵׂה מִתְעוֹרֵר לְמַעֲלָה וְנַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה. וּמֵה שְׁתְּלוּי בְּדְבָרִים, בְּדְבָרִים. כְּשֶׁנִּגְזַר בְּדְבָר, מִתְעוֹרֵר כֶּף לְמַעֲלָה.

וְאִם תֹּאמַר, מֵה הַדְּבָר מְעוֹרֵר? אֵלָא כֶּף כְּתוּב, (ישעיה נח) וְדְבָר דְּבָר. אוֹתוֹ הַדְּבָר מְעוֹרֵר דְּבָר אַחַר לְמַעֲלָה שְׁנִקְרָא דְבָר. (הושע א) דְּבָר ה' אֲשֶׁר הָיָה. (שמואל-א ג) וְדְבָר ה' הָיָה יָקָר. (תהלים לג) בְּדְבָר

ה' שָׁמַיִם נִעְשׂוּ. שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, אוֹתוֹ הַדְּבָר עוֹלָה
 וּבּוֹקֵעַ רְקִיעַיִם עַד שְׁעוֹלָה (שְׁמַתִּישׁב) בְּמִקּוֹמוֹ
 וּמַעוֹרָר אֶת מַה שְׁמַעוֹרָר, אִם טוֹב - טוֹב, וְאִם
 רַע - רַע. וְעַל זֶה כָּתוּב, (דְּבָרִים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל
 דְּבָר רַע.

וְאֶרְבָּעָה מֵיָנִים בְּלוֹלָב, וְהֵם שְׁבָעָה. וְאִם תֹּאמַר
 שְׁשֶׁבְעָה מֵיָנִים הֵם - לֹא כֵן, אֲלֵא
 אַרְבָּעָה הֵם, וְהֵם נִפְרָדִים לְשִׁלְשָׁה אַחֲרֵים,
 וּבִמְעֻשָׁה שְׁלֵהֶם מִתְעוֹרָרִים שְׁבָעָה אַחֲרֵים
 לְמַעַלָּה לְהִיטִיב אֶת הָעוֹלָם בְּכַמָּה צְדָדִים.

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׁהִיא בְּכָלֵל,
 מִתְבָּרַכַת מִכָּל הַשָּׁשָׁה, (וּלְהַתְבָּרֵךְ מֵאוֹתָם שְׁשָׁה)
 וּמֵהַנְּחַל הָעֵמֶק שֶׁל הַמַּעֲיָן שְׁשׁוֹפֵעַ וְאֵינוֹ פּוֹסֵק
 אֶת מֵימָיו לְעוֹלָמִים שְׁמִשְׁפִּיעַ (מִלְהַשְׁפִּיעַ) עֲלֵיהֶם,
 וּמֵיָנִיק לְבַת. שְׁמִשׁוּם שְׁהִיא בַת לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 וְלַתְּחִתּוֹן, הִיא מִתְבָּרַכַת מֵהֶם בְּהַתְעוֹרָרוֹת הַזּוֹ.
 שְׁהָרֵי בְּשַׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת מֵהֶם, כָּל
 הָעוֹלָמוֹת מִתְבָּרַכִים, וְעַל כֵּן סוֹבְבִים אֶת הַמְזַבַּח,
 כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר.

וְעוֹד, בְּהַתְעוֹרָרוֹת הַזּוֹאת מִתְבָּרַכִים כָּל
 הַשָּׁשָׁה בְּמֵים לְהַנּוֹת בּוֹ, וְכֻלָּם

שׁוֹאֲבִים מֵהַמַּעֵין שֶׁל הַיֵּין (שֶׁל הַיַּיִן) (שֶׁל הַמַּיִם) (שֶׁל הַנַּחַל) הָעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל לָרֶדֶת לְעוֹלָם. וּמִשׁוּם כֶּף צָרִיכִים כָּלֵם לַחִים וְלֹא יִבְשִׁים, לְמִשָּׁךְ בְּרִכּוֹת לְעוֹלָם, מִשׁוּם שֶׁהָאֵילָנוֹת הִלְלוּ כָּלֵם לַחִים תָּמִיד, וְהָעֲלִים שֶׁלָּהֶם נִמְצְאִים תָּמִיד, וְזִמְן הַשְּׂמִחָה שֶׁלָּהֶם בְּזִמְן הַזֶּה.

וְשִׁנְיָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ כֹּחַ שֶׁהִפְקֵד עַל הָאֵילָנוֹת הִלְלוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵלוֹ לֹא נוֹטֵל בְּרִכּוֹת שֶׁל שְׂמִחָה לְמַעְלָה, אֲלֹא בְּזִמְן הַזֶּה. וְהַשְּׂמִחָה שֶׁלָּהֶם כָּלֵם לְמַעְלָה, וְשְׂמִחַת הָאֵילָנוֹת הִלְלוּ לְמַטָּה, כָּלֵם בְּזִמְן הַזֶּה הוּא. וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁלָּהֶם בְּאוֹתָם קְדוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ תְּלוּוִיִּים. וּכְשִׁישְׂרָאֵל נוֹטְלִים אוֹתָם, הַכֹּל מִתְּעוֹרֵר בְּזִמְן הַזֶּה, וְהָעוֹלָם מִתְּבַרֵךְ (לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל מִתְּבַרְכַת) לְהוֹרִיק בְּרִכּוֹת לְעוֹלָם.

כְּתוּב, (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה אַבְרָהָם. קוֹל ה' בְּכַח - זֶה יִצְחָק. קוֹל ה' בְּהֶדֶר - זֶה יַעֲקֹב. קוֹל ה' שֶׁבַר אַרְזִים - זֶה נִצְחָה. קוֹל ה' חִצְב לְהַבּוֹת אֵשׁ - זֶה הוֹד. קוֹל ה' יַחִיל מִדְּבָר - זֶה צְדִיק. קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילוֹת - זֶה צְדִיק. וְכָלֵם גְּדִלִים עַל הַיַּם (הַמַּיִם) וְנִשְׁקִים בַּמַּיִם כְּדִי לְגַדֵּל. זֶהוּ שְׂפַתוֹב

(בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְכָל
אֵלֶּה מְעוֹרְרִים בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם מֵאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה
שְׁכֵלָם מְשָׁקִים.

בא ראה, שְׁבַעַת הַקּוֹלוֹת הִלְלוּ תְלוּיִים בְּדַבּוּר
הַפֶּה בְּשָׂר בְּיְמוֹת הַשָּׁנָה, וְעִכְשָׁו אֵין תְלוּיִים
אֵלָּא בְּמַעֲשֵׂה, וְאָנוּ צְרִיכִים מַעֲשֵׂה, וְלֹא דַבּוּר,
מִשּׁוּם שְׁבִזְמַן הַזֶּה מְבָרַךְ אֶת כָּל הַשָּׁנָה.

ביום הַשְּׁבִיעִי שֶׁל הַחֵג, הוּא סִיּוּם הַדִּין שֶׁל
הָעוֹלָם, וְהַפְתָּקִים יוֹצְאִים מִבֵּית הַמֶּלֶךְ,
וְהַגְּבוּרוֹת מִתְעוֹרְרוֹת וּמְסִתִּימוֹת בְּיוֹם הַזֶּה,
וְעַרְבֵי נַחַל (תְלוּיִים) בָּהֶם. וְצְרִיכִים לְעוֹרֵר גְּבוּרוֹת
לְמִים, וְלַהֲקִיף שְׁבַע פְּעָמִים כְּדֵי לְרוֹוֹת אֶת
הַמְזִבַּח הַזֶּה מֵהַמִּים שֶׁל יִצְחָק, מִשּׁוּם שֶׁהַבָּאָר
הַזֶּה שֶׁל יִצְחָק מִתְמַלֵּאת מִים, וְכִשְׁמַתְמַלֵּאת, כָּל
הָעוֹלָם מִתְבָּרַךְ בְּמִים.

וביום הַזֶּה צְרִיכִים גְּבוּרוֹת לְמִים, וְלִסִּים אוֹתָהּ
אַחַר כֵּן, שֶׁהָרִי בְּיוֹם הַזֶּה מְסִתִּים הַדִּין,
וּמִשּׁוּם כֵּן צְרִיכִים לַחֲבֹט אוֹתָם בְּקַרְקַע שְׁלֹא
יִמָּצְאוּ, שֶׁהָרִי זֶהוּ יוֹם שֶׁל הַתְעוֹרְרוֹת וְסִיּוּם. וְלִכֵּן
הַתְעוֹרְרוֹת וְסִיּוּם הוּא שְׁעוֹשִׂים בְּעַרְבֵי נַחַל.

אמר רַבִּי חֲזִיָּא, וְדַאי כֵּן הוּא, וַיִּפֶּה. וְעַרְבֵי
נַחַל, מֵהַצַּד שֶׁל נַחַל יוֹצְאוֹת גְּבוּרוֹת.

וביום הזה מתעוררים ומסיימים. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפור את בארות המים. בארות כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום הזה, וישב יצחק, לעורר דינים ולסיים דינים. ויחפור את בארות המים, להריק גבורות לכנסת ישראל לעורר את המים, שהרי מים יורדים לעולם בגבורות.

ומשום שהגבורות הללו אין יורדות אלא בעננים, ויום המענן לא נחה רוחם של עמודי העולם, רק משום שהעולם צריך אותם. מה הטעם? משום שהעולם נברא בדין, והכל כף צריך. משום כף הכל תלוי במעשה. ועל כן הכהן במעשה ובתקון שהוא עושה למטה, מתעוררים עליונים ותחתונים לתקן אותם, והם מתתקנים על ידו.

אמר רבי יוסי, הרי שנינו, הערבה שדומה לשפתיים ביום הזה, ומה היא? אמר רבי חייא, אף על גב שלדרש הוא בא, כף זה ודאי. שהרי ביום הזה זה תלוי בשפתיים, ביום הזה מצוה המלך לתת פתקים לממנה, והדינים

מִסְתִּימִים, וְנִסְתָּם לְשׁוֹן הָרַע מִהָעוֹלָם. בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ הוּא רֵאשִׁית הַדִּין, וְהַסִּיּוֹם
הוּא בַּיּוֹם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בא רֵאָה, בַּיּוֹם הַזֶּה הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
מִשְׁלִימִים וּמְסִימִים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּהֶם
וְשׁוֹרִים בְּדִין, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַזֶּה מְסִימִים אֶת
הַדִּינִים שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בַּבְּרָכוֹת, שֶׁהָרִי לְיוֹם אַחֵר
עֲתִידִים לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַמֶּלֶךְ, לְטַל מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת
לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְאוֹתָהּ שְׂמֵחָה לֹא נִמְצְאִים עִם
הַמֶּלֶךְ, רַק יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ
וְנוֹטֵל אוֹתוֹ לְבָדוֹ, כָּל מֵה שְׂרוּצָה שׁוֹאֵל, וְנוֹתֵן לוֹ.
וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל מִתְחִילִים, וְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה מְסִימִים. וְעַל כֵּן כָּתוּב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם
אָמַר ה' וְגו'.

אמר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת עֲשׂוֹ בְּשִׁלּוֹהָ,
בְּמַלְכוּת, בְּכַרְכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל
הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמֵמָה?!
אָמַר לוֹ, בְּכָל מְקוֹם זֶה כֶּף, כִּיּוֹן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
גָּזַר גְּזָרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ גְּזָרָה בְּפִתְקֵי שְׁלוֹ, הַכְּתוּב
מַעֲיֵד כְּמוֹ שְׂנַעֲשֵׂהָ. וְעַל כֵּן וְאָשִׁים אֶת הָרִי
שְׂמֵמָה, שֶׁהָרִי שְׂמֵתִי אֶת זֶה בְּפִתְקֵי שְׁלִי, וְכֵן כָּל

אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁגֹזֵר עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתוֹב (יחזקאל יז)
אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

וְזֹאת תּוֹרַת הָאֵשׁ וְזֹאת תּוֹרַת הַמְּנַחָה וְזֹאת
תּוֹרַת זִבְחַת הַשְּׁלָמִים זֹאת תּוֹרַת הַחֻטָּאת.
רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פְּרֻשָׁה, אִם לְמַטָּה – זֹו בְּכַל,
וְאִם לְמַעְלָה – זֹו בְּכַל. וּמִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל
אוֹתָהּ לְחֻלְקוֹ בְּכַל וְנֶאֱחָז בְּכַל הַצְּדָדִים, וְלֹא צָרִיךְ
לְהִקְרִיב קֶרְבָּן עַל נַפְשׁוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (ירמיה ב) הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אִיִּה
ה' וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה לֹא יִדְעוּנִי וְהָרַעִים פָּשְׁעוּ
בִּי. הַכֹּהֲנִים – אֵלֹו הַכֹּהֲנִים שֶׁמְשַׁמְשִׁים בְּכֹהֲנָה
גְּדוּלָה, וּמְקַרְיָבִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים לְמְקוֹמָם,
וּמִיִּחְדִּים הַיַּחֲוֹד כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֹאוּי. וְתַפְשִׁי
הַתּוֹרָה, מִי הֵם תַּפְשִׁי הַתּוֹרָה? וְכִי כֹהֲנִים אֵינָם
תּוֹפְשִׁי הַתּוֹרָה? אֵלֹא אֵלֹו הֵם הַלְוִיִּם שֶׁתּוֹפְשִׁים
אֶת הַכְּנוֹרוֹת, שֶׁבָּאִים מֵצַד שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה
נִתְּנָה מֵהַצַּד שֶׁלָּהֶם, וְהֵם מְמַנִּים עַל הַשִּׁבְחָה שֶׁל
תְּשַׁבְּחָתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לִיְחִיד אוֹתוֹ יַחֲוֹד
שָׁלֵם כְּרֹאוּי. וְהָרַעִים פָּשְׁעוּ בִּי – אֵלֶּה הֵם גְּדוּלֵי
הָעַמִּים, שֶׁהָרִי רוֹעִים אֶת הָעַם כְּמוֹ רוֹעֵה שֶׁמְנַהֵג
אֶת צֹאנוֹ.

וַאֲפֹה־הֵם שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת שְׁצָרִיכוֹת תָּמִיד לְהַמְצֵא
עַל הַקְּרָבָן לְמַצָּא רְצוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה
וּשְׂיִמְצְאוּ בְּרִכּוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. הִכְהֵן מְקָרִיב
קְרָבָן, וּמִתְכַּוֵּן לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרְאוּי
וּלְעוֹרֵר אֶת הַצַּד שְׁלוֹ, וְהַלּוּיִם מִתְכַּוֵּנִים בְּשִׁיר
לְעוֹרֵר אֶת הַצַּד שְׁלָהֶם וּלְהַכְלִיל בְּצִדּוֹ שֶׁל הִכְהֵן,
וְיִשְׂרָאֵל מְכֻוֵּן לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְנִכְנָע
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְזֶה נוֹטֵל הַכֹּל וּמִתְכַּפֵּר
חֲטָאוֹ, וְנִמְצָאת שְׂמֵחָה בְּעֲלִיוֹנִים וּבִתְחִתּוֹנִים.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קד) הַמְּקָרָה בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו
וְגו'. כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים, וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל הַמַּיִם.
מָה עָשָׂה? חָלַק אֶת הַמַּיִם לְשָׁנִים, מִחֲצִית לְמַטָּה
וּמִחֲצִית לְמַעְלָה, וְעָשָׂה מֵהֶם מַעֲשִׂים. מִהִמְחֲצִית
הַתְּחִתּוֹנָה עָשָׂה וְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְסִדֵּר אוֹתוֹ
עַל הַמִּחֲצִית הַזֹּאת, וְתַקֵּן אוֹתוֹ לְמַעְלָה עֲלֵיהֶם,
זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם כד) כִּי הוּא עַל יָמִים יְסֻדָּה. וְאֵת
הַמִּחֲצִית הָאֲחֵרֶת הָעֵלָה לְמַעְלָה וְסִדֵּר בּוֹ אֶת
הַתְּקֻרוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, זֶהוּ שְׂכָתוֹב הַמְּקָרָה בְּמִים
עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.

וְעָשָׂה רְקִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַחֲצָאִים הַלָּלוּ, זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם

וְגו'. וְעַלֵּיהֶם תִּקַּן וְסִדֵּר עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים מִתּוֹךְ
טָפוֹת טָפוֹת בְּרוּחַ שְׁנַגְזָרָה בְּתֵאֵר (בְּמֵאֹר) (וְסִדֵּר
מִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים מִתּוֹךְ רוּחַ שְׁנַגְזָרָה מִפִּי), שְׁכַתּוֹב וּבְרוּחַ
פִּיּו כָּל צָבָאִים.

וּבֵאֵלֶּיךָ תִּקַּן וְסִדֵּר הַמְזַמְרִים אֶת תְּשֻׁבָּתוֹ בַּיּוֹם,
וְהִתְעַרְבוּ בְּשִׁלְהָבוֹת אֵשׁ. וְאוֹתָם גְּדוּדֵי
הַצָּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בַּיּוֹם, תְּשֻׁבָּחוֹת בְּבִקְרָה
וְזַמִּירוֹת בְּעָרֵב. כְּשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, כָּלֵם מִפְּסִיקִים
אֶת הַשִּׁירָה. מֵעַלֵּיהֶם גְּדוּדֵי אֵשׁ בְּשִׁלְהָבֹת חֲזָקָה
עוֹמְדִים וּמְרִיחִים אֵשׁ אוֹכֵלֶת, וְחוֹזְרִים לְמְקוֹמָם.
וַיֵּשׁ בְּצַד הָאֲחֵר שְׁתֵּהוּמוֹת עוֹלָם אֵלּוּ עַל אֵלּוּ,
וַיֵּשׁ תְּהוֹם עֲלִיּוֹן וְתֵהוּם תַּחְתּוֹן, וּבְכָלֵם
שׁוֹרִים בְּעַלֵּי הַדִּינִים מֵצַד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. וַיֵּשׁ
בְּתוֹךְ צֵד הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹן שִׁלְהָבוֹת שְׁשׁוֹרְפוֹת
זִיקִים שֶׁל אֵשׁ הַמְּמַנִּים עַל דִּינֵי הָעוֹלָם, לְשׁוֹרֵף
אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ שְׁיּוֹצֵאת מֵאוֹתוֹ נְהַר דִּינּוֹר.
וּכְלֵם אֵשׁ, וּמְרֵאִיהֶם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעוֹמְדִים בֵּין
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וּבְשִׁעוֹלָה עֲשֵׂן הַמְזַבַּח, עוֹבְרִים וְעוֹלָם
מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שְׁעוֹמְדִים לְכֻלּוֹת
וְלֵהָאֲבִיד, וְאוֹתוֹ זָרֵם שֶׁל אֵשׁ חֲזָרָה שֶׁל

נְהַר דִּינּוּר, שֶׁהוּא תְּקִיף וְעֲלִיּוֹן, חוֹזֵר לְמִקוּמוֹ,
 וְכֻלָּם נִהְנִים מֵעֵשֶׂן הַמְּזִבַּח, מִשּׁוּם שְׁנַת־תִּקְוָן
 כְּנֶגֶד (הַמְּזִבַּח) הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וּמִשּׁוּם כֶּף הֵם
 נִהְנִים מִמֶּנּוּ, וְהֵם קָרְבִים לְכָאן. וְעֵשֶׂן אַחַר
 עוֹלָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד, הָרִצּוֹן
 שֶׁל הַכֹּל שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, שֶׁהוּא נִחַת רוּחַ
 לְמֶלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

הָרִי נִתְבָּאָר שְׁבַמְזִבַּח עוֹלָה וְנִרְאָה אוּרִיא"ל,
 כְּמוֹ מִרְאָה שֶׁל אֲרִיָּה חֹזֵק רוּבֵץ עַל טְרָפוֹ,
 וְהָיוּ הַכְּהֵנִים וַיִּשְׂרָאֵלִים רוּאִים וּשְׂמֵחִים, שֶׁהָיוּ
 יוֹדְעִים שֶׁהַתְּקֵבֵל בְּרִצּוֹן לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
 וְאֵשׁ אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה יוֹרֶדֶת כְּנֶגֶד הָאֵשׁ
 הַתְּחַתּוֹנָה, וְאִזּוֹ אָדָם הוֹלֵךְ (נֵרָא) וּמִזְדַּעְזַע לְפָנָי
 אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

לְמֶלֶךְ שֶׁשָּׁלַחוּ לוֹ דוּרוֹן, וְהָיָה מְקַבֵּל לְפָנָיו.
 אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וְטַל אֶת הַדוּרוֹן הַזֶּה
 שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כֵּן אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרִיאֵל,
 לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדוּרוֹן שֶׁבָּנִי מִקְרִיבִים לְפָנָי. כִּמָּה
 שְׂמֵחָה נִמְצָאת בְּכֹל, כִּמָּה הַתְּבַשְׂמוֹת נִמְצָאת
 בְּכֹל, כִּשְׁהִכְהֵן וְהַלּוּי וְאוֹתוֹ שְׂמִקְרִיב קִרְבָּן
 מְכוּנִים לְהַקְרִיב קִרְבָּן כְּרֵאוֹי בְּיַחּוּד שְׁלָם.

בא ראה, כְּתוּב וּתְצַא אֶשׁ מִלְפָּנַי ה' וּתֹאכַל עַל
הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְגו'. זֶה אֹרִיא"ל, שְׂיֹרֵד
בְּמִרְאָה שֶׁל אֶשׁ בְּשִׁלְהֶבֶת, עַד שְׂיֹרֵד לַמִּזְבֵּחַ
לְקַבֵּל אֶת הַדּוּרוֹן, וְנִרְאָה כְּמוֹ אֲרִיָּה גָדוֹל רוֹבֵץ
עַל הַקֶּרֶבֶן.

וּכְשִׁישְׂרָאֵל לֹא נִמְצְאוּ צְדִיקִים, אוֹ שְׂאוֹתוֹ
מִקְרִיב הַקֶּרֶבֶן לֹא הַקְרִיב כְּרֹאוֹי
וְלֹא הִתְקַבַּל קֶרְבָּנוֹ, הָיוּ רוֹאִים שֶׁהַעֲשָׂן לֹא עוֹלָה
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהִיָּתָה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת מִנְקַב
הַצָּפוֹן וְנִכְנְסֶת לַמִּזְבֵּחַ, וְהָיוּ רוֹאִים דְיוֹקָן שֶׁל
כָּלֵב אֶחָד חֲצוּף רוֹבֵץ עַל הַקֶּרֶבֶן, וְאִזְ הָיוּ יוֹדְעִים
שֶׁלֹּא הִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן אוֹתוֹ הַקֶּרֶבֶן.

לְמַלְךְ שֶׁשָּׁלַחוּ לוֹ דּוּרוֹן, רָאָה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׂאִינוֹ כְּדָאִי לְקָרְבוֹ לְפָנָיו. אָמַר הַמֶּלֶךְ,
סִלְקוּ אֶת אוֹתוֹ הַדּוּרוֹן וּתְנֹנוּ אוֹתוֹ לְכָלֵב, שְׂאִינוֹ
כְּדָאִי לְהַכְנִס לְפָנָיו. כִּף בְּשַׁעַה שֶׁנִּקְרַב הַקֶּרֶבֶן וְלֹא
הִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן, הַדּוּרוֹן נִמְסַר לְכָלֵב, וּמִשּׁוֹם כִּף
הָיוּ רוֹאִים אֶת דְיוֹקָן הַכָּלֵב עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

בא ראה, כְּתוּב וּתְצַא אֶשׁ מִלְפָּנַי ה' וּתֹאכַל עַל
הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה
אֹרִיא"ל, שֶׁנִּרְאָה בְּשִׁלְהֶבֶת אֶשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר רַבִּי עֲלֵי הַקֶּרְבָּן. וְאִזְ הִיְתָה שְׁמִחָה בְּכָל, שְׁהָרִי הִתְקַבַּל בְּרָצוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם. וְאִם לֹא הִיְתָה הָעֲרֵבוּבִיא שֶׁל בְּנֵי אֶהְרֹן מִיּוֹם שִׁיּוּצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא נִמְצָא רָצוֹן כִּי לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

סדר הלימוד ליום כ אדר [יום 168 בשנה]

רַעֲיָא מְהִימְנָא

מִצְוָה זו לְשׁוֹרֵף קִדְשִׁים בָּאֵשׁ, וְאַחֲרֶיהָ – וְהִנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזֶּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשְׂרָף. תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, בְּסִתְרֵי תוֹרָה יֵשׁ קִדְשׁ, וַיֵּשׁ קִדְשִׁים, וַיֵּשׁ קִדְשׁ קִדְשִׁים. מֵהַ הִנָּאָה יֵשׁ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקִדְשִׁים שְׁנִשְׁרָפוּ? אִם תֹּאמַר בְּשִׁבִיל יִצְחָק, שְׁבִשְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל בְּצָרָה, עוֹלָה אֶפְרוֹ שֶׁל יִצְחָק לְפָנָיו, שְׁאִם חִיבִים שְׂרָפָה יִנָּצְלוּ בְּגִלְלוֹ – זֶהוּ לְדִרְשׁ. וְאִם תֹּאמְרוּ מִשּׁוֹם (הַצְּדִיקִים) (וְאִם מִשּׁוֹם) בְּנֵי אֶהְרֹן שֶׁהֵיוּ שְׂרֵפַת קִדְשִׁים, שְׁכַתּוֹב בְּהֵם וַתִּצָּא אֵשׁ מִלְּפָנָי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ, וּמִיִּתְתֶם כְּפָרָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂרֵפַת קִדְשִׁים – אִף זֶה לְדִרְשׁ בָּא.

אֵלֵא שְׁלֶשֶׁה אֲשִׁים בְּנֵר: אֵשׁ לְבִנְהָ, וְאֵשׁ שְׁחָרָה, וְאֵשׁ תְּכֵלֶה, כְּנִגְדַת תוֹרָה נְבִיאִים

וּכְתוּבִים, כְּנֶגֶד כֹּהֵן לִוֵי וְיִשְׂרָאֵל. וּתְכֵלֶת הִיא שְׂכִינָה, קְרוּבָה לָנוּ, וְהִיא אֲחוּזָה בְּאוֹתָן פְּתִילוֹת, בְּכַנְפֵי מְצוּהָ, שְׁנֵאמַר בָּהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית. וְהִתְכַלֵּת הַזֶּה שֶׁהִיא שְׂכִינָה, הִיא דִין שְׂאוּכֶלֶת קְרִבְנוֹת וְעוֹלוֹת.

אם מוֹצֵאת בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם עֲצִים יְבֵשִׁים כְּמוֹ אוֹתָן פְּתִילוֹת יְבֵשׁוֹת, בְּלֵי שְׁמֹן, שֶׁהִיא תוֹרָה וְרַחֲמִים, הִיא לָהֶם (שִׁידוּנו) שְׂרָפָה, וְשׁוֹרְפֶת אוֹתָם. וּמְשׁוּם שְׁעַמֵי הָאָרֶץ הֵם בְּהִמּוֹת, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה שֶׁהֵם שְׁקֵץ. תְּכֵלֶת, שֶׁהִיא אֲדָנִי, שׁוֹרְפֶת אוֹתָם, מְשׁוּם שְׁקִרְבִים אֵלֶיהָ עִם שְׂרָץ, שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע זֶר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְהַזֶּר הַקָּרֵב יוֹמֵת.

ואם בְּמִיתָתָם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, (כְּשִׁשׁוּחַט אוֹתָם מִלֶּאֱךָ הַמָּוֶת, מִיכָאֵל) הַמִּלְאָךְ מִיכָאֵל שֶׁהוּא כֹהֵן גָּדוֹל, הָאֲרִיָּה שְׂאוּכֵל קְרִבְנוֹת יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְהַקְרִיבָם קְרִבָּן לְפָנָי ה'.

ולפני שְׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ מִתּוֹדָה בְּכַמָּה וְדוּוּיִים, וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ הוּא הִיָּה מִתְכַּוֵּן לְגַמֵּר אֶת הַשֵּׁם, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּכְרוּךְ שֵׁם, לְהַקְרִיב אֶת נִשְׁמָתוֹ כְּלֵי (קְרִיָּן) לְשֵׁם יְהוָה, וְצָרִיף לְהַתּוֹדוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל וּלְקַרֵּב ה'.

שְׁבַשְׁמוּ שְׂאוּכֹלֶת וּמְכַלָּה, וּלְהַחְזִיר בְּתִשְׁבּוּבָה
 לַיהוָה אֱהִי'ה כְּחֶשְׁבוֹן מ"ב. שֶׁל אֲדַנְיָי קוֹרְאִים
 דִּין שֶׁל מַלְכוּת דִּין.

וַיִּכְוֶן בְּשֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
 בְּלֵב אֶחָד, וְכוּ תִצָּא רוּחוֹ. בְּנִפְשׁ שְׁלוֹ
 מְקַבֵּל עָלָיו מִיתָה וַיְסוּרִים, וּבִנְשֻׁמָּה מוֹדָה בְּכַמָּה
 וּדְוָיִים וּמִתְחַרֵּט.

בְּנִפְשׁ מְקַבֵּל עָלָיו מִיתָה, שְׁחִיטָה, שְׂרָפָה. וְאִם
 צָרִיךְ אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, שֶׁהֵם סְקִילָה
 שְׂרָפָה הֶרֶג וְחִנּוּק, מְקַבֵּל אוֹתָם מֵאֲדַנְיָי בְּנִפְשׁ
 שְׁלוֹ. וּבִנְשֻׁמָּתוֹ מוֹדָה בְּכַמָּה וּדְוָיִים, וְחוּזָר
 בְּתִשְׁבּוּבָה אֶל אֱהִי'ה, שְׂאֲחוּז בְּשָׁנֵי שְׁמוֹת –
 יְהוָה יְהוָה.

בְּמִחְשַׁבְתּוֹ יְכוּן לְהוֹצִיא וּדְוָי וְקַבְלַת מִיתָה
 עָלָיו בְּלֵב אֶחָד, שֶׁהוּא שֵׁם
 הַמְּפָרֵשׁ, כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, (כְּבוֹד) שְׁבו
 הַכְּהֻנִּים כּוֹרְעִים וּמְשַׁתְּחָוִים עַל פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים:
 כְּבוֹד שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. כְּבוֹד הוּא
 ל"ב כְּחֶשְׁבוֹן, וְכוּ הִיא מִתְכַּוֵּן לְגַמֵּר אֶת הַשֵּׁם.

(וְא"ו הוּא אֶחָד בְּלֵב).

וְתִנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, אִם תֵּאמְרוּ, וְכִי עִם הָאָרֶץ
 מִנִּין יוֹדַע אֶת זֶה? אֵלָּא וְדָאֵי עִם הָאָרֶץ

הוא כְּמוֹ שׁוֹר אוֹ שֶׁה אוֹ עֵז אוֹ (פֶּר) תוֹר אוֹ יוֹנָה.
 מֵה בְּהֵמוֹת אֵין יוֹדְעוֹת תּוֹרָה, שֶׁהִיא שֵׁם יְהוָה,
 כִּף עִם הָאָרֶץ לֹא יוֹדֵעַ. אֲלֹא מִיכָאֵל כֵּהֵן גְּדוֹל
 הוּא עוֹשֶׂה אוֹתוֹ עוֹלָה וְקָרְבָן לִפְנֵי ה', וְהוּא מְכוֹן
 בְּשֵׁם הַמִּפְרָשׁ בְּעֵלִית רוּחוֹ שֶׁתְּצַא בְּלֵב אֶחָד, כְּמוֹ
 שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵאת רוּחַ הָאָדָם בְּכָל לַיְלָה.

וּמִשׁוֹם זֶה פֶּרְשׁוּהָ הַחֲכָמִים, שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי
 מִיתָתָהּ. שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם צָרִיף אָדָם לַחֲזוֹר
 בְּתִשׁוּבָה וְלִמְסַר אֶת רוּחוֹ אֵלָיו שֶׁיֵּצֵא בְּאֶחָד. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב (תהלים לא) בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי.

וְאֵם הוּא תִלְמִיד חָכֵם, עָלָיו נֶאֱמַר (משלי יב) יוֹדֵעַ
 צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוֹ, שֶׁאֵין חָכֵם כְּמוֹ הַכֹּהֵן,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ הָרוֹצֵה לְהַחֲכִים יְדָרִים. וְאֵם
 תִּלְמִיד חָכֵם הוּא, צָרִיף שִׁיְהִיָּה בּוֹ חֶסֶד, וְעִם י'
 שֶׁהִיא חֲכָמָה – חֶסֶד. וּמִי שֶׁאֵין בּוֹ חֲכָמָה, אֵינוֹ
 חֶסֶד. וּמִשׁוֹם כִּף פֶּרְשׁוּהָ, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֶסֶד.
 וְאֵם יֵשׁ בּוֹ ה', חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה שֶׁנִּתְּנוּ
 מִשְׁמָאל, נִקְרָא גְבוּר בְּתוֹרָה וַיֵּרָא חֲטָא. וְאֵם
 הוּא בּוֹר, נֶאֱמַר בּוֹ אֵין בּוֹר יֵרָא חֲטָא.

וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְתַפְאֲרָת, שֶׁהוּא ו', וְהוּא חָכֵם מִבֵּין
 בְּתוֹרָה וַיֵּרָא חֲטָא, הוּא יוֹרֵשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ,

שְׁהִיא ה"א, מְצוֹת הַמֶּלֶךְ, אִם עוֹשֶׂה אֶת מְצוֹת
הַמֶּלֶךְ. כִּיּוֹן שְׁזוֹכָה לְשֵׁם יְהוָה, זוֹכָה לְשֵׁם
הַמֶּפָּרֶשׁ שְׁנִקְרָא אָדָם, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹלֵט עַל גּוֹפּוֹ, שֶׁהוּא שְׁתַּפּוֹת שֶׁל
נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְרוּחַ הַבְּהֵמִית שֶׁבִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית
עֲשִׂית הַבְּלִי הָעוֹלָם, רוּחַ שְׁמִדְבַּרְת בְּהַבְּלִי
הָעוֹלָם, (נִשְׁמָה שְׁבָה כָּל הַהֲרָהוּרִים וְהַמְחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם),
וְתִלְמִיד חָכָם שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, (בְּרֵאשִׁית א) וְיִרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ. מֵה זֶה וּבְכָל
הָאָרֶץ? זֶה הַגּוֹף, עוֹלָם קָטָן, וּפּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ
שְׁכַתּוֹב (שֵׁם ט) וּמּוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם. מִצַּד הַיָּמִין
שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, בּוֹ וְיִרְדּוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים עב)
וְיִרְדּוּ מִיָּם עַד יָם. מִצַּד הַשְּׂמָאל פּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ,
זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וּמּוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם, וְעַלְיוֹ נֶאמַר יוֹדֵעַ
צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוֹ.

אַחַר שֶׁהוּא צְדִיק, לֹא נוֹתֵן לוֹ שְׂכָר מְצוֹת, אֵין
לוֹ שְׂכָר בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא מְזוֹן לַבְּהֵמוֹת,
שְׁעֲנֵי חָשׁוֹב כְּמוֹ מֵת. הוּא עִם הַשְּׂכִינָה בְּקַבִּיעוֹת
שְׁלֵה עֲמָה עַל הַכֹּל.

כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא (דְּבָרִים ד). הָאֵשׁ הַזֹּו
הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת תְּמִיד עֲמָה, שְׂאִין לָהּ כְּבִיָּה,

שְׁהוּא אוֹכַל כָּל הַקְרָבָנוֹת שֶׁל הַתְּפִלוֹת וְדַבְרֵי תוֹרָה. שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה הִיא פְּרַנְסָתוֹ, וּבִמָּה? בַּתְּפִלָּה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר ה) פְּתַחֵי לִי. פְּתַחֵי לִי, בַּתְּפִלָּה, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (תהלים נא) אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, שְׁהִיא אַחֲתֵי רַעֲיָתִי, וְאִין רַעֲיָתִי אֶלֶּא פְּרַנְסָתִי, שְׁבָה מִתְקַנִּים מֵאֲכָלִים שֶׁל קְרָבָנוֹת שֶׁל הַמְּלַךְ הַבְּנִים הַקְּדוֹשִׁים, בְּכֹמָה מִיַּי מֵאֲכָלִים, בְּלַחֵם שֶׁל הַתּוֹרָה.

שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (משלי ט) לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמִי, מִיַּמִּין. וּבֵינָן, שְׁהוּא יֵין הַתּוֹרָה, מִשְׁמַאל. בְּנִסּוּף הַמַּיִם, וְיֵין הַתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב וּבְעַל פֶּה, מִהַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי שְׁכוּלֵל אֶת שְׁנֵיהֶם. בְּבִשּׁוֹר, שְׁהוּא בִשּׁוֹר הַקֹּדֶשׁ, בְּכֹמָה קְרָבָנוֹת, שְׁעָלֶיהָ פְּרָשׁוּ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁעוֹסְקִים בְּבִשּׁוֹר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. מַה זֶה מִן הַשָּׁמַיִם? זֶה הַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שְׁעָלָיו נֹאֲמַר וּבִשּׁוֹר מִבְּשָׂרִי.

וְזֶה בִשּׁוֹר הַקֹּדֶשׁ, שְׁדוּלְקַת בְּכֹמָה שְׁלֵהָבוֹת מִצַּד הַגְּבוּרָה בְּאֵהֶבֶת בְּעָלָהּ, נִשְׂרַפֶּת בְּאֵהֶבָה שֶׁל אֵהֶבָה בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע, בְּאֵהֶבֶת הַיְחוּד, שְׁלִילָה יוֹם לֹא תִכְבֶּה. וְהַחֲבָרִים, בְּחֵיכֶם, אֵל תִּתְּנוּ דְּמֵי לּוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא יֵהִיָּה בְּשְׁלֵהָבוֹת שֶׁל

אֶהְבֶּה שֶׁל יַחֲוֹדוּ בְּקִרְיַאת שְׁמַע, לְקַיֵּם בּוֹ אֵשׁ
תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח לֹא תִכָּבֵה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֶהר

בא רֵאֵה, אַף עַל גַּב שְׁבִנֵי אֶהְרֹן מִתּוֹ בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה, זֶה הָיָה מִתְאִים בְּכַמָּה גְּוָנִים. אֶחָד –
שְׁלֹא הָיְתָה זֹו שְׁעַת הַקְּטָרֶת, שְׁהָרִי קְטָרֶת אֵינָה
עוֹלָה אֶלֶּא בְּזִמְנִים יְדוּעִים, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל)
וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֹן קְטָרֶת סָמִים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא.
וּמִתִּי? בְּהִיטִיבוֹ אֶת הַנֶּרֶת וְגו', לְהַמְצִיא שְׁמֶן
וְקְטָרֶת כְּאֶחָד. וְכָתוּב, וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַנֶּרֶת
בֵּין הָעֲרִבִים יִקְטִירָנָהּ וְגו'.

וּבְזִמְנִים הִלְלוּ נִקְרַבְתָּ, וְלֹא בְּזִמְן אַחֵר, פָּרֹט
לְזִמְן שְׁהַמֹּת שְׂרוּי בְּעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׁקָרָה, שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח
אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו'. וּבְנֵי אֶהְרֹן לֹא
הִקְרִיבוּ בַשְּׁעָה שְׁשֶׁמֶן וְקְטָרֶת נִמְצְאִים כְּאֶחָד.

וְעוֹד, שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם, וְעוֹד
שְׁלֹא הָיוּ נְשׂוּאִים, וְהָיוּ פְּגוּמִים. שְׁמִי
שְׁלֹא נְשָׂא הוּא פְּגוּם, וְאֵינוֹ כְּדָאֵי שְׁיִמְצְאוּ
בְּרִכּוֹת עַל יְדוֹ בְּעוֹלָם. עָלָיו הֵן לֹא שׁוֹרוֹת, כֹּל
שְׁכֵן עַל יְדֵי אַחֲרִים. וְעוֹד, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ שְׁהָיוּ

שְׁתוּיֵי יַיִן, וּמְשׁוּם כֶּף וַתִּצָּא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל
 אֹתָם וְגו'. שְׁהָרֵי הַקְטָרֶת הִיא חֲבִיבָה מִן הַכֹּל,
 וְהִיא שְׂמַחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְחַתּוֹנִים. וְכָתוּב שְׁמֵן
 וְקָטָרֶת יִשְׂמַח לֵב.

רַעְיָא מִהִימְנָא

אֵינן מְצַרְע אֲלֵא אוֹתוֹ שְׁנַעֲשֶׂה בְזִיבָה. שְׁחַמְשָׁה
 דָּמִים הֵם שֶׁל דָּם נָדָה שְׁמֵטְמָאִים, שְׁכָלִם
 הֵם דָּם טָמֵא, וְחַמְשָׁה דָּמִים טְהוֹרִים. וּמִי שְׁעוֹבֵר
 עֲלֵיהֶם כָּאֵלוֹ עֹבֵר עַל עֲשֻׁרֵת הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל
 שֶׁל תְּרֵי"ג מְצוּוֹת.

וְשִׁפְחָה, יֵצֵר הָרַע, הִיא מְלֵאָה בְּמוֹמִים, וּמְשׁוּם
 כֶּף (ויקרא כא) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב.
 וּמְשׁוּם זֶה הַפֶּהֶן לֹא הָיָה צָרִיף לְקָרֵב אֶל מִי שֵׁישׁ
 בּוֹ מוֹם מִכָּל הַמוֹמִים שְׁבַע עוֹלָם, מְשׁוּם שְׁנֵאֵמַר
 בְּגִבְרִיהַ, (שיר ד) כָּלֵךְ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, כֶּף
 לֹא צָרִיף לְקָרֵב אֵלֶיהָ מִי שֵׁישׁ בּוֹ מוֹם, וְאַף כֶּף
 לֹא צָרִיף לְקָרֵב אֵלֶיהָ זָר, (במדבר א) וְהִזָּר הַקָּרֵב
 יוֹמֵת, וְהִינּוּ מִמְזִ"ר, מו"ם זָר. מוֹם נִקְבָה, זָר זָכָר.
 וּמְשׁוּם כֶּף צְנוּהַ, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָהּ
 לֹא תִקְרָב. וְעַל אוֹתָם שְׁקָרְבִים אֵלֶיהָ כָּתוּב בָּהֶם,
 וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צְנוּהַ אֹתָם
 וַתִּצָּא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ.

וְקָרְבָּן שֶׁל אוֹתוֹת הֵם, י' בְּאִישׁ, ה' בְּאִשָּׁה, ו'
בִּבְּן חֲתָן, ה' בְּכֹלָה. אֲשָׁרֵי מִי שֶׁמִּקְרִיב
אוֹתוֹת יְהוָה בּוֹ וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְכֵנוֹ וּבְכֹתוֹ בְּקֹדֶשׁה
וּבְבִרְכָה, בְּנִקְיֹת, בְּעֲנוּה וּבְכַשְׁת פָּנִים, בְּכֹל
מִדּוֹת טוֹבוֹת שְׁכָתוֹבוֹת עַל בְּעָלֵי הַמְּשָׁנָה.

וּמִתְחַמְּמִים בְּאִשִּׁים קְדוּשִׁים, שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה
שֶׁהֵם אֵשׁ, עוֹלָה וְיוֹרֵד, אֵשׁ קֹדֶשׁ
שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, שֶׁהֵם עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ אֵיבָרִים
קְדוּשִׁים, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ יוֹרֵד, שֶׁהִיא קֹדֶשׁ
הַקֹּדֶשִׁים, וּבְשִׁבִיל שְׁנֵי הָאִשִּׁים הִלְלוּ אֶמֶר הַנְּבִיא
(ישעיה כד) בְּאוֹרִים כִּבְדוֹ ה', שֶׁהֵם הָאִשִּׁים שֶׁל
הַשְּׂכִינָה, שְׁבָה כְּתוּב (דברים ה) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֹכֵלָה הוּא.

וְהֵם אֵשׁ עֲלִיוֹן, כִּסֵּא רַחֲמִים. אֵשׁ תַּחְתּוֹנָה, כִּסֵּא
דִּין. וְהֵם בִּינָה וּמַלְכוּת. מַלְכוּת - אֵשׁ
עוֹלָה. בִּינָה - אֵשׁ יוֹרֵד. יְהוָה, עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
אוֹחֵז בְּשַׁנְיָהֶם. בִּינָה יְהוָה, ה' מַלְכוּת.

כְּאִשָּׁר הַתַּפְּאֶרֶת אוֹחֵזת אוֹתָם, שׁוֹרָה עָלָיו
חֲכָמָה, שְׁבָה כ"ח מ"ה. מ"ה - הוּא
י"ד ה"א וְא"ו ה"א. הַכַּחַשׁ שֶׁלוֹ - יו"ד וְא"ו
דָּל"ת. ה"א אָל"ף. וְא"ו אָל"ף וְא"ו. ה"א אָל"ף.

וְכֵלֶן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִמְצְאוֹת בְּאָדָם
 וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְבָנָיו, וּמִשּׁוּם כֶּךָ אֵין אָדָם שָׁלֵם אֲלָא
 בְּבֵן וּבֵת. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ בֵּן, שֶׁהוּא ו', מִסְתַּלְקֵת
 מִמֶּנּוּ י'. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ בֵּת, שֶׁהִיא ה', מִסְתַּלְקֵת ה'
 הַעֲלִינָה, שֶׁהִיא אִם, מִבֵּת זִוְגוּ. שֶׁהָאוֹתִיּוֹת לֹא
 שׁוֹרוֹת זֹו בְּלִי זֹו, וּמִשּׁוּם כֶּךָ בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, בֵּן
 וּבֵת שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּרֵאוֹי, שׁוֹרֵה עֲלֵיהֶם יְהוֹ"ה,
 וְנִקְרָאִים (בְּנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב) (שם יד) בְּנִים אֲתֵם
 לָהּ אֱלֹהֵיכֶם. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֹאת מְשַׁחַת אֶהְרָן וּמְשַׁחַת בְּנָיו. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 זֹאת וּדְאֵי מְשִׁיחַת אֶהְרָן, שֶׁהָרִי אֶהְרָן
 נִמְשַׁח, וּבֹא מְשָׁמֵן מְשַׁחָה עָלָיו מִלְמַעְלָה,
 וּמִשְׁפִּיעַ אוֹתוֹ לְמָטָה. וְעַל יְדֵי שֶׁאֶהְרָן נִמְשַׁח
 מִמְשִׁיחָה קְדוּשָׁה לְהַתְּבָרֵךְ, וְעַל זֶה זֹאת מְשַׁחַת
 אֶהְרָן וּמְשַׁחַת בְּנָיו וּדְאֵי.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מלכים-ב ד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אֱלִישָׁע
 מָה אַעֲשֶׂה לָךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית.
 מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ, שֶׁאֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרֵה בְּשִׁלְחָן רִיק
 וְעַל דְּבַר רִיקְנִי. וַתֹּאמֶר אֵין לְשַׁפְּחָתְךָ כֹּל בְּבֵית
 כִּי אִם אָסוּף שָׁמֶן. אָמַר לָהּ, וּדְאֵי זֶהוּ סִיוַע שֶׁל
 נֶס, שֶׁהָרִי וּדְאֵי אַחֲרָיו הוּא, וּמִשָּׁם בְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת

ושורות. מה כתוב? הם מגישים אליה והיא מוצקת. והיא מוצקת סתם.

רבי יוסי אמר, ויעמד השמן, כמו שבארוה, שכתוב (ישעיה ה) בקרן בן שמן. וכתוב (שיר א) שמן תורק שמך, להראות שהרי מהשמן הזה שופעות ברכות על יד הכהן, והכהן משפיע אותן למטה ומושח (ונמשך) לזאת הזו. זהו שכתוב זאת משחת אהרן ומשחת בניו, וכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש, והרי נתבאר.

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים – זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים.

ועל זה באורך נראה אור. באורך – זה האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית

(א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וּמֵאוֹתוֹ אֹר
עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהָאִיר בְּעוֹלָם הַבָּא.

דְּבַר אַחַר כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים וְגו' – זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא עֵץ עֲלִיּוֹן בְּאֲמֻצֵּעַ הַגֵּן
שְׂאוּחַז אֶת כָּל הַצְּדָדִים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שְׂאֻחוֹז בּוֹ אוֹתוֹ (בְּאוֹתוֹ) מְקוֹר חַיִּים, וּמַעֲטָר אוֹתוֹ
בְּעֵטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת סְבִיב הַגֵּן כְּמוֹ אִם שְׂמַעֲטָרַת
אֶת בְּנֵה עַל הַכֹּל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שִׁיר ג) צְאִינָה וּרְאִינָה
בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. וּמִשּׁוּם כֶּף כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים,
וְעַל זֶה בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אֹר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים – זֶה הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל לְמַעְלָה, כְּנֶגְדּוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל לְמַטָּה.
מִשּׁוּם כֶּף מִשְׁפִּיעַ הַכֹּהֵן שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן
לְמַטָּה וּמִדְּלִיק מְנוֹרוֹת לְמַעְלָה. שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
שָׁלֵם בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל שְׁבַעַת הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים,
וְלִהְתַּעֲטֵר עַל הַכֹּל.

כְּנֶגְדּוֹ זֶה שְׁבַעַת יָמֵי מְלוֹאִים לְכַהֵן שְׁלֹמֹה,
שִׁימָצָא הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֹה עָלָה. וְעַל זֶה יָמֵי
הַמְּלוֹאִים נִקְרְאוּ יָמֵי הַהִשְׁלָמָה, כְּדִי שִׁישְׁתַּלֵּם
הַכֹּהֵן בְּשָׂאֵר הַיָּמִים הָאַחֲרִים לְהַשְׁלִים שְׁבַעַת
כְּאֶחָד. וְאַלֶּה נִקְרְאוּ יָמֵי מְלוֹאִים, מִשּׁוּם

שְׂאוּחֲזִים בּוֹ שְׂאָר הָאֲחֵרִים. מֵה זֶה אוֹמֵר?
שְׂכֶשְׁהֶכֶהֶן מִתְעוֹרֵר, כָּל שְׂאָר הָאֲחֵרִים
מִתְעוֹרְרִים עִמוֹ.

וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב, וּמִפֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד וְגו', עַד
יוֹם מְלֵאת וְגו'. שְׂבָעָה יָמִים וְדַאי, וְאִז
מִתְעַטֵּר הַכֹּהֵן לְמִטָּה בְּכָל כָּמוֹ שְׂלַמְעֵלָה. מִשּׁוּם
שְׂבָשָׁעָה שְׂמִתְעוֹרֵר הַכֹּהֵן שְׂלַמְטָה, הַכֹּל יִתְעוֹרְרוּ
עַל יָדוֹ לְמַעְלָה, וְיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת לְמַעְלָה וּלְמִטָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵה שׁוֹנָה שְׂמִשַׁח מִשֶּׁה אֶת
אַהֲרֹן? אֵלֶּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא הֵבִין שֶׁל אוֹתוֹ

(אֲחִזּוּ בְּאוֹתוֹ) מְקוֹם מְקוֹר הַחַיִּים, וְכָתוּב (ישעיה סג)
מוֹלִיךְ לַיָּמִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפֹאֲרֹתוֹ. וּמִשֶּׁה שְׂמִשַׁח
כָּל אוֹתָם יָמֵי מְלוֹאִים, לְהַשְׁרוֹת הַכֹּל עִם אַהֲרֹן.

רַבִּי חִזְקִיָּה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ,
כִּמָּה אוֹרוֹת נִבְרְאוּ טָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם?
אָמַר לוֹ, שְׂבָעָה. וְאֵלוֹ הֵם: אוֹר תּוֹרָה, אוֹר
גִּיהֶנֶם, אוֹר גֵּן עֵדֶן, אוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, אוֹר בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, אוֹר תְּשׁוּבָה, אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְאֵלֶּה
נִבְרְאוּ בְּטָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם. שְׂבָעָה אוֹרוֹת
וּמְאוֹרוֹת שְׁנִבְרְאוּ בְּאַהֲרֹן, וְהוּא מְדַלֵּק מְנוֹרוֹת
מִמַּעְלָה לְמִטָּה.

רבי אלעזר פתח, (קהלת ג) **הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר. הרי שנינו, הכל היה מן העפר – אפלו גלגל חמה. מי העפר? אותו ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש.**

בספרו של רב ייסא סבא, הכל היה מן העפר – מקום שכוונס את הכל. מלמד שיצאו שבילים לצד הזה ולצד הזה, והתכנסו להאיר כמו העפר הזה שזורקים אותו לכל עבר. ועל זה, הכל היה מן העפר, והכל שב אל העפר ודאי.

אף מן העפר – של בית המקדש הקדוש. והעפר הזה מהעפר העליון, כמו שנאמר (איוב כח) **ועפרות זהב לו. כמו שנמצא מעשה למטה, כן הוא למעלה כמו זה. ובארנו עפר, עפר של בית המקדש, שהעולם הזה נברא בה"א. ועל זה – אפלו גלגל חמה, כמו שנאמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם – בה' בראם. ומשום כן, הכל היה מן העפר. איזה עפר? אותו ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש.**

כתוב (שיר ד) **כלך יפה רעיתי ומום אין בך. כלך יפה רעיתי – זו כנסת ישראל. ומום אין בך – אלו סנהדרין, שהם כנגד שבעים ושנים**

שמות. שבעים נפש שירדו עם יעקב, והקדוש ברוך הוא על כלם. ועל זה אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה.

שנינו, כתוב (שמות ט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. מי זו ממלכת כהנים? כמו שנאמר, זאת משחת אהרן ומשחת בניו. שפשמתברכת כנסת ישראל על יד הכהנים, אז נקראת על שם, זהו שכתוב ממלכת כהנים.

רבי שמעון אומר, בא ראה, מלכות כהנים לא נקראת, אלא ממלכת, שהמליכו אותה הכהנים ועשו אותה גבירה על הכל. אבל מלכות כהנים לא נקראת, שהרי מן השמים נקראת מלכות, מלכות שמים ודאי. וכאן ממלכת, כמו שנאמר שכהנים המליכו אותה, ומחברים אותה עם המלך, ואז היא ממלכת על כל גנזי המלך. ממלכת על כל כלי זינו של המלך. ממלכת בעליונים ובתחתונים. ממלכת על כל העולם.

רבי יוסי אומר, כתוב (עמוס ט) ואגדתו על ארץ יסדה. ואגדתו - כשמזדוג המלך כנגדה בכל אותן העטרות הקדושות בכנוס אחד, אזי ואגדתו כתוב.

רבי יצחק אָמר, וְאֶגְדָּתוֹ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מַה זֶה אוֹמֵר? שֶׁכְּשֶׁמֶתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וּמִתְבָּרְכַת מֵהֶם, אֲזִי שׁוֹלֵטת עַל הַכֹּל וּמֵאִירָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּשָׁעָה שֶׁהִכְהֵן עוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה וּמְקַרֵּיב קָרְבָּן וּמְקַטִּיר קְטֹרֶת וּמְכוֹנֵן דְּבָרִים לְקָרֵב הַכֹּל כְּאֶחָד. אֲזִי כְּתוּב, וְאֶגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה.

רבי יוסי אָמר, כְּשֶׁנוֹסַע אֶהְרֵן, הַכֹּל נוֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שֶׁמִּתְבָּרְכַת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל וּמִתְבָּרְכִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֲזִי כְּתוּב (תהלים קלה) בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (שם עב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

רבי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיא לְלוֹד, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבֵּי יִיסָא וְרַבֵּי חֲזַקְיָהּ. פָּתַח רַבֵּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נא) וְאִשֵּׁם דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֶי כְּסִיתִיךָ וְגו'. שָׁנִינוּ, כָּל אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדְבָרֵי תוֹרָה וְשִׁפְתוֹתָיו מִרְחָשׁוֹת תוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַסֶּה עָלָיו, וּשְׂכִינָה פּוֹרֶשֶׁת כְּנַפְיָהּ עָלָיו. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאִשֵּׁם דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהוּא מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח עִמּוֹ כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ יוֹם נִטַּע שְׁמִים

וְאַרְץ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ
וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֲתָהּ.

מִכָּאן לְמַדְנוּ שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ בִשְׁם שֶׁל צִיּוֹן,
שְׁכָתוּב וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֲתָהּ. וְרֵאִיתִי
שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת בִשְׁם שֶׁל צִיּוֹן, שְׁכָתוּב (שם)
(א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצַדִּיקָה.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שם ח) צוֹר תְּעוֹדָה חֲתוּם תוֹרָה
בְּלִמְדֵי. צוֹר תְּעוֹדָה – זוּ עֲדוּת שֶׁל דָּוִד,
שְׁכָתוּב (תהלים קלב) וְעֲדוּתִי זוּ אֶלְמָדָם. צוֹר – הִיא
קְשׁוּר, כְּמוֹ שְׁקוּשֵׁר קָשֶׁר בְּמָקוֹם אֶחָד. חֲתוּם
תוֹרָה בְּלִמְדֵי. חֲתוּם תוֹרָה – חֲתִימָה שֶׁל הַתּוֹרָה,
וְכָל שֶׁפַע וּמִשְׁחַת שֶׁמֶן שְׁשׁוּפְעִים מִלְּמַעְלָה,
בְּאִיזוֹ (בין) חֲתִימָה שָׁלוֹ? בְּלִמְדֵי. מִשׁוּם שֶׁשָׁם
מִתְכַּנֵּס שֶׁמֶן מִשְׁחָה בֵּין שְׁנֵי עֲמוּדִים שֶׁשָׁם
שׁוּרִים, מְקוֹם הַכְּנוּס שֶׁל כָּל שֶׁמֶן מִשְׁחָה שְׁשׁוּפֵעַ
מִמַּעַל, לְשַׁפֵּךְ אוֹתוֹ לְפִי הָאֵמָה וּלְהַרִיק אוֹתוֹ
בְּתֵעוֹדָה הַזֹּאת, וְאֵז נִקְשֵׁר הַכֹּל קָשֶׁר אֶחָד נֶאֱמָן.

בֵּא וְרָאָה מָה בֵּין אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
לְנִבְיָאִים נֶאֱמָנִים. אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה עֲדִיפִים מִנְּבִיאִים בְּכָל פַּעַם. מָה הֵטַעַם?
שֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִנְּבִיאִים,

אלו שמשתדלים בתורה עומדים למעלה, במקום שנקרא תורה, (תפארת) שהוא קיומה של כל האמונה, ונביאים עומדים למטה במקום שנקראו נצח והוד. ועל כן (נקראו) אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים, ועליונים יותר מהם. שאלו עומדים למעלה, ואלו עומדים למטה. ואותם שאומרים דברים ברוח הקדש, עומדים למטה מכלם.

אשרי אותם שמשתדלים בתורה, שהם בדרגה יותר עליונה על הכל. מי שעוסק בתורה, לא צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה עדיפה מהכל, וקשר של האמונה של הכל. ועל זה כתוב, דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. וכתוב, (תהלים קיט) שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול.

עד שהיו הולכים, מצאו איש אחד שהיה בא ושלשה ענפי הדס בידו. קרבו אליו, אמרו לו, למה לך את אלה? אמר, להרויח אבדה. אמר רבי אלעזר, יפה אמרת, אבל שלשה אלה לשם מה? אמר לו, אחד לאברהם, אחד ליצחק, ואחד ליעקב, וקשרתי אותם יחד והרחתי בהם, משום שכתוב (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק

שְׁמֶךְ. מְשׁוּם שְׁבָרִיחַ הַזֶּה עוֹמְדַת חֲלֹשַׁת הַנֶּפֶשׁ,
 וּבְאִמּוּנָה הַזֹּאת מִתְקַיֶּמֶת, וְשׁוֹפְעוֹת בְּרָכוֹת מִמְעֻלָּה
 וּמִטָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁרִי חֵלְקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בא רָאָה, אֵין הָעוֹלָם (הַנֶּפֶשׁ) מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל רִיחַ,
 וּמִהָרִיחַ הַזֶּה נוֹדַע רִיחַ אַחֵר. שְׁהָרִי בְשַׁעָה
 שְׁיֹצֵאת שַׁבַּת (נִתְפָּרְדָה הַחֲבִילָה) וְעוֹלָה הַנֶּפֶשׁ הִיתְרָה,
 וְנִשְׁאַרוּ הַנֶּפֶשׁ וְהָרוּחַ נִפְרָדוֹת עֲצוּבוֹת, בָּא הָרִיחַ
 הַזֶּה, וּמִתְקַרְבִּים זֶה לָזֶה וּשְׂמֵחִים. וְעַל זֶה צָרִיךְ
 רוּחַ אַחֵר רוּחַ, לְקַבֵּל רִיחַ. כִּיּוֹן שְׂמֵתְקַבֵּל רִיחַ,
 מִתְקַרְבִּים כְּאַחַד וּשְׂמֵחִים. כְּגוֹן זֶה רִיחַ שֶׁל
 הַקְּרַבְנוֹת, בְּרִיחַ זֶה מִתְקַרְבִּים כֻּלָּם כְּאַחַד,
 וְנִדְלָקִים הַנְּרוֹת וּשְׂמֵחִים.

בא רָאָה, שְׁנֵי מְאֻרוֹת, אַחַד לְמַעְלָה וְאַחַד
 לְמַטָּה, אִם מְלֵהִיט אָדָם הַמְּאֹר שֶׁלְמַטָּה
 הַזֶּה וּמְכַבֵּה אוֹתוֹ (אֵת אוֹתוֹ שֶׁלְמַעְלָה), אוֹתוֹ עֵשֶׂן
 שְׁעוֹלָה (מִהַמְּאֹר הַתַּחְתּוֹן), מְלֵהִיט אוֹתוֹ הַמְּאֹר
 הָעֲלִיּוֹן. כִּף עֵשֶׂן הַקְּרַבְנוֹת, הָעֵשֶׂן הַזֶּה שְׁעוֹלָה,
 מְלֵהִיט הַמְּאֻרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וּמִתְלַהֲטִים בְּאַחַד,
 וְכֻלָּם מִתְקַרְבִּים כְּאַחַד בְּרִיחַ הַזֶּה. וּמְשׁוּם כִּף,
 רִיחַ נִיחַח לָהּ, (אִשָּׁה) וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

וְעַל כֵּן רִיחַ הַקָּרְבָּן הוּא קִיּוּם שֶׁל הַכֹּל וְקִיּוּם
הָעוֹלָם. וְהַקָּרְבָּן עַל יַד הַכֹּהֵן שֶׁמִּקְרִיב
הַכֹּל, וּמִשׁוּם כֶּף שְׁבַעַה יְמֵי הַשְּׁלֵמָה נִשְׁתַּלְּמוּ
בוֹ, כְּדֵי שְׁכֹלֵם יִתְבָּרְכוּ בְּעִבּוּדָתוֹ, וַיִּמְצְאוּ
שְׂמֵחוֹת וּבְרָכוֹת לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה.

כְּתוּב, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהֵי אֲתָה אַרְוִמְמָךְ וְגו'.
הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ, ה' אֱלֹהֵי אֲתָה,
שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לְהוֹדוֹת לַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וּלְשַׁבַּח אוֹתוֹ
עַל הַכֹּל. וּמֵאִיזָה מְקוֹם הַשְּׁבַח שְׁלוֹ? כְּמוֹ
שֶׁבְּאֲרוּחַ. וְכֵאֵן מִהֶעֱמַק שֶׁל הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב כִּי
עָשִׂיתָ פֶּלֶא. פֶּלֶא – כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ט) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
פֶּלֶא, וְהָרִי נֶאֱמַר. עֲצוֹת מֶרְחָק, עֲצוֹת – כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר יוֹעֵץ. מֶרְחָק – שֶׁכְּתוּב (ירמיה לא) מֶרְחֹק ה'
נִרְאָה לִי. וְכְתוּב (משלי לא) מִמֶּרְחָק תִּבְיֵא לַחֲמָה.

אֲמוּנָה אֲמֵן – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) אֵל אֲמוּנָה
וְאֵין עוֹל. וּפִרְשׁוּהָ אֲמוּנָה בְּלִילָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צב) וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וְכְתוּב (איכה ג)
חֲדָשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ. וְעַתִּיד הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל מִחַטָּאֵיהֶם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לו) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים
וְטַהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר
אֶתְכֶם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן

פְּרִישֵׁת שְׁמִינֵי (דף לה ע"ב - דף מב ע"א)

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וּגּו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (איוב לח)
 בָּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי בְקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם
 תּוֹרָה קְדוֹשָׁה, שְׂמֵחַת הַכֹּל, שְׂמֵחַתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁעִשׂוּעַ שְׁלוֹ, שְׂפָתוֹב (משלי ח) וְאֶהְיָה
 שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְכָל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם אֶחָד שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, שְׂפָתוֹב וְאֶהְיָה אֶצְלוֹ
 אָמוֹן, אֵל תִּקְרִי אָמוֹן אֵלָא אָמוֹן.
 וּבַתּוֹרָה נִבְרָא אָדָם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַתּוֹרָה: אֲנִי רוֹצֶה לְבְרֹא אָדָם. אָמְרָה לְפָנָיו:
 הָאָדָם הַזֶּה עָתִיד לְחַטֹּא וּלְהִרְגִיז לְפָנֶיךָ, אִם לֹא
 תִּתְּנֶנִּי רְגִזָּךְ עָלָיו, אֵיךְ יַעֲמֵד בְּעוֹלָם?! אָמַר
 לָהּ: אֲנִי וְאַתְּ נַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁהֲרִי לֹא
 לְחַנָּם נִקְרָאתִי אַרְךָ אַפִּים. (שְׁהֲרִי כָּל זְמַן שִׁשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה,
 ?תְּקִימוּ בְּעוֹלָם).

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל
 פֶּה הַעֲמִידוּ אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. רַבִּי יוֹסִי

אָמַר מִכָּאן, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וְדָאֵי. וְזֵהוּ צָלַם וְדַמּוּת. צָלַם – בְּזָכַר. דְּמּוּת – בְּנִקְבָּה. וְעַל זֶה הִתְחַלַּת הַתּוֹרָה בְּב', וּפְרָשׁוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מָה ב' פְּתוּחָה וּסְתוּמָה?
אֲלֹא בְּשַׁעָה שְׁאָדָם בָּא לְהִתְחַבֵּר עִם
הַתּוֹרָה, הֲרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ וְלִהְשִׁתְּתָף
עִמוֹ. וּבְשַׁעָה שְׁאָדָם סוֹתָם עֵינָיו מִמְּנָה וְהוֹלֵךְ
לְדֶרֶךְ אַחֲרָת, הֲרִי הִיא סְתוּמָה מִהֲצַד הָאֲחֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבֵנִי – יוֹמִים אֶעֱזֹבְךָ. וְלֹא
יִמָּצָא פֶתַח עַד שִׁישׁוּב לְהִתְחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה פְּנִים
בְּפְנִים, וְלֹא יִשְׁכַּח מִמְּנָה. וְלִכֵּן הַתּוֹרָה פּוֹתַחַת
לְפָנֵי בְּנֵי אָדָם וּמִכְרִיזָה וְקוֹרֵאת לָהֶם, (משלי ח)
אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְגו', וְכָתוּב (שם א) בְּרֹאשׁ
הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' שְׁנֵי גִגּוֹת, וְאֶחָד שְׁאוּחַז
אוֹתָם. מָה זֶה אוֹמֵר? אֲלֹא אֶחָד לְשִׁמִּים
וְאֶחָד לְאָרֶץ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוּחַז וּמִקְבֵּל
אוֹתָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, שְׁלֹשָׁה אוֹרוֹת (צִדִּים אֵלוֹ) אֵלוֹ
עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים שְׁאֲחוּזִים כְּאֶחָד, וְהֵם
הַכֹּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵלוֹ פּוֹתַחִים פֶּתַח לְכֹל.

פּוֹתְחִים פֶּתַח לְאַמוּנָה, וְאֵלֶּה הַבַּיִת שֶׁל הַכֹּל, וְעַל
זֶה נִקְרְאוּ בַּיִת, שְׁאֵלֶּה הֵם הַבַּיִת.

מִשּׁוּם כִּף הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה ה', שְׁהָרִי הַתּוֹרָה
(פְּרוֹתִיָּה הֵם הַרְפּוּאָה) הִיא רְפוּאָת הָעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם כִּף, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאִלּוּ הִשְׁתַּדֵּל
בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְהָרִי נִתְבָּאָר שֶׁכֹּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם
קְדוּשׁ אֶחָד עֲלִיּוֹן, וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא שֵׁם קְדוּשׁ, הִיא
פּוֹתַחַת בַּבַּיִת, שֶׁהִיא הַכֹּלֵל שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
בְּשֵׁלֶשֶׁת קְשָׁרֵי הָאַמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כֹּל אֵלּוּ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִדְבָקִים
בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת
הַתּוֹרָה, וְאַהוּבִים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹשִׁיט לָהֶם אֶת יְמֵינוּ (וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוּשֵׁם אוֹתָם). כֹּל שֶׁכֵּן אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה גַּם
בְּלִילָה, וְהָרִי פֶּרְשׁוּהָ שֶׁהֵם מִשְׁתַּתְּפִים עִם
הַשְּׂכִינָה (בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל) וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד. וְכִשְׁבָּא
הַבְּקָר, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַטֵּר אוֹתָם בְּחוּט
אֶחָד שֶׁל חֹסֶד, לְהוֹדֵעַ בֵּין עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְכֵן אוֹתָם כּוֹכְבֵי בְקָר, בְּשַׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
וְכֹל אוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בָּאִים לְהִרְאוֹת
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, כֹּלָם מְזַמְרִים כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּרֶן

יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מה זה ויריעו? כמו שנאמר (ישעיה כד) רעה התרעעה הארץ. שאותם דינים משתברים, וכלם נשברים מלפני הבקר, כשמתעורר בקר בעולם, כמו שנאמר (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. ועל כן – ויריעו כל בני אלהים.

סדר הלימוד ליום כא אדר (יום 169 בשנה)

רבי אלעזר היה הולך בדרך. מצא את רבי פנחס בן יאיר שהיה בא. געה חמורו. אמר רבי פנחס, ודאי במשקל (בקול) שמחת החמור אני רואה שפנים חדשות ימצאו פה. כיון שיצא מאחר ענפי ההר, ראה את רבי אלעזר שהיה בא. אמר, ודאי משקל (קול) השמחה נשלם. ירד רבי אלעזר אליו ונשק לו. אמר לו, אם צורת הדרך האחת אליך, גלך ונתחבר כאחד. ואם לא, קח את דרכך וליך. אמר לו, ודי שכנגדך אני הולך, כיון שמצאתי אותך, אלך אחריך ונתחבר כאחד. פתח רבי פנחס ואמר, (תהלים קכח) 'בִּרְכָךָ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב וְגוֹ'. 'בִּרְכָךָ ה' מְצִיּוֹן, מִהַ טַעַם מְצִיּוֹן? מְשׁוֹם שֶׁהָרִי מְשֵׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְהַשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא). זֶהוּ שֶׁכָּתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת

הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמִשּׁוֹם כֵּן, יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל. וְרֹאֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, שֶׁבְּגִלְל צִיּוֹן יְרוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלֵּא בַּבְּרָכוֹת, אֲזִי יְרוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת, וְנִמְצְאִים בָּהּ רַחֲמִים. וְכִשְׁיְרוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת, כָּל הָעַם מִתְּבַרְךָ.

כִּי יְמֵי חַיִּיךָ, שֶׁלֹּא תִרְאֶה קֶשֶׁת בְּיַמֶּיךָ כְּמוֹ לֶאֱבִיךָ. וְעַל זֶה – וְרֹאֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיִּיךָ. וְרֹאֵה בָּנִים לְבָנֶיךָ, יְרֵאֵי חֵטָא, חֲסִידִים, קְדוֹשִׁים. אֲזִי – שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא כְּמִי שֶׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, שֶׁלֹּא יַחְסֹר כָּל. כֵּן שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁצְּדִיקִים יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז) עֲטַרְת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. בָּנִים – הָרִי בְּאַרְנוֹ. בְּנֵי בָנִים – אֵלּוּ שְׂאֵר כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'. וְכָתוּב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. אֵינן מִתְעַטְרִים הַבָּנִים אֲלֵא בְּאֲבוֹת. מִכָּאן לְמַדְנֵנו שֶׁבָּנִים לֹא מִתְעַטְרִים וְלֹא מְשַׁקִּים מִהַשְׁקִית הַנַּחַל, אֲלֵא בְּזִמְן שֶׁהָאֲבוֹת מִתְעַטְרִים וּמְבָרְכִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם.

עַד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים, הַגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. יֵרְדוּ
וְהִתְפַּלְלוּ. בְּעוֹד שְׁהִיּוּ מִתְפַּלְלִים, נִכְרַף
נָחַשׁ אֶחָד בְּרַגְלֵי חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פְּנַחֵס. בְּעַט
(נבחה) וְגָעָה פְּעָמִים. אַחַר שִׁסִּימוֹ אֶת הַתְּפִלָּה,
אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס: וַדַּאי צָעַר הוּא לְבַהֲמָה שְׁלִי,
שְׁהָרִי הַיּוֹם הַזֶּה הִקְדַּמְתִּי, וְהֵייתִי מְרַחֵשׁ בַּתּוֹרָה,
וְהַעֲבִיר אוֹתִי בְּמָקוֹם שְׁשׁוּרָה לְכָלוּף, וְעַכְשָׁו
מְצַעְרִים אוֹתוֹ. קָמוּ וּרְאוּ נָחַשׁ אֶחָד קָשׁוּר עַל
רַגְלָיו. אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס: נָחַשׁ נָחַשׁ, לָךְ וְסוֹכֵב
(וצדד) אֶת קִשְׁרֶךְ בְּמִדְרוֹן הַחֹר. בֵּינַתִּים נָשַׁר
הַנָּחַשׁ וְנִפְל חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה כָּף מִדְקָדֵק הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּצַדִּיקִים? אָמַר לוֹ, וַדַּאי
שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדְקָדֵק עִם הַצַּדִּיקִים וְשׁוֹמֵר
אוֹתָם, וְרוֹצֵה לְהוֹסִיף לָהֶם קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁתָם,
וְעַכְשָׁו הַחֲמוּר הַזֶּה, שֶׁלֹּא שָׁמַר אֶת הַקִּדְשָׁה שְׁלִי,
הוּא הַצָּטְעַר. וְהַנָּחַשׁ הַזֶּה הִיָּה שְׁלִיחַ, וְכַמָּה
שְׁלִיחִים יֵשׁ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכֻלָּם הוּא עוֹשֶׂה
אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ בְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(ויקרא כו) וְהִשְׁלַחְתִּי בְּכֶם אֶת חֵיַת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָהּ
אֶתְכֶם. וְאֶפְלוּ בְּיַד גּוֹי, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (דברים כח) יִשָּׂא
ה' עִלְיָךְ גּוֹי מִרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבֵיד יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹת?
 אָמַר לוֹ, כֵּן, כְּמוֹ רָשַׁע בְּיַד צְדִיק. אָבֵל
 רָשַׁע בְּיַד יִשְׂרָאֵל רָשַׁע אַחֵר, לֹא עוֹשֶׂה בּוֹ
 שְׁלִיחוֹת, אֲלֹא בְזִמְן שְׂאִינוֹ מְכוּן בּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (שמות כא) וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֵהִים אָנָּה לִידּוֹ. וְאֲשֶׁר
 לֹא צָדָה דּוֹקָא, שְׁלֹא לְהַרְגֵּ אוֹתוֹ. זֶה וְהֶאֱלֵהִים
 אָנָּה לִידּוֹ, כְּדִי לְהַעֲנִישׁ אֶת שְׁנֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵיךְ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁלִיחוֹת בְּיַד אֵלֶּה וּבֵיד גּוֹי? אָמַר לוֹ,
 וְאֵבִיךָ לֹא אָמַר לָךְ? אָמַר לוֹ, טָרַם שְׂאֵלְתִי.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקֵט וּמִי יִרְשַׁע וְגוֹ'.
 וְהוּא יִשְׁקֵט - בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נוֹתֵן שְׁקֵט וְשְׁלוֹה לְאָדָם, מִי הוּא שֶׁרְשָׁאֵי לְהַזִּיק
 לוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ קִטְגוֹרְיָה? וְיִסְתֵּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ
 - וּבְזִמְן שֶׁהוּא מְסַתֵּיר אֶת עֵינָיו מִלְּהַשְׁגִּיחַ עָלָיו,
 מִי הוּא שֶׁיִּשְׁגִּיחַ עָלָיו לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ
 שְׁמִירָה? וְדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה עַל גּוֹי
 וְעַל אָדָם יַחַד. בֵּין לְכָל הָעוֹלָם, בֵּין לְעַם אֶחָד,
 בֵּין לְאֶחָד לְבַדּוֹ.

בֵּא רְאֵה, בְּזִמְן שֶׁבָּנִי אָדָם כְּשֵׁרִים מַעֲשִׂיהֶם
 לְמַטָּה, מִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה יְמִינוֹ שֶׁל

הקדוש ברוך הוא. אז מתעוררים כמה אוהבים,
כמה שומרי העולם, כמה שומרי האדם, מימין
ומשמאל. ואז נכנע השמאל ולא יכול לשלט.
ובזמן שבני אדם אין כשרים מעשיהם למטה,
מתעורר השמאל, וכל אלו שבאו מצד השמאל,
כלם מתעוררים וכלם נעשים שלוחים להרע
לבני האדם. שהרי אותם שעברו על דברי
התורה, כלם רשומים בפניהם, ונודעים לאותם
שמעוררים מצד השמאל.

ומשום כף החיות ועובדי עבודה זרה, וכל
אותם שבאים מצד השמאל, כלם
נקראים (הם) שלוחים לאותם הרשומים
שמתעוררים אותם. וישראל, אף על גב שאין
מעשיהם כשרים, כלם באים מצד הימין. ומשום
שהימין נכנע ממעשיהם שולט עליהם השמאל,
וכל אותם שבאים מצד השמאל. ולכן השליחות
בידי החיות והגוי וכל שדומה להם, שהם מצד
השמאל, ולא ביד של ישראל. שאף על גב שהוא
רשע, הוא בא מצד הימין.

וישראל רשע שנפל ביד ישראל רשע אחר,
בזמן שלא התכונן בו - כדי ששניהם
יענשו ויקבלו ענש לטהר אותם. אמר רבי

אֶלְעָזָר, מִנִּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, הֵם בְּיָמַי, וְלֹא נִדְבָקוּ
בְּשִׂמְאָל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים, וְלָכֵן לְזָמַן
אֲחֵר הֵם יַעֲבֹרוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִנִּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה
מִפִּילָגָשׁ בְּגַבְעָה, שְׂאָף עַל גֵּב שְׁהִיוּ
רְשָׁעִים, לֹא רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂתֵּעוּרְרוּ
אֲלֵיהֶם רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרַיִם, וְלָכֵן מֵתוּ (מִיִּשְׂרָאֵל)
כָּל אוֹתָם פְּעָמִים שְׁמֵתוּ. עַד שְׁכָל הַרְשָׁעִים
שֶׁהִתְעוּרְרוּ עֲלֵיהֶם מֵתוּ וְנִאֲבָדוּ, וְנִשְׁאַרוּ אוֹתָם
צְדִיקִים יוֹתֵר שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת הַדָּבָר בְּדֶרֶךְ אֱמֶתִית.
וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם צְדִיקִים, לֹא נָתַן הַדָּבָר, אֶלָּא
לְאוֹתָם שֶׁנָּתַן. כְּשֶׁשְׁקוּלִים הָעוֹלָמוֹת כְּאֶחָד,
הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וְאוֹתוֹ הִזְמַן
לֹא נִמְצְאוּ הָעוֹלָמוֹת שְׁקוּלִים כְּאֶחָד.

וַיֵּלֶךְ כֵּן, רְשָׁעִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי רְשָׁעִים אַחֲרַיִם
אֵינָם שְׁלוּחֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי אֵינָם בָּאִים מִצַּד
הַשְּׂמָאל. מָשַׁל לְבָנֵי אָדָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. הִתְעוּרְרוּ
הַשׁוֹטֵר אֲלֵיהֶם לְתַפֵּשׂ אוֹתָם וּלְהַעֲנִישׁ אוֹתָם,
לְאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. קָם חָכֵם אֶחָד מֵהֶם
וְהִתְעַרַּב עִם בְּנֵי הַשׁוֹטֵר. הָרִים הַשׁוֹטֵר אֶת עֵינָיו
וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, מִי נָתַן אוֹתְךָ בֵּינֵינוּ? וְהָרִי

אִינְךָ מֵאוֹתָם שְׁחָטָאוּ לְמַלְךְ. הֲרִי אֶתָּה תַעֲנֵשׁ
בְּרֵאשׁוֹנָה! לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהֲרִגוּ אוֹתוֹ.

כֶּךָ יִשְׂרָאֵל בָּאִים מִצַּד הַיָּמִין, וְלֹא נִדְבְּקוּ
בְּשִׂמְאֵל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים.

וּכְשֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שְׁנֹכְנֵעַ הַיָּמִין,
וְהַשְּׂמֵאל מִתְעוֹרֵר וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מִצְדוֹ – אִם
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהִתְעַרֵּב עִמָּם, הֵם מְכִירִים
אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אִינְךָ מֵאוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁנֹכְנֵעַ מִהָעוֹנוֹת שְׁלָהֶם, וְאִינְךָ מֵאוֹתָם
שְׁחָטָאוּ לְמַלְךְ, מִי נִתֵּן אוֹתָךְ אֲצִלָּנוּ? נִמְצָא
שֶׁהוּא נִעֲנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ
כְּנֻגָדָם וְאוֹמֵר, (קהלת ח) עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם
לֶרַע לוֹ. לֶרַע לוֹ וְדָאִי, מִכִּיּוֹן שְׂאִינוֹ שְׁלִיחַ הַמֶּלֶךְ,
וְלֹא בָּא מֵאוֹתוֹ הַצַּד.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאִי כֶּךָ הוּא, שֶׁהֲרִי שְׁנִינוּ
שֵׁישׁ יָמִין וַיֵּשׁ שְׂמֵאל, רַחֲמִים וְדִין.

יִשְׂרָאֵל (לַיָּמִין), וְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְשִׂמְאֵל.

יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שֶׁהֵם רְשָׁעִים וְנֹכְנָעִים, הֵם
בְּיָמִין וְלֹא נִדְבְּקִים לְשִׂמְאֵל, וְלֹא מִתְעַרְבִים עִמּוֹ

לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ כָּתוּב, (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה

יְמִינִי וְעַנְנִי. שְׂכָאֲשֶׁר מִתְעַלָּה הַיָּמִין, יִשְׂרָאֵל

שְׁנִדְבְּקִים עִמּוֹ יִתְעַלּוּ וְיִתְעַטְרוּ בוֹ. אַז נִכְנָע

השְׂמַאל, וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מְצִדּוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שמות טו) 'מִיִּנְךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא
וְגו'. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, מָה זֶה בַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי? אֵלָּא כְּתוּב, וּמִפֶּתַח אֶהְלֵמוֹעַד וְגו', כִּי
שְׂבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יַדְכֶם. כִּי שְׂבַעַת?!
בְּשַׂבַּעַת יָמִים הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אוֹ שְׂבַעַת יָמִים
יִמְלֵא אֶת יַדְכֶם. מָה זֶה כִּי שְׂבַעַת יָמִים יִמְלֵא?
אֵלָּא אֲשֶׁרֵי הַכֹּהֲנִים שְׂמַתְעֻטְרִים בְּעֻטְרַת הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ וּמְשׁוּחִים בְּשֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ,
מְשׁוּם שְׂמַתְעוֹרֵר הַשֶּׁמֶן (הֶאֱחָר) הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשְׁקָה
אֶת כָּל הַשְּׂבַעַת, וְנִמְשָׁחִים מֵאוֹתוֹ מִשְׁחַת קֹדֶשׁ,
וְנִדְלָקִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם שְׂבַעַת מְנוֹרוֹת, וְשֶׁמֶן
הַמְּשָׁחָה הַזֶּה הוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל הַשְּׂבַעַת, וְכֻלָּם
נִכְלָלוּ בּוֹ.

וַיִּשְׁנִינוּ שֶׁהֵם שָׂשָׂה, וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּזֶה, וְזֶהוּ
הַכֶּלֶל שֶׁל כָּלָם, וּמְשׁוּם כֵּן שְׂבַעַת יָמִים
יִמְלֵא, שֶׁהָרִי בְּזֶה הֵם תְּלוּיִים. וְעַל כֵּן נִקְרָאת
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בַּת שְׂבַע. מָה הִיא בַת שְׂבַע? שֶׁהִיא
כְּלוּלָה מִשָּׂשָׂה אַחֲרִים.

כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׂבַעַת הַזֶּה מְשָׁלִים אֶת הַכֹּהֲנִים וּמְעֻטְר
אוֹתָם וּמוֹשָׁח אוֹתָם בְּכֹל, כְּשֶׁמְגִיעִים

לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַשְּׁמִינִית, הַצְּטוּוּהָ אֶהְרֵן
 לְהַקְרִיב עֵגֶל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא בָּנָה שָׁל הַפָּרָה, לְכַפֵּר
 עַל אוֹתוֹ חֲטָא הָעֵגֶל הָאֲחֵר שֶׁעָשָׂה אֶהְרֵן, וְחֲטָא
 אֶל הַפָּרָה, שֶׁהִיא שְׁמִינִית, שְׁלֵמוֹתָם שָׁל מְמַי (שָׁל
 אֲמוּנִי) יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא הַכֹּהֵן שָׁלֵם בְּכֹל, בְּשִׁמוּנָה
 מִיַּי לְבוֹשֵׁי כְבוֹד, שָׁלֵם בְּכֹל הַכֹּתָרִים, שָׁלֵם
 לְמַעְלָה, שָׁלֵם לְמַטָּה.

וּבַבַּיִת צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה. וְלִכֵּן נַעֲשֶׂה בְּאֶהְרֵן
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַטָּה, כְּדֵי שִׁיתְעוֹרֵר כֶּף לְמַעְלָה
 וְהַכֹּל יִמָּצָא בְּגוֹן אֶחָד, וְאִז כָּל הָעוֹלָמוֹת
 מִתְבָּרְכִים, וְנִמְצָאוֹת בְּרָכוֹת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן. וְכֵאֵן
 מִשְׁתַּלֵּם הַכֹּהֵן בְּכֹל כְּרָאוּי.

לָמָּה עֵגֶל, שְׁכָתוּב עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחֲטָאתָ? מִשּׁוּם
 אוֹתָהּ הַחֲטָאתָ שֶׁעָשָׂה בְּרָאשׁוֹנָה. וְאֵיל
 לְעֵלָה, מָה הַטַּעַם אֵיל? מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק,
 שֶׁהִיא עוֹלָה תְּמִימָה, וְאֵת זֶה רָאוּי לְהַקְרִיב, כְּדֵי
 לְהַשְׁלִים אֶת הַכֹּל. וְהַמְקוֹם הַזֶּה נִשְׁאָב מִצְדוֹ שֶׁל
 יִצְחָק. וְהָאֵיל הַזֶּה, בְּשִׁבִיל הָאֵיל שֶׁל יִצְחָק נִקְרָב
 עוֹלָה, (מִשּׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה) שֶׁהָרִי עוֹלָה לְמַעְלָה עוֹלָה,
 וְכְדֵי לְעַטֵּר אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת. עֵגֶל וְאֵיל. עֵגֶל
 בְּשִׁבִילָהּ כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. אֵיל – לְהַשְׁלִים אוֹתָהּ
 בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל יִצְחָק כְּרָאוּי.

וישראל שחטאו עם הכהן בזה, מקריב כגון
 זה, שכתוב ושור ואיל לשלמים לזבח
 לפני ה'. שור - על מה שחטאו. ואיל - להשלים
 את המקום הזה בשלמותו של יצחק.

מה שונה בכהן שכתוב בו עגל לחטאת, ולא
 כתוב בישראל שור לחטאת? אלא ישראל
 הרי קבלו ענש בראשונה, ומשום שקבלו ענש
 בכמה מקומות, על כן הקדוש ברוך הוא לא רצה
 להזכיר להם את חטאייהם כבראשונה, ועל כן לא
 כתוב כאן לחטאת, אלא לשלמים, כדי להראות
 שלום, שהרי הקדוש ברוך הוא בשלום עם
 ישראל על זה.

אבל אהרן, שהרי לא קבל ענש מתפלתו של
 משה, שכתוב (דברים ט) ובאהרן התאנף ה'
 וגו', וכתוב ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא,
 ועד עכשו החטא היה תלוי, כתוב ועגל בן בקר
 לחטאת, לחטאת ודאי, (ואיל לעלה) כדי שיכפר את
 חטאו, ויטהר וישתלם בכל.

ובאותו היום נשלמו העליונים והתחתונים,
 ונמצא שלום בכל, בשמחה שלמטה
 ומטה, ואלמלא שנמצאת הערבוביה של בני

אֶהְרֵן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם – מִיּוֹם שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם
 לֹא נִמְצְאָה שְׂמֵחָה בְּעֵלְיוֹנִים וּבִתְחִתּוֹנִים כְּבְאוֹתוֹ
 הַיּוֹם. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֶבֶר אוֹתוֹ הַחֲטָא מִן הָעוֹלָם,
 וְנִמְצְאוּ כֹהֵן וְיִשְׂרָאֵל מְטֹהָרִים מְמֻנּוּ. (כֵּל) אוֹתוֹ
 הַיּוֹם הָעֶבְרִי כָּל אוֹתָם הַמְקַטְרְגִים שֶׁלְמַעַלָּה,
 וְהָיוּ הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים סְבִיבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 נִמְצְאוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

עַד שֶׁגִּרְמָה הַשָּׁעָה, וְקָמוּ נָדָב וְאַבְיָהוּא וְעַכְבּוֹ
 (וְעַרְבְּבוּ) אֶת שְׂמֵחַת הַכֹּל, וְנִמְצְא רִגּוּ בְּעוֹלָם.
 זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם. מִיַּד
 – וַיִּקְחוּ (שְׁנֵי) בְנֵי אֶהְרֵן נָדָב וְאַבְיָהוּא אִישׁ
 מִחֲתָתוֹ וְגו'.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִיָּתָה שְׂמֵחַתָּה שֶׁל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְהַקְשֵׁר בְּקֶשֶׁר הָאֱמוּנָה בְּכֹל
 הַקְשָׁרִים הַקְדוּשִׁים, שֶׁהָיָה קְטָרֶת קוֹשֶׁרֶת הַכֹּל
 כְּאֶחָד, וּמִשׁוֹם כֶּף נִקְרְאֶת קְטָרֶת. וְהֵם בָּאוּ וְקִשְׁרוּ
 אֶת כָּל אוֹתָם הָאַחֲרִים כְּאֶחָד, וְהִשְׁאִירוּ אוֹתָהּ
 בְּחוּץ, שֶׁלֹּא קִשְׁרוּ אוֹתָהּ עִמָּם. וְקִשְׁרוּ דְבַר אַחֵר.
 וּמִשׁוֹם כֶּף הַזֹּהִיר אַחֵר כֶּף אֶת הַכֹּהֲנִים, שֶׁכְּתוּב
 (וַיִּקְרָא טז) בְּזֹאת יָבֹא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

וּבְכַמָּה גּוֹנִים עַרְבְּבוּ אֶת שְׂמֵחַתָּה שֶׁל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, אֶחָד – שֶׁלֹּא נִשְׂאוּ, וְלֹא

רְאוּיִים הָיוּ לְהִקְרִיב, וְשִׁיתְּבָרְכוּ הָעוֹלָמוֹת עַל
 יָדָם. וְאַחַד – שֶׁלֹּא הִיָּתָה הַשְּׁעָה כְּרְאוּי. וְאַחַד –
 שֶׁדָּחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה. וְאַחַד – שֶׁהָרִי מִקֶּדֶם לְכֵן יֵצֵא
 גִּזְרֵי דִינָם, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה וְגו'. וַדַּאי
 שֶׁדָּבָר אַחֵר קָשְׁרוּ בְּקֶשֶׁר הַזֶּה, וְהַשְּׂאִירוּ אֶת
 כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ.

אָמַר לוֹ רַבִּי פִּנְחָס, אֵל תֹּאמַר שֶׁהֵם הַשְּׂאִירוּ
 אוֹתָהּ בַּחוּץ, אֲלֵא שֶׁכְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל לֹא
 נִקְשְׁרָה עַל יְדֵיהֶם. שֶׁהָרִי בְּכֹל מְקוֹם שֶׁאֵין נִמְצָא
 זָכָר וְנִקְבָּה, כְּנֻסֵת לֹא שׁוֹרָה בִּינֵיהֶם כָּלֵל. מִשׁוּם
 כֵּן הִזְהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים, שֶׁכְּתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן
 אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁיִּמְצָא זָכָר וְנִקְבָּה. וְעַל כֵּן לֹא יִכְנָס
 הַכֹּהֵן לְקֹדֶשׁ עַד שֶׁיִּנְשָׂא, כְּדִי שֶׁיִּשְׁתַּתֵּף עִם הַקֹּדֶשׁ
 שֶׁל כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל. שְׁמִי שֶׁלֹּא נִשָּׂא, מִשְׁרָה אֶת
 כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ, וְהִיא לֹא מִשְׁתַּתֵּפֶת עִמּוֹ,
 וְעַל כֵּן נִמְצְאָה אֶצְלָם בְּאוֹתוֹ יוֹם עֶרְבּוּבִיָּהּ.

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. רַבִּי יוֹסִי פָּתַח וְאָמַר, (שיר ב)
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת.
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים – זֶה כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי
 פְּרֻשׁוּהָ שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסֵת
 יִשְׂרָאֵל, וְחִבִּיבוֹתָיו שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנֻגְדָּהּ
 לְהַדְבִּיק בָּהּ.

וַעַל כֵּן, מִי שֶׁנִּשְׁאַל, צָרִיף לְשַׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּלְשַׁבַּח אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִרִי
 שְׁנִינוּ, בְּכָל צָרִיף לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שֶׁאָדָם
 נִדְבֵק עִם בֵּת זוּגוֹ וְחִבִּיבוֹתוֹ כְּנִגְדָּה, כְּשֶׁבֹא
 לְעֵבֶד לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, הוּא מְעוֹרֵר זוּג
 אַחֵר, שֶׁהִרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חִבִּיבוֹתוֹ לְהִדְבֵק
 בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֶׁמְעוֹרֵר הַדְּבָר, הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אוֹתוֹ, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מְבָרַכַת
 אוֹתוֹ, וְהִרִי נִתְבָּאֵר.

וַעַל כֵּן הַשֶּׁבַח שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
 כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל - כְּשׁוֹשְׁנָה שֶׁהִיא בֵּין
 הַחוֹחִים, שֶׁהִיא מְעֵלָה וְעוֹלָה עַל הַכֹּל. כִּף כְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל בֵּין שָׂאֵר הָאוּכְלוּסִים, מְשׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה
 וּמַתְעַטֶּרֶת עַל הַכֹּל. וְזוֹ שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹחִים,
 וְאַתְרוּג בֵּין הַחוֹחִים, לְהִרְאוֹת אֶת שְׂבַחָהּ שֶׁל
 כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַכֹּל.

בֵּא רֵאָה, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן,
 וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכִים עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְהַכֹּהֵן
 מִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (במדבר ו)
 וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתוּב (תהלים כה) זְכוֹר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסְדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם
 הָמָּה. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ - זֶה יַעֲקֹב. וְחֲסְדֶיךָ -

זֶה אַבְרָהָם. כִּי מַעוֹלָם הָמָּה, וּמַעוֹלָם נָטַל אוֹתָם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעָשָׂה
מֵהֶם מְרַכְבָּה קְדוֹשָׁה לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם
שֶׁהָיוּ מַעוֹלָם, הוּא זוֹכֵר אוֹתָם לְהִגָּן וּלְרַחֵם עַל
הָעוֹלָם. כָּמוֹ כֵּן נוֹטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַצְּדִיקִים מִן הָעוֹלָם וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, כְּדִי
לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם.

וְאֵם תֹּאמֶר, לָמָּה לֹא נִזְכָּר כָּאֵן יִצְחָק? אֵלָּא
נִשְׁאָר לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׂמִצִּיקִים לְבָנָיו.
זֶהוּ שְׂכַתוּב (שם פ) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתָךְ. וְכָתוּב (ישעיה
מב) ה' כַּגְּבוּר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְיָאָה
וְגו'. וְזֶהוּ יִצְחָק שֶׁהִסְתַּלַּק מִכָּאֵן. רַבִּי חִיָּיא
אוֹמֵר, זָכַר רַחֲמֵיךָ ה' וַחֲסָדֶיךָ – אֵלֹהֵי יַעֲקֹב
וְאַבְרָהָם, שֶׁצָּרִיכִים אוֹתָם לְהִגָּן עָלֵינוּ. אֲבָל
יִצְחָק עוֹמֵד כְּדִי לַעֲשׂוֹת קְרִבּוֹת, וּמִשׁוּם כֵּן לֹא
צָרִיכִים אוֹתוֹ עַמּוּם.

דְּבַר אַחֵר כִּי מַעוֹלָם הָמָּה, שֶׁכְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נָטַל אֶת יִצְחָק וְקִיָּם
בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. רָאָה שֶׁלֹּא יָכוֹל לַעֲמֹד לְבַדּוֹ, נָטַל
אֶת אַבְרָהָם וְהַעֲמִיד בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכַתוּב
(בראשית מב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם,
אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם אֵלָּא בְּאַבְרָהָם. רָאָה שֶׁצָּרִיכִים

יותר קיום, לְקַח אֶת יַעֲקֹב וְשִׁתְּף אוֹתוֹ עִם יַצְחָק, וְקַיִם אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרְץ וְשָׁמַיִם. וְעַל זֶה בְּאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֵּן – כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה.

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁמִינִי, אַחֵר שֶׁהִשְׁתַּלֵּם אֶהְרָן בְּאוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים וַהֲתַעֲטַר בָּהֶם, (בְּאוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן) הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי צָרִיף לְהִשְׁתַּלֵּם מִן שְׁבַעַה, שֶׁהִשְׁלֵמָה עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְעַל זֶה הָעֲבוּדָה בְּשְׁמִינִי, לְהִתַּעֲטַר מִן שְׁבַעַה, וְשֶׁהַכֹּהֵן יִתְתַקֵּן עַל אוֹתוֹ (חֻטָּא) שְׁחָטָא (שְׁקַבֵּל) בְּרֵאשׁוֹנָה.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב, וַיֹּאמֶר אֶל אֶהְרָן קַח לָךְ עֵגֶל, הָרִי פְרִשׁוּהָ עֵגֶל וּדְאִי, לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ עֵגֶל, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת לֵב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסְכָּה. בֶּן בְּקָר, מָה הִטְעַם בֶּן בְּקָר וְלֹא בֶן פָּרָה? אֵלֹא שֶׁהוּא צָרִיף לְהִתְתַקֵּן אֶצֶל הַפָּרָה, לֹא רְאוּי לְהִקְרִיב מִמֶּנָּה אֵלֶיהָ. מִי שֶׁשָּׁלַח דוֹרוֹן לְמַלְךְ, רְאִיתֶם שֶׁיִּקַּח מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן לְמַלְךְ?! אֵלֹא דוֹרוֹן לְשִׁלַּח לְמַלְךְ צָרִיף מִבֵּית אַחֵר, וְלֹא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשָּׁלוֹ לְשָׁלוֹ לֹא רְאוּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשׁוֹם כֵּן בֶּן בְּקָר וּדְאִי, וְלֹא בֶן פָּרָה.

לְחַטָּאת – לְטַהַר עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שְׁחָטָא בּוֹ.
 וְאֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם. תְּמִימִם! תְּמִימִם
 הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת! אִם תֹּאמַר שְׁאֵמַר עַל עֵיל וְעֵגֶל
 – לֹא כֶּף, שְׁהָרִי שְׁנִיָּהֶם לֹא עוֹלִים לְעוֹלָה, שְׁהָרִי
 כְּתוּב לְעֵלָה תְּמִימִם, וְעֵגֶל עוֹלָה לְחַטָּאת. מַה זֶה
 תְּמִימִם, וְכָתוּב אֵיל?

אָלָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק לְהַקְרִיב אֶל פָּרָה, שְׁנֹזְכָר
 פְּעֻמִּים בְּכָתוּב. אַחַד שְׁכָתוּב, (בראשית כב)
 וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עַיְנָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָרִי אַחַד.
 וְאַחַד, וַיֵּלֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל, הָרִי שְׁנַיִם,
 וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלָה. וְעַל כֵּן אֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם, שְׁנֵי
 אֵיל, שֶׁהוּא שְׁנַיִם. וְעַל כֵּן שְׁנַיִנוּ גְבוּרוֹת, וּמֵהֶם
 נִפְרָדִים לְכַמָּה אַחֲרִים.

וְאָלָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבַּר לְאֹמֵר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים
 לְחַטָּאת. עֵגֶל לְחַטָּאת הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת,
 כְּמוֹ שֶׁהִכְהֵן. אָלָא יִשְׂרָאֵל הָרִי קָבְלוּ עֲנֹשׁ, וְעַל כֵּן
 לֹא כְּתוּב בָּהֶם עֵגֶל לְחַטָּאת, אָלָא עֵגֶל לְעוֹלָה.
 מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֵלוֹ שְׁחָטָאוּ בּוֹ, קָבְלוּ
 עֲנֹשׁ, בֵּין בְּדַבּוּר, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין בְּעִבּוּדָה.
 וְאִפְלוּ אֵלוֹ שְׁלֹא עָשׂוּ דְבָר, אָלָא שֶׁהֵעֵלוּהוּ בְּרִצּוֹן
 לָבָם לְעִבּוֹד אוֹתוֹ, נִעְנְשׂוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שמות לב)
 וַיִּשָּׂק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָבֵל כָּל אֵלוֹ שֶׁהֵעֵלוּ אוֹתוֹ

בְּרָצוֹן שְׁלֵא לְעֵבֵד אוֹתוֹ, אֲלֵא שְׁהַעֲלוּ גִגֹן שֶׁל
רָצוֹן מִמֶּנּוּ – כָּאֵן נִטְהָרִים, וּמְקַרִּיבִים אוֹתוֹ
לְעוֹלָה וְלֹא לְחֻטָּאת.

אָבֵל קָחוּ שְׁעִיר עֲזִים לְחֻטָּאת, לְמָה? אֲלֵא
מִשּׁוּם שֶׁהֵיוּ מְקַרִּיבִים רֵאשׁוֹנָה לְשְׁעִירִים,
שְׁשׁוֹלְטִים עַל הַהָרִים הָרְמִים. וְזֵהוּ לְחֻטָּאת.
וְצָרִיכִים לְהִטָּהֵר מֵאוֹתוֹ הַחֻטָּא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׁצָרִיף לְחִדּוּשׁ הַלְבָנָה.

וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שׁוֹר וְלֹא פֶר, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹר
הוּא שָׁלֵם, לְהִרְאוֹת שָׁלוֹם, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר וְאֵיל מִצַּד הַשְּׂמָאל
הֵם בָּאִים. שׁוֹר מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׁכַתּוֹב (יְחֻזְקָא א)
וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל. אֵיל, מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק.
וְעוֹלִים לְשִׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל,
וְעַל כֵּן שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל מִשּׁוּם שְׁכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל
מִתְעַטְרֵת וּמִתְבָּרֶכֶת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן
בְּשִׁלְמוֹת. וְהַיּוֹם הַזֶּה הִיָּה שְׁמִחְתָּם שֶׁל כָּלֵם,
שְׁמִחְתָּהּ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁמִחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחוּנִים. וְכִמוֹ שֶׁהַשְּׁתֵלֵם
הַכֹּהֵן לְמִטָּה, כְּבִיכּוֹל נִשְׁתֵלֵם הַכֹּהֵן לְמַעְלָה. רַק

שְׁנָדָב וְאַבְיָהוּ שְׁעוֹרְרוּ עֲרֵבּוּבָיָה בֵּין הַגְּבִירָה
וְהַמֶּלֶךְ. וּמִשׁוּם כֵּן – וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל
אֶתָם וְגו'.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱלֹעֶזֶר וְאֶל אֵיתָמָר רְאִישֵׁיכֶם
אֵל תִּפְרְעוּ וְגו', כִּי שָׁמֵן מִשַּׁחַת ה'
עֲלֵיכֶם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁבַמְעָשִׁים
שְׁלִמְטָה מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים לְמַעְלָה, וְהַמַּעֲשֵׂה
שְׁלִמְטָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת כְּמוֹ הַמַּעֲשֵׂה שְׁלִמְעָלָה.

בֵּא רֵאָה, כָּל הַשְּׂמֻחָה שְׁלִמְעָלָה תְלוּיָהּ בְּאוֹתוֹ
שָׁמֵן קָדוֹשׁ, שְׁמֵשׁ יוֹצֵאוֹת שְׂמֻחָה וּבְרָכוֹת
לְכָל הַמְּאוֹרוֹת, וְהַכֵּהֵן הָעֲלִיּוֹן (מִמְנוּ) מִתְעַטֵּר
בְּשַׁפַּע שֶׁל שָׁמֵן. וּמִשׁוּם כֵּן הִכִּיָּהן, שְׁשָׁמֵן מִשַּׁחָה
שׁוֹפֵעַ עָלָיו כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת שְׂמֻחָה
וְהָאֲרֵת פָּנִים (יֹתֵר מֵהַכֹּל), וְשֵׁלֵא יִרְאֶה חֶסְרוֹן בְּרֵאוֹ
וְלֹא בְלָבוּשׁוֹ, אֲלֵא לְהִיּוֹת הַכֹּל שֶׁלֵּם כְּמוֹ
שְׁלִמְעָלָה, וְאֵל יִרְאֶה בּוֹ פָּגָם כָּלָל, כְּדֵי שֵׁלֵא
יַעֲשֶׂה פָּגָם בְּמָקוֹם אַחֵר.

בֵּא רֵאָה, אֲלֵמְלֵא אֱלֹעֶזֶר וְאֵיתָמָר הִרְאוּ פָּגָם
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְלָבוּשָׁם אוֹ בְּרֵאוֹשֵׁיהֶם, לֹא
נִצְלוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שֶׁהָרִי הַשְּׁעָה עֲמָדָה לַעֲשׂוֹת
דִּין. וְעַל כֵּן שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהַמַּגִּפָּה קוֹרֵאת

בְּעוֹלָם, לֹא יְעוֹרֵר אָדָם אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּעוֹלָם,
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעוֹרְרוּ עָלָיו. פָּרַט אִם עוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ
 לְטוֹב, וְיָכוֹל לְדַחוֹת (לְדַחַק) אֶת הַשְּׁעָה, שֶׁהָרִי בְּזִמְן
 וּבְשַׁעָה שֶׁהָדִין עוֹמֵד בְּעוֹלָם, מִי שֶׁפּוֹגַע בּוֹ,
 לּוֹקְטִים אוֹתוֹ וּמְסַתְּלֵק מִן הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֶּף
 כְּתוּב וְלֹא תָמוּתוּ. וְאַחִיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִכְפוּ
 אֶת הַשְּׂרָפָה, מִשּׁוּם שֶׁהֵם לֹא בָּאִים מִצַּד הַכֹּהֲנִים,
 וְלֹא יִנָּזְקוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (שְׁמוֹת 1) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת אֱלִישֶׁבַע
 בֵּת עַמִּינָדָב אַחוֹת נַחֲשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח
 אֶהֱרֹן. הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה. בֹּא
 וּרְאֵה, רְאוּיָה הִיְתָה בֵּת שֶׁבַע לְדוֹד מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם. רְאוּיָה הִיְתָה אֱלִישֶׁבַע לְאֶהֱרֹן מִיּוֹם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא הַכֹּל אֶחָד. אֲבָל שָׁם לְדִין,
 וְכֹאן לְרַחֲמִים. כְּשֶׁהִתְחַבְּרָה עִם דָּוִד – זֶה
 לְדִין, לְעֶרְךָ קְרִיבוֹת וְלִשְׁפָךְ דָּמִים. כֹּאן בְּאֶהֱרֹן –
 לְשָׁלוֹם, לְשִׁמְחָה, לְהָאֲרַת פָּנִים, לְהִתְבָּרֵךְ. וְעַל כֵּן
 נִקְרְאת (כֶּף) שָׁם בֵּת שֶׁבַע, וְכֹאן אֱלִישֶׁבַע. אֱלִישֶׁבַע
 – שֶׁהִתְחַבְּרָה עִם חֶסֶד. (בֹּא רְאֵה) בֵּת שֶׁבַע לְדִין,
 לְרֵשֶׁת מַלְכוּת וּלְהִתְגַּבֵּר.

אָמַר רבי שמעון, זֶה שְׁשָׁנִינוּ שְׁכָתוּב קוּל
הַשׁוֹפָר – יָפָה הוּא, וְזֶהוּ יַעֲקֹב, שְׁעָלָה
בַּמַּחְשָׁבָה שֶׁל הָאָבוֹת, וַיֵּצְאוּ כְּאֶחָד מִתּוֹךְ שׁוֹפֵר,
שְׁהָרִי שׁוֹפֵר מוֹצִיא מִים וְאֵשׁ וְרוּחַ כְּאֶחָד, וְנַעֲשֶׂה
מֵהֶם קוּל. כִּי הָאֵם הָעֲלִינָה מוֹצִיאָה אֶת הָאָבוֹת
בְּקוּל אֶחָד, וּמִתּוֹךְ מַחְשָׁבָה הִתְעַלּוּ כְּאֶחָד בְּקוּל
אֶחָד, וְאוֹתוֹ קוּל נִקְרָא קוּל הַשׁוֹפֵר, וְזֶה יַעֲקֹב
שְׁכוּלֵל אֶת הָאָבוֹת כְּאֶחָד, וְנִקְרָא קוּל.

וַיִּשְׁנִי קולות הם, שְׁהָרִי מִתּוֹךְ קוּל יוֹצֵא קוּל.
אָבֵל קוּל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא קוּל הַשׁוֹפֵר, וּמִכָּאֵן
יֵצְאוּ שָׂאֵר הַקּוּלוֹת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפֵר בְּזוּוג שֶׁל
הַמַּחְשָׁבָה. וְשִׁבְעָה קולות הם שְׁיוֹצְאִים בְּזוּוג שֶׁל
הַמַּחְשָׁבָה עִם הַשׁוֹפֵר, וְהַשׁוֹפֵר הַזֶּה שְׁמִשְׁקָה
אוֹתָם וּמְרוּהָ אֶת הָאָבוֹת בְּרֵאשׁוּנָה, וְאַחַר כֵּן אֶת
הַבָּנִים, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת הַדָּבָר.

בֵּא רָאָה, וַיִּקַּח אֶהָרֵן אֶת אֱלִישֶׁבַע, לְבִסָּם אוֹתָהּ,
לְשִׁמַּח אוֹתָהּ וּלְחַבֵּר אוֹתָהּ עִם הַמֶּלֶךְ בְּזוּוג
שָׁלֵם, שְׁיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת עַל יְדֵי
אֶהָרֵן. מִשׁוּם כֵּן צָרִיךְ הַכֹּהֵן לְהִמָּצֵא בְּהָאֶרֶץ
פָּנִים, בְּשִׂמְחָה, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, שְׁהָרִי עַל יְדוֹ
בְּרָכוֹת וּשְׂמִחוֹת נִמְצְאוֹת. וְלִכֵּן מְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ
דִּין וְרִגְזוֹ וְעֵצָב, כִּדִּי שְׁלֵא יִפְגֹּם מֵאוֹתוֹ מְקוֹם

שֶׁנִּקְשָׁר בּוֹ. וְעַל זֶה – וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרָפָה, וְלֹא הִכְהֵן. עָלֵיהֶם כָּתוּב (דברים
לג) בְּרַךְ ה' חֵילוֹ וּפְעָל יָדָיו תִּרְצֶה וְגו'.

יֵינן וְשָׁכַר אֵל תִּשְׁתֵּן אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּךְ וְגו'. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, מִתּוֹךְ הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת שׁוֹמְעִים,
שֶׁנֶּדֶב וְאַבִּיהוּא הָיוּ שְׁתוּיֵי יֵינן, מִשְׁהִזְהִיר בְּזֶה
אֶת הַכְּהֻנִּים. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קד) וְיֵינן
יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו'. אִם צָרִיךְ הִכְהֵן לְשִׁמְחָה
וְלִהְיוֹת בְּהָאֲרַת פְּנִים יוֹתֵר מִהַכֵּל, לָמָּה אָסוּר
לוֹ יֵינן? שְׁהָרֵי שְׁמֻחָה נִמְצְאוּ בּוֹ, וְהָאֲרַת פְּנִים
נִמְצְאוּ בּוֹ?

אָמַר רַאשֵׁיתוֹ שֶׁל יֵינן שְׁמֻחָה, וְסוּפוֹ עֲצֻבוּת.
וְעוֹד, שֶׁיֵינן בָּא מִצַּד הַלְוִיִּם, מִהַמְּקוֹם שֶׁיֵינן
שׁוֹרָה, שְׁהָרֵי תוֹרָה וְיֵינָה שֶׁל תוֹרָה הֵם מִצַּד
הַגְּבוּרָה. (סוּפוֹ עֲצֻבוּת, וְהִכְהֵן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ שְׁמֻחָה וְהָאֲרַת פְּנִים.
יֵינן בָּא מִצַּד הַלְוִיִּם) וְצַד הַכְּהֵן מִיָּם צְלוּלִים מְאִירִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל אֶחָד מִלֹּהֶן לְחַבְּרוֹ, וְהַכֵּל
כָּלוּל זֶה בְּזֶה. וּמִשׁוּם כֵּן יֵינן מְשֻׁרָה
שְׁמֻחָה, מִשׁוּם שֶׁכָּלוּל מִתּוֹךְ מִיָּם, וְאַחֵר כֵּן חוּזֵר
לְמִקְוֵמוֹ, וְעֲצוּב וְרוּגְז וְדָן וְדִין. (וְהִכְהֵן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ

שְׁמֻחָה וְהָאֲרַת פְּנִים).

רבי אבא אמר, ממקום אחד יצאו – יין ושמן
 ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימין, נוטלים
 הכהנים ויורשים אותם, ושמן יותר מהכל,
 שהוא שמחה ראשית וסיום, שכתוב (שם קלג)
 כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן.
 ויין לשמאל, יורשים הלויים, להרים קול ולזמר,
 ולא לשתק, שהרי יין לא שותק לעולמים,
 ושמן הוא תמיד בחשאי.

מה בין זה לזה? אלא שמן שהוא בחשאי, בלחש
 תמיד, בא מצד המחשבה, שהיא תמיד
 בלחש ולא נשמעת, והוא בחשאי, ועל כן הוא
 מימין. ויין שהוא להרים קול, ולא שותק
 לעולמים, בא מצד האם, ויורשים הלויים לצד
 השמאל, ועומדים לזמר להרים קול, ועומדים
 בדין. ומשום כך כתוב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל
 ריב וכל נגע.

משום כך, כשכהן יכנס למקדש כדי לעבד את
 העבודה, אסור לו לשתות יין, שהרי
 מעשיו הם בחשאי, ובחשאי (נראה) הם באים,
 ומתכונן, (ובחשאי מתכונן במה שמתכונן) ומזוג את מי
 שמזוג, ומשפיע ברכות לכל העולמות, והכל

בַּחֲשָׁאֵי, (ועוד) שְׁכַל מַעֲשָׂיו בְּסוּד. וַיֵּין הוּא מְגַלָּה רְזִים, שְׁהָרִי כָּל מַעֲשָׂיו עוֹמְדִים כְּדִי לְהָרִים קוֹל.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ מִבֵּית מֵרוֹן לְצַפּוֹרִי, וְהָיָה עֲלֵם אֶחָד מְצוּי בְּתוֹכָם (אָצֵלִם) עִם יֵין רְקוּחַ בְּדָבָשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֹאמַר דְּבַר תּוֹרָה וְנִלְךָ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (שיר ז) וְחַכְפָּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישָׁרִים וְגו'. וְחַכְפָּךְ כְּיֵין הַטּוֹב – זֶה יֵינָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁהוּא טוֹב. שְׁהָרִי יֵין אַחַר אֵינוֹ טוֹב, וַיֵּינָה שֶׁל תּוֹרָה טוֹב לְכֹל. טוֹב לְעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לְעוֹלָם הַבָּא. וְזֶהוּ הַיֵּין שְׁנוּחַ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֹּל, וּבְזָכוֹת זֶה, מִי שְׁנֵרוּה מֵיֵינָה שֶׁל הַתּוֹרָה, יִתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הַבָּא, וַיִּזְכֶּה לְהַחְיֹת כְּשֵׁיקִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַצְּדִיקִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דוֹכֵב שְׁפַתִּי יִשְׁנִים, הָרִי שְׁנֵינוּ, שְׁאֶפְלוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם יִזְכֶּה לְעַסֵּק בְּתוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב דוֹכֵב שְׁפַתִּי יִשְׁנִים.

אָמַר אוֹתוֹ עֲלֵם, אִם כְּתוֹב וְחַכְפָּךְ מֵיֵין הַטּוֹב, הַיֵּינוֹ אוֹמְרִים כֶּךָ. אָבָל כְּתוֹב כְּיֵין הַטּוֹב, וְלֹא מֵיֵין. הַשְּׂגִיחוּ בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי, אָמַר דְּבַרְךָ, שִׁיפָה אָמַרְתָּ.

אָמַר, אָנִי שָׁמַעְתִּי, שְׁמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְדַבֵּק
 בָּהּ, וְאוֹתוֹ דַּבֵּר הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בְּפִיו וְלֹא
 לִוְחַשׁ אוֹתוֹ בְּלַחֲשׁ, אֲלֵא מְרִים בּוֹ אֶת קוּלוֹ,
 שְׂכַף צְרִיכָה תּוֹרָה לְהִרְמֵת קוֹל, שְׂכָתוֹב (מִשְׁלֵי א)
 בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא, לְהָרִים אֶת רִנַּת הַתּוֹרָה,
 וְלֹא בְּלַחֲשׁ. כִּיִּין הַטּוֹב, כְּמוֹ יִין טוֹב שֶׁלֹּא
 שׁוֹתֵק. וְהוּא עֲתִיד לְהָרִים קוֹל, כְּשֵׁיִצֵּא מִן
 הָעוֹלָם הַזֶּה. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, שֶׁלֹּא יִסְטֶה
 לְיָמִין וְלִשְׂמָאל, לֹא יִמָּצֵא שִׁמְחָה בְּיָדוֹ. דּוֹכֵב
 שְׂפָתַי יִשְׁנִים, וְאִפְלוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שְׂפָתוֹתָיו
 מֵרַחֲשׁוֹת בַּתּוֹרָה.

עוֹד שָׁמַעְתִּי, וְחִכְךָ כִּיִּין הַטּוֹב - הַפְּסוּק הַזֶּה
 נֶאֱמַר לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְנֶאֱמַר בְּתִשְׁבַּחַת. אִם
 כֶּף, מִי הוּא שֶׁמִּשְׁבַּח אוֹתָהּ בְּזֶה? אִם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא - מֶה זֶה הוֹלֵךְ לְדוּדֵי? הוֹלֵךְ אֵלַי הֲיֵיהָ
 צְרִיךְ לְהִיּוֹת!

אֲלֵא וְדַאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
 כַּנְסֵת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהִיא מְשַׁבַּח אוֹתוֹ,
 שְׂכָתוֹב חֲכוֹ מִמִּתְקִים, כֶּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְשַׁבַּח אֶת כַּנְסֵת יִשְׂרָאֵל. (שְׂכָתוֹב) וְחִכְךָ כִּיִּין
 הַטּוֹב. יִין הַטּוֹב - שֶׁהוּא יִין הַמְּשֻׁמֵּר. הוֹלֵךְ
 לְדוּדֵי - זֶה יִצְחָק שֶׁנִּקְרָא יָדִיד מִבְּטָן.

לְמִישָׁרִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִישָׁרִים, לְהַכְלִיל שְׂמַאל בְּיָמֶיךָ. וְזֶהוּ מִישָׁרִים, שֶׁבְּגִלּוֹל הַשְּׂמֵחָה שֶׁל אוֹתוֹ הֵיזַן הַטּוֹב, נִכְלָל הַשְּׂמַאל בְּיָמֶיךָ, וְכֵלָם שְׂמֵחִים. (דובב שפתי ישנים) שֶׁהָרִי הַכֹּל מִתְעוֹרְרִים בְּשִׂמְחוֹת וּבִרְכוּת, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת נִמְצָאִים בְּשִׂמְחָה, וּמִתְעוֹרְרִים לְהָרִיק בְּרִכוֹת לְמַטָּה.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לוֹ אֵת רֵאשׁוֹ, וְשִׂמְחוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׂמֵיךָ? אָמַר לוֹ, יֵיסָא. אָמְרוּ, רַבִּי יֵיסָא תְהִיָּה. יוֹתֵר תְהִיָּה מְצוּי בְּעוֹלָם מִרַבִּי יֵיסָא חֲבֵרְנוֹ, שֶׁהִסְתַּלַּק מִבֵּינֵינוּ. אָמְרוּ לוֹ, וּמִי אָבִיךָ? אָמַר לוֹ, נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, וְהָיָה מְלַמֵּד אוֹתִי כָּל יוֹם שֶׁלְשָׁה דְבָרֵי תוֹרָה, וּבְלִילָה שֶׁלְשָׁה דְבָרֵי חֲכָמָה שֶׁל אַגָּדָה. וְהַדְּבָרִים הִלְלוּ לְמַדְתִּי מֵאֲבִי, וְכָעַת אֲנִי גָר עִם אָדָם אֶחָד שְׂמוֹנֵעַ אוֹתִי מִן הַתּוֹרָה, וְאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל יוֹם לְעִבּוּדָה, וּבְכֹל יוֹם אֲנִי חוֹזֵר עַל אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁלְמַדְתִּי מֵאֲבִי.

אָמְרוּ לוֹ, אוֹתוֹ אָדָם יוֹדֵעַ בַּתּוֹרָה? אָמַר לָהֶם, לֹא, הוּא זָקֵן, וְלֹא יוֹדֵעַ לְבָרֵךְ אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ לוֹ בָּנִים, וְלֹא שָׁם אוֹתָם בְּבֵית הָרֵב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (אם לא כף הָיָה) אִם לֹא הָיָה כֶּף,

הייתי נכנס לכפר הזה לדבר עליך. עכשו אסור לנו לראות את פניו, זרק ממך את החמור, ואתה לך אלינו. אמרו לו, מי אביך? אמר, רבי זעירא מכפר ראמין.

שמע רבי יהודה ובכה. אמר, אני הייתי בביתו, ולמדתי ממנו שלשה דברים בכוס של ברכה, ולמדתי ממנו שנים במעשה בראשית. אמר רבי יצחק, ומה מהילד הזה בנו למדתי, ממנו לא כל שכן? הלכו ואחזו בידו. ראו שדה אחד וישבו שם. אמרו לו, אמר דבר אחד מאותם שלמד אותך אביך במעשה בראשית.

פתח ואמר, (בראשית א) ויברא אלהים את התנינים הגדלים וגו'. ויברא אלהים – כל מקום של דין נקרא אלהים. ואותו מקום עליון, המקום שיצאו ממנו, כך קורא לו כאן. ואף על גב שהוא רחמים, יוצאים ממנו דינים, ובו הם תלויים.

את התנינים הגדלים – אלו האבות, שהם משקים בראשונה ומשתרשים על הכל. ואת כל נפש החיה הרמשת. ואת כל נפש החיה – זו הנפש, שאותה הארץ העליונה הוציאה מאותה חיה עליונה על הכל, שכתוב תוצא

הָאֲרֵץ נִפְשׁ חַיָּה. וְזוּהִי הַנֶּפֶשׁ שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן
 שְׁמֵשׁךְ בְּתוֹכוֹ. הִרְמַשְׁתְּ – זוּהִי הַרוּחַשֶׁת בְּכָל
 הַהָרִים (הַצְּדָדִים) לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם,
 שָׂאוֹתוֹ נָהָר עֲלִיּוֹן שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדן, וּמִשְׁקָה אֶת
 הָעֵץ הַזֶּה לְהַשְׁתַּרֵּשׁ בְּשָׂרָשׁוֹ עַל הַכֹּל, וְשִׁמְצָא
 בּוֹ מִזֹּון לְכֹל.

דְּבַר אַחַר הַחַיָּה הִרְמַשְׁתְּ – זֶהוּ דְּוֹד הַמֶּלֶךְ,
 שְׁכָתוֹב בּוֹ (תהלים קיח) לֹא אָמוֹת כִּי אַחֲיָהּ
 וְגו'. וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ – אֵלוֹ כָּל אוֹתָם
 הַמְּלֹאכִים הַקְּדוּשִׁים שְׁמִצּוּיִים לְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם
 אֲדוֹנָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שְׁכָתוֹב בָּהֶם שֵׁשׁ כְּנָפִים
 שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וּמֵהֶם טָסִים בְּעוֹלָם לְעִשׂוֹת
 רְצוֹן רְבוֹנָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּרְאוּ לּוֹ. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְדַאי כָּל כֶּף לֵילֵד הַזֶּה לֹא רְאוּי, אֲבָל אֲנִי
 רוֹאֶה בּוֹ שִׁיעָלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדַאי הַחַיָּה (הִרְמַשְׁתְּ) זוּהִי הַחַיָּה
 הַעֲלִיּוֹנָה עַל הַכֹּל, שֶׁהִרִי הָאֲחֵרֶת, הַכְּתוּב
 קָרָא לָהּ אֲרֵץ. כָּאֵן שְׁכָתוֹב וְהָעוֹף יִרְבַּ בְּאֲרֵץ,
 בְּאֲרֵץ וְדַאי, וְלֹא בַּמַּיִם. שֶׁהִרִי אוֹתוֹ נָהָר שׁוֹפֵעַ
 וְיוֹצֵא וּמִשְׁקָה בְּלִי פְרוּד, עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 אֲרֵץ, וּמִשָּׁם כְּתוּב וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְגו'. וְהָעוֹף,
 וְאוֹתוֹ עוֹף, בְּאֲרֵץ הַזֶּה תְּלוּיִים וּמִשְׁקִים, וְזֶהוּ

שְׁכַתוֹב וְהַעוֹף יִרְבַּ בְּאַרְץ. קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, נִשְׁתַּף אֶת הַיָּלֵד הַזֶּה עִמָּנוּ, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד יֹאמֵר דְּבַר תּוֹרָה.

סדר הלימוד ליום כב אדר [יום 170 בשנה]

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, סְמִכוֹנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת
רַפְדוֹנֵי בַתְּפוּחִים וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה הָרִי
נִתְבָּאֵר, וַיִּפֶּה. אָבֵל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה אֶת זֶה
בְּגָלוֹת. סְמִכוֹנֵי, מַה זֶה סְמִכוֹנֵי? אֵלֶּא מִי שֶׁנּוֹפֵל
צָרִיךְ לְסַמֵּךְ אוֹתוֹ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קמה) סוּמֵךְ ה'
לְכָל הַנוֹפְלִים וְגו'. וּמִשׁוּם כֵּן, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּפְלָה, שְׁכַתוֹב (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם,
צָרִיכָה לְסַמֵּיכָה, וְהִיא אוֹמֶרֶת סְמִכוֹנֵי. לְמִי הִיא
אוֹמֶרֶת? לְיִשְׂרָאֵל בְּנִיָּה, שֶׁהֵם עִמָּה בְּגָלוֹת.

וּבְמִדָּה? בְּאֲשִׁישׁוֹת. אֵלֶּוּ הֵם הָאֲבוֹת שֶׁמִּתְמַלְּאִים
בְּרֵאשׁוֹנָה מֵאוֹתוֹ יִין טוֹב הַמְּשֻׁמֵּר.
וּכְשֶׁהֵם מִתְמַלְּאִים, הָרִי הַבְּרָכוֹת מְצוּיֹת אֵלֶיָּהּ
עַל יְדֵי דְרָגָה אַחַת שֶׁהִיא צְדִיקָה. וּמִי שִׁיּוּדַע לִיַּחַד
אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֵף עַל גַּב שְׁבָרְכוֹת לֹא
מְצוּיֹת בְּעוֹלָם, הוּא סוּמֵךְ וְסוּעֵד אֶת כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת.

רַפְּדוֹנֵי בַתְּפוּחִים, הַכֹּל אֶחָד כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ.
 אָבֵל הַסּוּד הַזֶּה, אֲשִׁישָׁה - מְכַנְּסָה
 יַיִן. תְּפוּחַ - מוֹצִיא יַיִן, וּמְכַוֵּן רְצוֹן. וְעַל כֵּן
 אֲשִׁישוֹת וְתְפוּחִים. אֲשִׁישוֹת, לְרוֹת מַיִן.
 תְּפוּחִים, לְכַוֵּן אֶת הַרְצוֹן שֶׁהַיַּיִן לֹא יִזִּיק. וְכֹל
 זֶה לְמָה? כִּי חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי, בְּגָלוֹת. וּמִי
 שְׁמִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, צָרִיךְ לִיחַד דִּין עִם
 רַחֲמִים וּלְהַכְלִיל כְּרָאוֹי, שְׂיִתְבַּשֵּׁם וְיִתְתַּקֵּן הַכֹּל
 כְּרָאוֹי, וְזֶה הַתּוֹמֵךְ אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים לב) אֲשֶׁר חִלַּב זְבַחֲיָמוֹ
 יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יַיִן נִסִּיכֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
 שֶׁהֵם קְדוֹשִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְקַדֵּשׁ
 אוֹתָם. בֹּא רְאֵה, יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, כָּל חַיֵּי עוֹלָם
 שְׂיִוְרָשִׁים, הַכֹּל תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא,
 מְשׁוּם שֶׁהוּא חַיִּים שֶׁל הַכֹּל, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
 וְהוּא הַמְּקוֹם שֶׁהַיַּיִן הַמְּשֻׁמֵּר מִתְחִיל (וּנְקָרָא יַיִן),
 וּמִשָּׁם יוֹצְאִים חַיִּים וּקְדוּשָׁה לְכֹל. וַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּשִׁבִיל יַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אַחַר, וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה. שֶׁהַיַּיִן
 יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה, בּוֹ נוֹטֵל חַיִּים, וּמְשׁוּם כֶּף נִקְרָא
 עַץ חַיִּים, עַץ מְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חַיִּים, וְיוֹצְאִים
 מִשָּׁם חַיִּים, וְעַל כֵּן מְבָרְכִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בַיַּיִן. וַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה כְּמוֹ כֵּן.

עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁהוּא טָמֵא, וּמִי שֶׁקָּרַב עִמּוֹ יִטְמָא כְּשִׁיקָרַב לֵיָּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֲרִי גִטְמָא, וְאָסוּר. כָּל שֶׁכֵּן אוֹתוֹ הֵיָּיִן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְלִכֵּן אֵל תֹּאמַר שְׂזֵה הוּא בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא כָּל מָה שֶׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הִכֵּל הוּא כְּעֵין דְּגִמְמָא שֶׁל מַעְלָה, כָּל שֶׁכֵּן יָיִן, שֶׁעוֹמֵד בְּמָקוֹם עַלְיוֹן, דְּגִמְתָּ הֵיָּיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

מִשּׁוּם כִּי יִשְׂרָאֵל שׁוֹתִים יָיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּרֵאוּי בְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל לְמַעְלָה שֶׁשׁוֹתָהּ וְנִשְׂרָשׁ וּמִתְבָּרַךְ בְּאוֹתוֹ יָיִן עַלְיוֹן קָדוֹשׁ, וְלֹא שׁוֹתִים יָיִן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּטַמְאָה וּמִצַּד הַטַּמְאָה, שֶׁהֲרִי בּוֹ שׁוֹרָה רוּחַ הַטַּמְאָה (וְאֵינְנוּ מִצַּד יִשְׂרָאֵל). וּמִי שֶׁשׁוֹתָהּ אוֹתוֹ (אֲתָם), נְטִמְאָת רִחוֹ, וְהוּא גִטְמָא, וְאֵינּוּ מִצַּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֲרִי אוֹתוֹ עוֹלָם הַבָּא הוּא יָיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

יַעַל כִּן יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת זֶה עַל הַכֵּל, מִשּׁוּם שֶׁנִּקְשַׁר בְּמָקוֹם הָעוֹלָם הַבָּא. וּמִשּׁוּם כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְבָּרַךְ בְּיָיִן יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּכֵל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְשַׁמַּח אֶת צַד הַשְּׂמֵאל, וּבִתְוֹךְ שְׂמֻחָתוֹ נִכְלָל בְּיָמִין. וּכְשֶׁהַכֵּל נַעֲשֶׂה יָמִין, אָז הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּשְׂמֻחָה, וּבְרִכּוֹת

נמצאות בכל העולמות. ובמעשה שלמה יתעורר מעשה שלמעלה, ועל כן מזמינים יין כנגד יין.

ומישים שהוא שמור למעלה, צריך לשמר אותו למטה, וכל שמירתו היא קדשה לישראל, ומי שפוגם אותו למטה בצד הטמאה, הוא יטמא בעולם הזה ואין לו חלק לעולם הבא, המקום ששורה אותו היין המשמר. הוא לא שמר אותו, הוא לא ישתמר לעולם הבא. הוא טמא אותו, יטמאו אותו באותו העולם, ולא יהיה לו חלק באותו יין של העולם הבא. אשרי ישראל שמקדשים את נפשם בקדשה עליונה, ושומרים מה שצריך לשמר, ומקדישים את המלך בשמירה העליונה הזו. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

פתח אותו הילד ואמר, (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ וגו'. מי המלך? זה הקדוש ברוך הוא. במשפט - זה יעקב, שהוא הכלל של האבות. ואיש תרומות, כתוב תרומת, כמו שנאמר (שמות כה) וזאת התרומה. ואיש תרומות - זה עשו, ששואל על תרומות ומעשרות כל יום, ולא עושה דבר. ואיש תרומות, שאינו

מִשְׁפָּט, שֶׁהָרִי תְרוּמָה הִיא הַסְתַּלְקוֹת הַרְחָמִים,
 מִשׁוּם זֶה לֹא בָּאָה בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
 יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. וְעַל כֵּן, וַאֲישׁ
 תְרוּמוֹת יִהְרָסְנָה.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה אִישׁ תְרוּמָה?
 אֲלֵא בְרַחֲמִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא (דָּוִד הַמֶּלֶךְ אִישׁ
 תְרוּמָה הָיָה, וְהָאֶרֶץ הַתְּקִימָה בְּשִׁבְלֹו, כִּךְ הוּא וְדֹאֵי. אֲבָל הַכֹּל בְּרַחֲמִים הָיָה)
 שֶׁהָרִי כָּתוּב (ישעיה נה) חֲסִדֵי דָּוִד הַנְּאֻמָּנִים, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּדְבַק בָּזָה – נֶדְבַק בָּזָה.

בֵּא רֵאָה, כָּל יְמֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה מִשְׁתַּדֵּל (בְּשִׁבְלֵי)
 שֶׁהַתְרוּמָה הַזֹּאת תִּתְקַשֵּׁר לְמִשְׁפָּט וַיִּזְדוּגוּ
 כְּאַחַד. (כְּדֵי שִׁתְקַיֵּם בְּאֶרֶץ) בֵּא שְׁלֵמָה וְזוּג אוֹתָם כְּאַחַד,
 וְעֲמֻדָה הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעֲמֻדָה הָאֶרֶץ בְּקִיּוֹם.
 בֵּא צְדָקָהּ וְהַפְּרִיד אוֹתָם, וְנִשְׁאַרָה הָאֶרֶץ בְּלֹא
 מִשְׁפָּט, וְנִפְגְּמָה הַלְּבָנָה וְנִחְרְבָה הָאֶרֶץ, אִזּוֹ וַאֲישׁ
 תְרוּמוֹת יִהְרָסְנָה.

וּבֵא רֵאָה, שֶׁמֶן לִכְהֻנִּים, יֵינן לְלוֹוִים, לֹא מִשׁוּם
 שֶׁצְּרִיכִים יֵינן, אֲלֵא מִיֵּינן הַמִּשְׁמֵר שֶׁבֵּא לְצַד
 שְׁלֵהֶם כְּדֵי לְחַבֵּר הַכֹּל כְּאַחַד, וְלִשְׁמַח אֶת כָּל
 הָעוֹלָמוֹת שֶׁהַכֹּל יִמָּצֵא בָּהֶם, יְמִין וּשְׂמֹאל
 כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה, שֶׁיִּמָּצֵא בָּהֶם חֲבִיבוֹת לְכֹל
 וְאֵהָבָה שֶׁל בְּנֵי הָאָמוּנָה.

מִי שְׂרָצוֹנוּ נִדְבָק בְּזֶה, הוּא שְׁלֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וַיִּמָּצֵא כָּל יָמָיו שְׂדֵבּוּק בְּתִשׁוּבָה, הַמָּקוֹם שְׂיִינ וְשִׁמְן מְצוּיִים. אִזּוֹ לֹא יִדְבֵק אַחֲרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא לְעֶשֶׂר וְלֹא לַתְּשׁוּבָה שְׁלוֹ. וּשְׁלֵמָה הַמְּלַךְ צוּנַח עַל כָּף וְאוֹמֵר, (משלי כא) אֲהַב יַיִן וְשִׁמְן לֹא יַעֲשִׂיר, שֶׁהָרִי עֶשֶׂר אַחֲרֵי יִזְדַּמֵּן לוֹ, שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בּוֹ וְלִהְיוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, הַמָּקוֹם שְׂיִינ וְשִׁמְן שׁוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִי שְׂאוּהַב אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא צָרִיךְ עֶשֶׂר וְלֹא רוּדֵף אַחֲרָיו. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּעֶשֶׂר הָעֲלִיּוֹן כָּל יוֹם, שְׂכַתוֹב (איוב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית וְתַמּוּרְתָהּ כְּלִי פָז. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַחֲרֵי כֵן, (משלי ח) לְהִנָּחִיל אֲהַבֵי יֵשׁ וְאַצְרִתִּיהֶם אֲמַלֵּא.

עוֹד פָּתַח וְאוֹמֵר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הִהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה – זוֹ תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב. וְהַמְּצוּה – זוֹ תּוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה. לְהוֹרְתֶם, כְּתִיב חֶסֶר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר ג) וְאֶל חֶדֶר הוֹרְתִי. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, לְהוֹרְתֶם שֶׁל מִי? אִם תֹּאמַר הוֹרְתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל – לֹא כֵן, שֶׁהָרִי יִשְׂרָאֵל לֹא נִזְכְּרוּ בְּכַתּוּב הַזֶּה. אֲלֵא הוֹרְתֶם שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּת, וּמָה הִיא? זֶהוּ (מקום) יַיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

משום שְׁכָל כְּתִיבָה שֶׁל הַסֵּפֶר הָעֲלִיּוֹן שֶׁם שְׁרוּיָהּ, וּמִשָּׁם יֵצֵאָה תּוֹרָה, וְעַל זֶה קוֹרְאִים תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב. וְזֶהוּ אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרְתֶם, לְהוֹרְתֶם וְדַאי. (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי).

תּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרַת שְׁעוֹמְדַת עַל פֶּה. מֵהוּ פֶּה? זֶהוּ דַעַת, שֶׁהִיא פֶּה שֶׁל סֵפֶר וּכְתִיבָה. וְתוֹרָה זוֹ הִיא תּוֹרָה אַחֲרַת, שְׁנִקְרְאָת תּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה, שֶׁהִיא עוֹמְדַת עַל אוֹתוֹ הַפֶּה שֶׁהוּא תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב. מִשּׁוּם כֵּן הִתְעַלָּה מִשָּׁה בְּכָל, עַל כָּל הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים, שְׁכָתוּב וְאַתְנָה לָּהּ, דְּוָקָא לָּהּ.

כְּתוּב (משלי כח) הָגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצַרְף כְּלִי. הָגוּ רָשָׁע לְפָנַי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ. בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁמִתְרַבִּים הָרָשָׁעִים בְּעוֹלָם, כֶּסֶאוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ נִתְקַן בְּדִין, וְנִטְמָא (וְנִשְׁאָב) (וְעוֹמֵד) בְּדִין, וְשִׁלְהִבוֹתָיו שׁוֹרְפוֹת אֶת הָעוֹלָם. וּבְשַׁעַת שְׁהָרָשָׁעִים עוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם, אֲזוּ וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ. בַּחֲסֵד וְלֹא בְּדִין. מֵה מִשְׁמַע?

מִשְׁמִיעַ שֶׁהָעוֹלָם הִתְחַתָּן תְּלוּי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְפִי דְרָכֵי הָעוֹלָם הִתְחַתָּן. וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ, מִי שְׁרוּצָה לְבָרֵךְ

אותו, לְהִתְקִין אֶת כְּסָאוֹ בְּחֶסֶד וְלֹא בְּדִין. מֶה מִשְׁמַע? שְׂכַפְאֶשׁר נִכְנַס לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, שְׂיִכְנַס בְּחֶסֶד שֶׁהוּא מִים, וְלֹא יִכְנַס בֵּינָן שְׁשׁוֹתָהּ, שֶׁהוּא גְבוּרָה. יִכְנַס בְּזוּה (דְּבַר) בְּמִים, וְאֵל יִכְנַס בֵּינָן.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ רֵאשׁוּ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא נִפְרַד מִבֵּית רַבִּי יְהוּדָה, וּכְשֶׁהָיָה נִכְנַס לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, הָיָה עוֹמֵד רַבִּי יְהוּדָה לְפָנָיו. אָמַר, לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ דְבַר, וְרֵאוּי לְנִהַג בּוֹ כְּבוֹד. אַחַר כֵּן הִתְעַלָּה בֵּין הַחֲבֵרִים, וְהָיוּ קוֹרְאִים לוֹ רַבִּי יִיסָא, רֵאשׁ הַפְּטִישׁ הַמְּשַׁבֵּר סְלָעִים וּמוֹצִיא שְׁלֵהָבוֹת לְכָל צַד. וְהָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר קוֹרֵא עָלָיו, (יִרְמִיָּה א) בְּטָרַם אֶצְרָף בְּבִטָּן יִדְעָתִיף.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵיהֶם זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו'. מֶה שׁוֹנָה כָּאֵן אֶהֱרֹן? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹמֵד תָּמִיד לְהַפְרִיד בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, שְׂכַתּוֹב לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר.

רַבִּי אַבָּא פָתַח וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הֶחְפֵּץ חַיִּים וְגו', נִצֵּר לְשׁוֹנֵף מָרַע וְגו', סוּר מָרַע וְגו'. וְכַתּוּב, (משלי כא) שִׁמְר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי

הַאִישׁ הַחֶפֶץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֲלֵא אֵלֹו חַיִּים
שֶׁנִּקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל
כֵּן שְׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא עֵץ מֵאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ
שֶׁנִּטַּע בְּאוֹתָם חַיִּים, וְעַל כֵּן כָּתוּב מִי הַאִישׁ
הַחֶפֶץ חַיִּים.

אוהב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֲלֵא זֶהוּ
שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שְׁאוּחֵז בְּאוֹתָם
יָמִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁנִּקְרָאוּ יָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ.
יָמֵי הַשָּׁמַיִם וְדָאֵי, עַל הָאָרֶץ וְדָאֵי. מִי שְׁרוּצָה
חַיִּים שְׁלֹמַעֲלָה, שְׁיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׁרוּצָה
יָמִים עֲלִיוֹנִים לְהַדְבִּיק בָּהֶם וְלֶאֱהֹב אוֹתָם – יִשְׁמַר
פִּיּוֹ מִהַכֵּל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וְלִשְׁוֹנוֹ, וְיִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמֵּאֲכָל
וּמִשְׁתֵּה שְׁמֵטָמְאִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְרַחֲקִים אֶת
הָאָדָם מֵאוֹתָם חַיִּים וּמֵאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ
וְלִשְׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ מִדְּבָרִים רָעִים שֶׁלֹּא יִטְמָא בָּהֶם,
וְיִתְרַחֵק מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם.

בא רֵאָה, פֶּה וְלִשׁוֹן, כֶּךָ נִקְרָא מְקוֹם (אֲחֵר) עֲלִיוֹן,
וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוֹ וְלִשְׁוֹנוֹ,
וְכָל שֶׁכֵּן לְטִמָּא אֶת נַפְשׁוֹ וְעַצְמוֹ, מִשׁוֹם שֶׁנִּטְמָא
הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

זאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגוֹ'.
הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֵאָשׁוֹ סוּפּוֹ וְאֵין סוּפּוֹ

ראשו. זאת החֲחִיָּה, בְּהִתְחַלָּה, וְאַחַר כֵּן מְכַל
הַבְּהֵמָה? אֵלָּא אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל
זְמַן שִׁישְׁרָאֵל שׁוֹמְרִים עַל נַפְשָׁם וְאֵת עֲצָמָם
שֶׁלֹּא לְטַמֵּא אוֹתָם, וְדַאי זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר
תֹּאכְלוּ, יִהְיוּ מְצוּיִים בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, לְהִדְבֵּק
בְּשָׂמִי, בְּבַחֲרִיה שֶׁל אוֹתָהּ בְּהֵמָה שֶׁבַּחֲרָתִי לָכֶם
לְאָכֹל, אֵל תִּטְמְאוּ בָהֶם, וְתִהְיוּ דְבָקִים בְּשָׂמִי.
וְכֵן זְמַן שְׂאִינָם שׁוֹמְרִים אֶת נַפְשָׁם וְאֵת עֲצָמָם
מִמֵּאֲכָל וּמִשֶּׁתָּה, הֵם יִדְבְּקוּ בְּמָקוֹם אַחַר
טָמֵא לְהִטְמֵא בָהֶם. וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב, זֹאת הַחֲחִיָּה
אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מְכַל, מְכַל וְדַאי, שֶׁהוּא סוּד הַשָּׁם
הַקְּדוּשׁ לְהִדְבֵּק בוֹ. מְכַל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ,
מִשׁוּם שֶׁהָאֲכָל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֶּה נִמְצָא טְהוֹר, וְלֹא
יִטְמֵא אֶתְכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם חֵלֶק בְּשָׂמִי לְהִדְבֵּק בוֹ.
וְעוֹד, זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ – בְּפִרְעָה כָּתוּב
(שְׁמוֹת ז') בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי ה'. הֲרִי זֹאת
כְּנֻגְדָה, לְהִפְרֹעַ מִמֶּךָ. אֵף כֵּאֵן זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר
תֹּאכְלוּ מְכַל הַבְּהֵמָה, הֲרִי זֹאת כְּנֻגְדָכֶם לְהִפְרֹעַ
מִכֶּם אִם תִּטְמְאוּ אֶת נַפְשְׁכֶם. מָה הַטַּעַם? כִּי
הַנִּפְשׁוֹת הֵן מִמְּנָה, וְאִם אַתֶּם תִּטְמְאוּ אֶת אוֹתָהּ
שְׁלָה, הֲרִי זֹאת כְּנֻגְדָכֶם. אִם לְטוֹב – הִיא עוֹמְדַת
אֵלֵיכֶם. וְאִם רַע – הִיא עוֹמְדַת אֵלֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל
הַבְּהֵמָה, מִכָּל אוֹתָם הָאֲחוּזִים מֵהֶצֶד הַזֶּה,
מִתֵּר לָכֶם לֶאֱכֹל, וְכֹל אוֹתָם שְׁלֵא בָאוֹת מִצֵּד
הַזֶּה, אֲסוּר לָכֶם לֶאֱכֹל. מִשּׁוּם שֵׁישׁ בְּהֵמוֹת מִצֵּד
זֶה, וַיֵּשׁ שְׁבָאוֹת מִצֵּד אַחַר הַטְּמֵא. וְהִסִּימָן
שְׁלֵהֶם - שְׁכָתוֹב כֹּל מִפְּרֶסֶת פְּרֶסֶה. וְלִמְדָנוּ
שְׁכָלָם רְשׁוּמִים, וְאֵת כָּלֶם רָשָׁם הַכְּתוּב. וּמִשּׁוּם
כֶּךָ, כָּל מִי שְׁאוּכַל מֵאוֹתָם שְׁבָאִים מֵהֶצֶד הַטְּמֵא
הַזֶּה, הוּא נִטְמָא בָהֶם, וּמִטְמֵא אֶת נַפְשׁוֹ שְׁבָאָה
מִצֵּד טְהוֹר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּלֶל שֶׁל הַכֹּל - כָּמוֹ שֵׁישׁ
עֲשָׂרָה כְּתָרִים שֶׁל אֲמוּנָה לְמַעְלָה, כֶּךָ יֵשׁ
עֲשָׂרָה כְּתָרִים שֶׁל כְּשָׁפִים טְמֵאִים לְמַטָּה. וְכֹל מֵה
שְׁבָאָרֶץ, מֵהֶם אֲחוּזִים בְּצֵד הַזֶּה, וּמֵהֶם אֲחוּזִים
בְּצֵד הַהוּא.

וְאֵם תֹּאמַר, וְהֵעֵז הַזֶּה, שְׁשׁוּרָה עָלֶיהָ רוּחַ
טְמֵאָה? לֹא כֶּךָ. שְׁאֵם רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה
בָּהּ, אֲזִי אֲסוּר לָנוּ לֶאֱכֹל. אֲלֵא שְׁעוּבָרִים בְּתוֹכָן
וְנִרְאִים כְּנִגְדָן, וְלֹא שׁוּרִים לְדוֹר בָּהֶן, שְׁכָאֲשֶׁר
הֵם שׁוּרִים, רוּחַ אַחֲרֵת עוֹבְרֵת עָלֶיהֶן, וְנִפְרָדִים
מֵעֲצָמָן. וּמִשּׁוּם כֶּךָ נִרְאוֹת כְּנִגְדָן וּמִקְטָרְגוֹת

בְּתוֹכָן, וְלֹא שׁוֹלְטוֹת בְּעֵצְמָן, וְלִכֵּן מִתָּר לָנוּ
לֵאכֹל אוֹתָן.

בֵּא רֵאָה, פִּיּוֹן שֶׁהֵן בָּאוֹת לְשֵׁלֵט בָּהֵן, עוֹבְרוֹת
רוּחַ אַחַת, זוֹקְפוֹת עֵינַיִם וְרוֹאוֹת אֶת
רְשׁוּמֵיהֶן וְנִפְרָדִים מֵהֶן, אֲבָל נִרְאִים כְּנִגְדָן, וְלֹא
אֲסוּרִים לָנוּ לְמֵאֲכֹל.

בֵּין בְּבִהְמוֹת, בֵּין בְּחַיּוֹת, בֵּין בְּעוֹפוֹת, בֵּין דְּגֵי
הַיָּם, בְּכֻלָּם נִרְאִים יָמִין וּשְׂמָאל (רַחֲמִים וְדִין),
וְאֵת כָּל מִי שֶׁבָּא מִצַּד הַיָּמִין (מִצַּד הַרַחֲמִים) מִתָּר לָנוּ
לְמֵאֲכֹל. וְכֹל אוֹתָם שֶׁבָּאִים מִצַּד הַשְּׂמָאל (מִצַּד הַדִּין),
אֲסוּרִים כָּלָם לָנוּ לְמֵאֲכֹל, מִשׁוּם שֶׁהַדְּרָגָה (שְׁעֵצִים)
שֶׁל כָּלֵם טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְמֵאִים, וְרוּחַ טְמֵאָה
שְׁרוּיָה בְּתוֹכָם וְגֵרָה בָּהֶם. וְלִכֵּן רוּחַ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְעַרֵּב בָּהֶם וְלֹא תִטְמָא בָּהֶם, כִּדִּי
שִׁימְצָאוּ קְדוּשִׁים וַיִּוָּדְעוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁרִי
חָלַקְתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ רוֹצֵה בָּהֶם
וְרוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְקַדֵּשׁ אוֹתָם עַל הַכֹּל, מִשׁוּם
שֶׁהֵם אַחֲזוּזִים בּוֹ.

בֵּא רֵאָה, כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאֵר. אִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפָּאֵר
בְּיִשְׂרָאֵל, אֵיךְ בָּאִים לְהִטְמָא וּלְהִדְבֵּק בְּצַד

הטמאה? ועל זה כתוב והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני. ולא (אל) תשקצו את נפשתיכם וגו'. מי (שיושב) שהוא בדמות המלך, לא צריך להפריד מדרכי המלך, משום כך רשם הקדוש ברוך הוא את ישראל כל אותם שבאים מצד זה, וכל אותם שבאים מצד אחר. אשרי חלקם של ישראל, שכתוב בהם (שם סא) כל ראייהם יפירום כי הם זרע ברוך ה'. ברוך ה' ממש, ברוך ה' בכל.

ובא ראה, כל מי שאוכל מאותם מאכלים אסורים, נדבק בצד האחר, ומתעב נפשו ועצמו, ורוח טמאה שורה עליו, ומראה את עצמו שאין לו חלק באלוה העליון, ולא בא מהצד שלו ולא נדבק בו. ואם יצא כך מהעולם הזה, אוחזים בו כל אותם האחוזים בצד (שבא מצד) הטמאה, ומטמאים אותו ודנים אותו כאדם שהוא נתעב של רבוננו, נתעב בעולם הזה ונתעב בעולם הבא.

ועל זה כתוב ונטמתם בם, בלי א', שלא נמצאת רפואה לתועבתו, ולא יוצא מטמאתו לעולמים. אוי להם! אוי לנפשם, שלא ידבקו בצרור החיים לעולמים, שהרי נטמאו! אוי

לְעֵצְמָם! עֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה טו) כִּי תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת וְגו', וְהָיוּ דָרְאוֹן לְכָל בָּשָׂר. מַה זֶה דָּרְאוֹן? סִרְחוֹן. מִי גָרַם לוֹ? אוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁנִּדְבַק בּוֹ.

יִשְׂרָאֵל בָּאִים מֵצֵד הַיָּמִין. אִם נִדְבָקִים בְּצֵד, הַשְּׂמָאל, הָרִי פּוֹגְמִים אֶת הֵצֵד הַזֶּה, וּפּוֹגְמִים אֶת עֵצְמָם, וּפּוֹגְמִים אֶת נַפְשָׁם, פְּגוּמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּפְגוּמִים בְּעוֹלָם הַבָּא. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁנִּדְבַק בְּצֵד הַטְּמֵאָה, שֶׁהַכֹּל אָחוּז זֶה בְּזֶה, וְכָתוּב (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (קהלת ו) כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיָּהוּ וְגו'. הַסֵּתֶפְלֵתִי בְּדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, וְכֻלָּם אָחוּזִים בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיָּהוּ, הַפְּסוּק הַזֶּה בְּשָׁעָה שֶׁדָּנִים אֶת הָאָדָם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם כָּתוּב. כָּל אוֹתוֹ הַדִּין, וְכֹל מֶה שֶׁסּוֹבֵל בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת הָעוֹלָם – לְפִיָּהוּ, בְּשִׁבִיל פִּיָּהוּ שְׁלֵא שָׁמַר אוֹתוֹ וְטֵמָא אוֹתוֹ אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֹא נִדְבַק לְצַד הַחַיִּים לְצַד הַיָּמִין. וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָהּ לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דָּבָר אַחֵר לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְעֵלוֹת לְמִקוּמָה לְעוֹלָמִים, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי הִיא נְטֵמָאָה וְנִדְבָקָה לְצַד הָאֲחֵר.

רבי יצחק אָמַר, כָּל מִי שֶׁנִּטְמָא בְהֵם, כְּאֵלּוּ
 עֶבֶד לְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהִיא תּוֹעֵבַת ה',
 וְכָתוּב לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. מִי שֶׁעוֹבֵד לְעִבּוּדָה
 זָרָה, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, יוֹצֵא מֵרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה
 וְנִכְנָס לְרְשׁוֹת אַחֲרֵת. אִף מִי שֶׁנִּטְמָא בְּמֵאֲכָלוֹת
 הַלָּלוּ, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, וְיוֹצֵא מֵרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה
 וְנִכְנָס לְרְשׁוֹת אַחֲרֵת. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁנִּטְמָא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן כָּתוּב וְנִטְמָתֶם
 בָּם בְּלִי א'.

וְכָתוּב (ויקרא כ) וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם
 בַּבְּהֵמָה וּבַעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטֵמָא. מַה זֶה
 לְטֵמָא? לְטֵמָא אֶת הָעַמִּים עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה,
 שֶׁהָרִי הֵם טֵמְאִים, וְהֵם בָּאִים מִצַּד הַטְּמָאָה, וְכָל
 צַד נִדְבֵק בְּמִקוּמוֹ.

רבי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲבִיו.
 אָמַר לוֹ, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ עֲתִיד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה? אָמַר לוֹ, בְּמָה
 שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
 וּטְהַרְתֶּם וְגו'. כִּיּוֹן שֶׁנִּטְמָא הַיָּם מִתְקַדְּשִׁים,
 וְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּדְבָּקִים בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָאוּ
 קִדְּשׁ, שֶׁכָּתוּב (ירמיה ב) קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לְה' רֵאשִׁית

תְּבוֹאֲתָהּ, וְכָתוּב (שמות כו) וְאֲנָשִׁי קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי.
 אֲשֵׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר
 עֲלֵיהֶם, (ויקרא כו) וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אָנִי
 ה', מְשׁוּם שֶׁכָּתוּב וְבוֹ תִדְבֹק, וְכָתוּב (תהלים קמז) לֹא
 עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

רַעְיָא תְּהִימָנָא

דְּגִיִּים וְחֻגְבִּים אֵינָם טְעוּנִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא
 אֲסִיפְתָּם הִיא הַמִּתְרַת אוֹתָם. כֶּף מוֹרֵי
 הַיְשִׁיבָה, אֵין צְרִיכִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא שְׁנֵאמַר בָּהֶם
 (בראשית מט) וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ. מַה דְּגֵי הֵיִם
 חִיּוֹתָם בָּיִם, אֶף תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה
 חִיּוֹתָם בַּתּוֹרָה, וְאִם נִפְרָדִים מִמֶּנָּה, מִיָּד מֵתִים.
 (תנאי) תְּנִינֵי הַמְּשָׁנָה, שְׂבָה הַתְּרַבּוּ כְּדֵגֵי הֵיִם, וְאִם
 אֵלוֹ שְׂבִיבָשָׁה יַעֲלוּ לַמַּיִם וְלֹא יוֹדְעִים לָשׁוּט, הֵם
 מֵתִים. אֲבָל אָדָם (שֶׁהֵם בְּעֲלֵי קַבְלָה, הֵלְלוּ שְׁלֹמַעֲלָה), שֶׁהוּא
 לְמַעַלָּה מִכָּלֶם, נֵאמַר בּוֹ (בראשית א) וַיְרִדּוּ בְּדַגַּת הֵיִם
 וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם.

שְׂאוֹתָם מוֹרֵי הַמְּשָׁנָה, הַתְּנִינִים, הַתְּנִין הַגָּדוֹל,
 נֶחֱשׁ בְּרִיחַ, כְּנֶגֶד וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכָן בְּתוֹךְ
 הַקְּרָשִׁים, בְּזִמְן שֶׁהַתְּנִינִים, בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, יֵשׁ
 מַחֲלָקָת וּמִקְשִׁים זֶה עַל זֶה, בּוֹלַע אֶת חֲבֵרוֹ, וְזֶה
 תִּלְמִיד קָטָן שֶׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חִזָּה

מיתה. ואם הם שוים זה לזה ויש בהם מחלקת
וקשיה, נאמר בהם (לבסוף) (במדבר כא) את והב
בסופה, ופרשוה - אהבה בסופה. (עד כאן רעיא מהימנא).

פְּרִשְׁתַּת תְּזַרְיעַ

(דף מב ע"א - דף נב ע"ב)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תְזַרְיעַ וַיִּלְדָּה
זָכָר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (שיר ג) עַל
מִשְׁכָּבִי בַּלַּיְלוֹת בְּקִשְׁתִּי וְגו'. עַל מִשְׁכָּבִי?
בְּמִשְׁכָּבִי הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה עַל מִשְׁכָּבִי?
אֲלָא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמִבְּקִשְׁתַּי מִמֶּנּוּ עַל הַגְּלוּת, מִשׁוּם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת
בֵּין שְׂאֵר הָעַמִּים עִם בְּנֵיהֶּ וְשׁוֹכֶבֶת לְעַפְרָה. וְעַל
שֶׁהִיא שׁוֹכֶבֶת בְּאַרְץ טְמֵאָה אַחֲרַת, אוֹמְרַת: עַל
מִשְׁכָּבִי אֲנִי מִבְּקִשְׁתַּי, שְׂאֲנִי כּוֹאֶבֶת (שׁוֹכֶבֶת) בְּגָלוּת,
וְעַל זֶה - בְּקִשְׁתִּי אֵת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי, וְלִהְיוֹצִיא
אוֹתִי מִמֶּנּוּ.

בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מְצֵאתִיו, שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְהִזְדַּוֵּג עִמִּי
אֲלָא בְּהִיכְלוֹ, קְרֵאתִיו וְלֹא עָנְנִי.
שֶׁהִנֵּה בֵּין עַמִּים אַחֲרִים אֲנִי יוֹשֶׁבֶת, וְאִין
שׁוֹמְעִים אֵת קוֹלוֹ אֲלָא בְּנִיּוֹ, שְׁכָתוּב (דברים ד)
הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים וְגו'.

רבי יצחק אומר, על משכבי בלילות – אַמְרָה כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, על משכבי התרעמתי לפניו, שְׁהִיָּה מְזוּדָג עִמִּי לְשִׂמְחָה אוֹתִי וּלְבָרֶךְ אוֹתִי בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה. שְׂכַף שְׁנִינוּ, שְׁמִזְזוּג שֶׁל הַמֶּלֶךְ עִם כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָה צְדִיקִים יִרְשׁוּ יִרְשֵׁת נְחֻלָּה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵמָה בְּרָכוֹת נִמְצְאוֹת בְּעוֹלָם.

רבי אבא הִיָּה הוֹלֵךְ לְכַפֵּר קִנְיָא (בסחורה) לְמַעַרְתֵי לוד, וְהָיוּ עִמִּי רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חִיָּיא. אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי, כְּתוּב (משלי יב) אִשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בְּעֻלָּה וְגו'. אִשֶׁת חֵיל – זו כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל. וְכַרְקַב בְּעֲצָמוֹתָיו מְבִישָׁה – אֵלּוּ (זו הָאֲמוּנָה שֶׁל שְׂאֵר) הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׂאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ב) וְאָקוּץ בָּם. כְּאוֹתָם קוֹצִים וְדַרְדְּרִים שְׂדוּחֻקִים אֶת הָאָדָם וְלֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם.

אמר רבי אבא, כִּן זֶה וְדָאֵי. אִשֶׁת חֵיל – זו כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא הַגְּבֵרַת מְכֻמָּה חֵילוֹת וְכֵמָה מַחֲנוֹת שְׁנִמְצְאִים בְּעוֹלָם. עֲטָרַת בְּעֻלָּה – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת, וְהַכֵּל אֶחָד. (ל"ג אִשֶׁת חֵיל – זו כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא בְּזוּוּג הַמֶּלֶךְ הוֹצִיאָה כְּמָה חֵילוֹת, כְּמָה מַחֲנוֹת, כְּמָה צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְכֵלָם נִקְרְאִים בְּנִים לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְכְנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם) עַד שְׁהִיוּ

הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל אֶחָד יֹאמַר דְּבַר
בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא – זו
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֵשֶׁת חֵיל, כְּמוֹ
שֶׁאִמְרָנוּ. מִי יִמְצָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר יִמְצָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. (ל"ג מִי יִמְצָא – לְהַגִּיחַ בּוֹ קָרֵב) מִי
יִמְצָא – מִי יִזְכֶּה לֵהִיּוֹת עִמָּה בְּשָׁלְמוֹת וּלְהִמְצָא
עִמָּה תָּמִיד.

וְרַחֲוֹק מִפְּנִינִים מְכָרָה, מְכָרָה?! מִקְּחָה הֲיֵיהָ
צָרִיף לֵהִיּוֹת! אֲלֵא לְכֹל אוֹתָם שְׁלֵא
נִדְבְּקוּ עִמָּה בְּשָׁלְמוֹת וְלֹא שְׁלָמִים עִמָּה, הִיא
מְכָרָה אוֹתָם וְהִסְגִּירָה אוֹתָם בְּיַד עַמִּים אַחֲרִים,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲזְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה', וַיִּמְכְּרוּ
אֶתְם בְּיַד סִיסְרָא. וְאִזּוֹ הִתְרַחֲקוּ כָּלֵם מֵאוֹתָן
פְּנִינִים עֲלִיוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, שְׁלֵא יְהֵא חֶלֶק בָּהֶן.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְרַחֲוֹק מִפְּנִינִים מְכָרָה.

רַבִּי חֲיִיא פָּתַח בְּפִסְוֹק אַחֲרָיו וְאָמַר, בְּטַח בָּהּ
לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר, בְּטַח בָּהּ לֵב
בַּעֲלָהּ – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁמְשׁוּם כֶּף מִנָּה
אוֹתָהּ עַל הָעוֹלָם לְהַנְהִיג אוֹתוֹ, כָּל כְּלֵי הַזִּין שְׁלוֹ
הַפְּקִיד בְּיַדֶּיהָ, וְכֹל אוֹתָם לוֹחֲמֵי הַקָּרֵב, וְעַל כֵּן
וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר.

רבי יוסי פתח בפסוק אחריו ואמר, גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא הזמינה טוב לעולם, הזמינה טוב להיכל המלך ולבני היכלו. ולא רע, משום שכתוב (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע. מתי טוב? בזמן שאותם ימי השמים מאירים עליה ומזדווגים עמה כראוי, שהם ימי חייה. משום שעץ החיים שולח לה חיים ומאיר לה, ובאותו זמן – גמלתהו טוב ולא רע. אמר רבי אבא, יפה הוא, וכל הפסוקים נאמרו על כנסת ישראל.

אשה כי תזריע. שנינו, אשה מזרעת תחלה, יולדת זכר. רבי אחא אמר, הרי שנינו שהקדוש ברוך הוא גזר על הטפה ההיא אם היא זכר אם היא נקבה, ואתה אומר אשה מזרעת תחלה יולדת זכר? אמר רבי יוסי, ודאי שהקדוש ברוך הוא מבחין בין טפה של זכר ובין טפה של נקבה, ומשום שמבחין בה, גוזר עליה אם תהיה זכר או נקבה.

אמר רבי אחא, וילדה זכר – וכי פיון שמזרעת יולדת, שכתוב וילדה? (אלא) הפסוק הזה כן היה צריך להיות: אשה כי תהר וילדה זכר. (תזריע ויהיה זכר) מה זה כי תזריע וילדה? אמר רבי

יוסי, אשה, מיום שמתעברת עד היום שמולידה, אין לה בפיה אלא הילוד שלה אם יהיה זכר, ועל כן - אשה כי תזריע וילדה זכר.

אשה כי תזריע. רבי חזקיה פתח, מה רבו מעשיה ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו. זהו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה עשית.

אמר רבי אבא, מה רבו מעשיה ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם סתומים בחכמה. זהו שכתוב כלם בחכמה עשית. כלם כלולים בחכמה, ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו שכתוב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה - כלם בחכמה עשית, בבינה.

מלאה הארץ. הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים וגו'. קניינה - שהיא

מוציאה אותם אחר כף. זהו שפכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. משום כף, מלאה הארץ קניינה.

בא ראה, בשעה שאדם בא להתקדש להזדווג בנקבתו (בכונה) ברצון קדוש שלו, מתעוררת עליו רוח (אחרת) קדושה, כלולה זכר ונקבה, ורומז הקדוש ברוך הוא לשליח אחד הממנה על הריונות בני האדם, ומפקיד בידו אותה הרוח, ומודיע לו לאיזה מקום יפקד אותו. זהו שפכתוב (איוב ג) והלילה אמר הרה גבר. הלילה אמר לאותו ממנה: הרה גבר מפלוני. והקדוש ברוך הוא מפקיד לו, את אותה הרוח, כל מה שמפקיד, והנה פרשוה.

אז יורדת רוח, וצלם אחד עמה, אותו שעומד בדיוקנו למעלה, באותו צלם נברא (התגדל), באותו צלם הולך בעולם הזה. זהו שפכתוב (תהלים טז) אף בצלם יתהלך איש. בעוד שהצלם הזה נמצא עם האדם, בצלם שלו עומד בעולם הזה, שמתחברים כאחד (נמצא עמו אדם עומד בעולם הזה, ושנים הם שמתחברים כאחד) הוא עומד בעולם הבא, ושנים הם שמתחברים יחד. ושלמה המלך מזהיר את בני

הָאָדָם וְאוֹמֵר, (שיר ב) עַד שִׁפּוֹחַ הַיּוֹם וְנָסוּ
הַצִּלְלִים, שְׁנַיִם.

וּבַסֵּפֶר הַכְּשָׁפִים שֶׁל אֲשֶׁמְדָאֵי מְצָאנוּ, שְׁאוֹתָם
שִׁיּוּדְעִים (שְׁרוּצִים) לְכַשֵּׁף כְּשָׁפִים מְצַד
הַשְּׂמָאל וְלִהְדָּבֵק בָּהֶם, יָקוּם לְאוֹר הַנֵּר אוֹ
בְּמָקוֹם שִׁירָאוּ אוֹתָם הַצִּלְמִים שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר אוֹתָם
דְּבָרִים שֶׁמִּתְקַנִּים לְאוֹתָם הַכְּשָׁפִים, וַיִּקְרָא לָהֶם
לְאוֹתָם צְדָדִים טְמָאִים בְּשֵׁמוֹת הַטְּמָאִים שְׁלָהֶם,
וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבִּיעַ) הַצִּלְמִים שְׁלוֹ לְאוֹתָם שְׁקוֹרָא,
וַיֹּאמֶר שֶׁהוּא מִתְתַקֵּן בְּרִצּוֹנוֹ לָהֶם לְמִצּוֹתָם,
וְאוֹתוֹ הָאִישׁ יוֹצֵא מִרְשׁוֹת רְבוֹנוֹ, וּפְקָדוֹנוֹ נוֹתֵן
לְצַד הָאֲחֵר.

וּבְאוֹתָם דְּבוּרִים שֶׁל כְּשָׁפִים שֶׁהוּא יֹאמֶר
וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבִּיעַ) אוֹתָם לְצִלְמִים, נִרְאִים
שְׁתֵּי רוּחוֹת, וּמִתְתַקְנִים בְּאוֹתָם צִלְמִים שְׁלוֹ
בְּמִרְאָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּמוֹדִיעִים לוֹ דְּבָרִים לְהִרְע
וּדְבָרִים לְהִיטִיב לְזִמְנִים יְדוּעִים. וְאֵלוּ שְׁתֵּי
הַרוּחוֹת שֶׁלֹּא נִכְלְלוּ בְּכָלֵל שֶׁל גּוֹף, עֲכָשׁוּ
נִכְלָלִים בְּצִלְמִים הֶלְלוּ, וּמִתְתַקְנִים בָּהֶם
וּמוֹדִיעִים לוֹ לְאָדָם דְּבָרִים לְהִרְע, וְזֶהוּ שִׁיּוּצָא
מִרְשׁוֹת רְבוֹנוֹ, וּפְקָדוֹנוֹ נוֹתֵן לְצַד הַטְּמָא.

בא ראה, אָסוּר לְאָדָם לְזֹרֵק כְּלֵי הַבַּיִת וּלְהַפְקִידוֹ
 לְצַד הָאֲחֵר, שְׁלֹא צָרִיף, אוּ דָבַר אַחֵר
 שְׁכֻמוֹתוֹ (שֶׁל בֵּיתוֹ לְקַבֵּל אוֹתוֹ), שְׁהָרִי כַּמָּה שׁוֹמְרֵי
 הַכְּלָלִים מְזַמְּנִים לְדַבֵּר הֵהוּא לְקַבֵּל אוֹתוֹ,
 וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא שׁוֹרִים עָלָיו בְּרִכּוֹת, שְׁהָרִי הוּא
 מְצַד אַחֵר. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְזַמֵּן בְּרִצּוֹנוֹ עַל אוֹתוֹ
 הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן שְׁלוֹ, לְאַחֵר וּלְצַד הָאֲחֵר, שְׁהָרִי
 הוּא מֵאוֹתוֹ שֶׁהַזְּמִין אוֹתוֹ.

וּכְשֶׁקָּרְבִים יְמֵי הָאָדָם לְצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
 אוֹתוֹ הַצֶּלֶם הָעֲלִיּוֹן שְׁנוֹתְנִים לוֹ,
 בָּאָה אוֹתָהּ רוּחַ רָעָה שֶׁהִיא נִדְבֶק בָּהּ בְּכָל יוֹם,
 וְנוֹטְלָת אוֹתוֹ הַצֶּלֶם, וּמִתְתַקֵּן בּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ, וְלֹא
 חוֹזֵר לְאָדָם לְעוֹלָמִים. אִזּוֹ יָדַע שְׁהָרִי הוּא נִדְחָה
 מִן הַכֹּל.

בא ראה, בְּשַׁעָה שֶׁהַנֶּשְׁמָה יוֹרֶדֶת לְהַכְנִס לוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, יוֹרֶדֶת לְגַן הָעֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ,
 וְרוֹאֶה אֶת כְּבוֹדָם שֶׁל רוּחוֹת הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים
 שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת. אַחֵר כֶּף הוֹלְכַת לְגִיְהֵנָם, וְרוֹאֶה
 אֶת הַרְשָׁעִים שְׁצוֹנְחִים וַי, וְלֹא מֵרַחֲמִים
 עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מְעִידִים בָּהּ עֲדוֹת, וְאוֹתוֹ הַצֶּלֶם
 הַקָּדוֹשׁ עוֹמֵד עָלֶיהָ, עַד שִׁיוֹצֵאת לְעוֹלָם.

כְּשִׁיּוּצֵאֵת לְעוֹלָם, מְזַדְמָן לָהּ אוֹתוֹ הַצֵּלָם,
 וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּהּ, וּמִתְגַּדֵּל עִמָּהּ, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר אַךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְאוֹתוֹ הַצֵּלָם
 מִשְׁתַּתְּפִים (נִמְצְאִים) יְמֵי הָאָדָם וּתְלוּיִים בּוֹ. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (אִיּוֹב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחֲנוּ וְלֹא נִדְעַ כִּי צֵל
 יִמִּינוּ עָלֵי אָרֶץ. כִּי צֵל יִמִּינוּ וַדָּאֵי. וּמִיּוֹם
 שְׁמִתְעַבְרַת הָאִשָּׁה עַד הַיּוֹם שְׁמוּלִידָהּ, לֹא
 יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם אֶת מַעֲשֵׂי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּמָה הֵם גְּדוּלִים וְכְמָה הֵם עֲלִיוֹנִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' וְגו'.

בֵּא רְאֵה, כָּל רוּחוֹת הָעוֹלָם כְּלוּלוֹת זָכָר וּנְקֵבָה,
 וּכְשִׁיּוּצֵאוֹת, יוֹצֵאוֹת זָכָר וּנְקֵבָה, וְאַחַר כֵּן
 נִפְרָדִים בְּדַרְכֵיהֶם, אִם זוּכָה הָאָדָם, אַחַר כֵּן
 מְזַדְדָּגִים יַחַד. וְהֵינּוּ בֵּת זוּגוֹ, וּמִתְחַבְּרִים בְּזוּג
 (בְּגוֹז) אֶחָד בְּכָל, רוּחַ וְגוּף, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית א) תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מָה זֶה לְמִינָהּ? אוֹתָהּ
 רוּחַ הָאָדָם שִׁיּוּצֵאת זוּגוֹ שְׂדוּמָה לוֹ.

וְמָה זֶה הָאָרֶץ? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר רַקְמָתִי בְּתַחֲתִיּוֹת
 אָרֶץ, וְהִנֵּה פֶרֶשׁוּהָ. תּוֹצֵא הָאָרֶץ וַדָּאֵי,
 שְׁהָרִי מִמֶּנָּה יוֹצֵאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּמוֹ שְׁבֵאֲרָנוּ, זוֹ
 רוּחוֹ שֶׁל אָדָם הִרְאֵשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שׁם ג) וּמִפְּרִי

הַעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וּמִפְרֵי הָעֵץ – זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן – אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָאִשָּׁה
 שְׁנִינוּ, הֵינּוּ אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר כְּתוּב. וְלֹא
 כּוֹלֵל זָכָר וַנִּקְבָּה כְּפִי דֶרֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵם גָּרְמוּ לוֹ,
 שֶׁלֹּא מִתְחַבְּרִים כְּמוֹ שִׁיּוּצָאִים מִלְמַעְלָה זּוּגוֹת.

מִשּׁוּם שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן וְזוּגוֹ חָטְאוּ לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כֵּן נִפְרְדִים כְּשִׁיּוּצָאִים
 מִלְמַעְלָה, עַד שִׁיְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אִם זֹכָה אָדָם, נוֹתְנִים לוֹ זּוּגָתוֹ, וְאִם לֹא –
 מִפְרִידִים אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לְאַחֵר,
 מוֹלִידִים בָּנִים שֶׁלֹּא כְּרֵאוּי. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) לֹא
 יִדוֹן רוּחִי בְּאָדָם. מַה זֶה רוּחִי? רוּחוֹ הִיָּה צָרִיף
 לְהִיּוֹת! אוֹתָן שְׁתֵּי רוּחוֹת שִׁיּוּצָאוֹת זּוּגוֹת, לֹא
 יִדוֹנוּ יַחַד. וְעַל זֶה כְּתוּב וַיִּלְדָּה זָכָר, וְלֹא כּוֹלֵל
 זָכָר וַנִּקְבָּה כְּפִי דֶרֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵם גָּרְמוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא כֶּף, שֶׁהָרִי הַכֹּל, זָכָר וַנִּקְבָּה
 כְּלוּלִים יַחַד, וְאַחֵר כֶּף נִפְרְדִים. אָבֵל וַיִּלְדָּה
 זָכָר, כְּלוּלִים יַחַד מִצַּד הַיָּמִין. וְאִם תִּלְדַּ נְקֵבָה,
 כְּלוּלִים בְּאֶחָד נְקֵבָה וְזָכָר מִצַּד הַשְּׂמָאל, שִׁיּוּתָר
 שׁוֹלֵט צַד הַשְּׂמָאל עַל צַד הַיָּמִין, וְהַזָּכָר נִכְנָע
 בַּיָּמִין שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט, וְאִזּוֹ אוֹתוֹ הַזָּכָר שִׁיּוּצָא מִן

הַנִּקְבָּה מִצַּד הַשְּׂמַאל, כָּל דִּרְכָיו כְּמוֹ נִקְבָּה (ולא נקרא זכר). אָבֵל הַזֶּכֶר שְׂיוּצָא מִתּוֹךְ הַיָּמִין, הוּא שׁוֹלֵט, וְהַנִּקְבָּה שְׂיוּצָאת מִמֶּנּוּ נִכְנַעַת, שְׁהָרִי צַד הַשְּׂמַאל לֹא שׁוֹלֵט, וְעַל כֵּן כָּתוּב וַיִּלְדָּה זָכָר.

וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת יוֹצְאִים בְּפַעַם אַחַת בְּעוֹלָם. וּמֵהַיּוֹם שְׂמוּצִיאָהּ אוֹתָם, לֹא נִקְרָאִים נְפֹשׁוֹת, עַד שֶׁהֵן מִתְיַשְׁבוֹת בַּגּוֹף. וְכַמָּה הוּא? שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים. הֵינּוּ שְׂכַתּוֹב וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'. וְטָמְאָה שְׂבַעַת יָמִים, שְׁהָרִי כָּל שְׂבַעַת יָמִים לֹא נִכְנָסִים אֵלֶיהָ רוּחוֹת לְהִתְקַשֵּׁר בָּהּ, וְכָל שְׂבַעַת הַיָּמִים הִלְלוּ הָרוּחַ הוֹלֵכֶת בַּגּוֹף לְמַצָּא אֶת מְקוֹמָהּ, וְאִזּוֹ כָּתוּב (ויקרא כב) וְהָיָה שְׂבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ.

וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי חוֹזְרִים הָרוּחַ וְהַגּוֹף לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַגְּבִירָה וְלְהִתְקַשֵּׁר עִמָּהּ, וּבְזָכָר, בַּגּוֹף וּבְרוּחַ. וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל (ב) דְּמֵי טְהָרָה, שֶׁתִּתְיַשֵּׁב הָרוּחַ בַּגּוֹף. וּשְׁלֹשָׁה יָמִים מָה עוֹשִׂים? אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמֵי הַמִּילָה, שְׁלִתְיִנוּק כּוֹאֵב, וְהָרוּחַ לֹא שָׁמָּה אֶת מְדוֹרָהּ בַּגּוֹף כְּבִשְׂאֵר הַיָּמִים, וְעַל כֵּן – וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדְמֵי טְהָרָה.

בְּדַמֵי טְהָרָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֶּף יְמֵי טְהָרָה.
 בְּדַמֵי טְהָרָה – אֵלוֹ דְּמֵי מִילָה, דָּם אַחַר
 דָּם שְׂבֵא מֵהַתִּינוּק, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר
 אוֹתָם דְּמִים כָּל הַיָּמִים הַלְלוּ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב תִּשְׁב
 בְּדַמֵי טְהָרָה, טְהָרָה סִתָּם, וְלֹא הַזְכִּיר ה"א
 הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁלֹּא תֵאמַר הַטְהָרָה שֶׁל הַגְּבִירָה, אֲלֵא
 טְהָרָה סִתָּם. דְּמֵי טְהָרָה נִקְרָאִים יְמֵי הַטְהָרָה הַלְלוּ.

סדר הלימוד ליום כג אדר (יום 171 בשנה)

רַעֲיָא מֵהִימְנָא

וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ. מְצוּהָ זֹו לְמוּל
 לְשִׁמְנָה יָמִים מִילַת בְּרִית הַקְדָּשׁ. סוּד
 עֲלִיּוֹן, שְׂכַתוֹב (תהלים כה) סוּד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ
 לְהוֹדִיעֵם. לְמִי? לְאוֹתָם יִרְאִיו, אוֹתָם יִרְאִי חֲטָא,
 שְׁהָרִי סוּד הַבְּרִית הַקְדוּשׁ לֹא רָאוּי לְגִלוֹת, רַק
 לָהֶם. וְאֵת סוּד הַבְּרִית הַקְדוּשׁ הָרִי פִּרְשׁוּהוּ,
 וּנְתַבְּאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

וְסוּד זֶה לְשִׁמְנָה יָמִים הוּא חַיּוֹב עַל הָעוֹלָם,
 לְכָל הָעַם הַקְדוּשׁ, שְׂכַתוֹב וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי
 יְמוּל בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ. יוֹם הַשְּׁמִינִי – זֶהוּ אוֹת בְּרִית
 הַקְדָּשׁ, וְהוּא שְׁמִינִי לְכָל הַדְּרָגוֹת, וּמִילַת אוֹתוֹ
 הַבְּרִית לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ עֶרְלָה מִלְפָּנֵי הַבְּרִית.

שְׁהָרִי בְּאוֹתוֹ הַזְמַן שֶׁמִתְכַנְּסִים הָעַם הַקְדוֹשׁ
 לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ הָעֲרֵלָה מִלְפָּנֵי הַבְּרִית,
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ
 וּמִתְגַּלָּה וְדַאי לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתָהּ הָעֲרֵלָה
 לְמַעְלָה מִלְפָּנֵי בְרִית הַקְדוֹשׁ. שְׁהָרִי כָּל
 הַמַּעֲשִׂים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים לְמַטָּה, מְעוֹרְרִים
 מַעֲשֵׂה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִדְחִית אוֹתָהּ
 הָעֲרֵלָה מִכָּל הָעַם הַקְדוֹשׁ לְמַעְלָה, וּמִתְקַיְנִים
 לְאוֹתָהּ הָעֲרֵלָה כְּלִי אֶחָד עִם עֶפֶר לְהַשְׂרוֹת
 אוֹתָהּ הָעֲרֵלָה בְּתוֹכוֹ, בְּסוּד הַכְּתוּב (ישעיה סה)
 וַנִּחַשׁ עֶפֶר לְחִמּוֹ. (בראשית ג) וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל
 יְמֵי חַיֶּיךָ.

מִכָּאֵן שְׁלֹא צְרִיךְ לְנַהֵג בְּזִיוֹן בְּמָקוֹם הַהוּא. אֵף
 עַל גַּב שְׁמַעְבִּירִים אוֹתוֹ מִהַבְּרִית הַזֹּה,
 וּמְקוֹמוֹ כְּאִשֶׁר נִפְרָד מִהַבְּרִית הַזֹּה הוּא עֶפֶר, (שְׁהַנְּה)
 שְׁהָרִי אַחַר שֶׁהִנָּחַשׁ הַהוּא הָעֶבֶר מִלְפָּנֵי הָאָדָם,
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם לוֹ אֶת מְדוּרוֹ בְּעֶפֶר,
 שְׁכָתוּב וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְכִיּוֹן שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהַעֲבִיר אוֹתוֹ מִלְפָּנֵי אָדָם, שֶׁם
 מְדוּרוֹ בְּעֶפֶר וְהִתְקִין אוֹתוֹ, כִּךָּ בְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמָּשׁ
 אָנוּ צְרִיכִים כְּשֶׁמַּעֲבִירִים אֶת הָעֲרֵלָה, לְהִתְקִין לָהּ
 עֶפֶר שֶׁיְהִיָּה בּוֹ הַמְדוּר שְׁלוֹ.

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַקְרִיב אוֹתוֹ בֵּן קָרְבָן לְקָדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁמְחָה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לְהַכְנִיסוֹ
 תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׁכִינָה, וּנְחָשׁב לַפְּנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שֶׁהוּא קָרְבָן שָׁלֵם שִׁיתְקַבֵּל בְּרִצּוֹן.

וְהַקָּרְבָן הַזֶּה, כְּמוֹ קָרְבַּן הַבֵּהֱמָה. זֶה לְשִׁמְנָה
 יָמִים, וְזֶה לְשִׁמְנָה יָמִים, שְׁכַתוֹב
 וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהַלְאָה יִרְצָה. בַּמָּה יִרְצָה? בְּזֶה
 שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו שֶׁבַת אַחַת. כִּיּוֹן שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו
 שֶׁבַת אַחַת, אִזּוֹ זֶה יִרְצָה לְקָרְבָן, וְזֶה לְקָרְבָן.
 לְמָה? מִשּׁוּם שֶׁנִּדְבַּק וְנִזְדַּמֵּן אֶל אוֹתָהּ הַשֶּׁבַת,
 סוּד בְּרִית הַקָּדֵשׁ, וְעַל כֵּן הַכֹּל הוּא בְּסוּד
 עָלְיוֹן. (ע"כ רעיא מהימנא).

בְּכָל קָדֵשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמְקָדֵשׁ וְגו'. בֹּא רְאֵה,
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל נוֹטְלַת מִבֵּית
 הַמֶּלֶךְ מְזוֹן לְרוּחוֹת בְּנֵי הָאָדָם וְזָנָה אוֹתָם
 בְּקִדְשָׁהּ, פָּרַט לְאֵלֶּהּ, שְׁעַד שְׁמַתִּישְׁבוֹת בַּגּוֹף
 אוֹתָן רוּחוֹת. אַחַר שְׁלֵשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים הִיא
 מִשְׁגִּיחָה עֲלֵיהֶם כָּל יוֹם, שֶׁהִרִי הַרוּחוֹת נִקְשְׁרוֹת
 בַּגּוֹף כְּשֶׁאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהִיא לֹא שׁוֹרָה
 אֶלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם, כִּךְ כָּל מַעֲשָׂיו כְּגוֹן זֶה, עַד
 שֶׁנִּשְׁלָמִים. בְּכָל קָדֵשׁ לֹא תִגַּע, לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם.

וְאִם נִקְבָּה תִּלְד. כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, שְׂוִיתָר צַד
הַשְּׂמֵאל שׁוֹלֵט, וְהַיְמִין נִכְנָע. וְעַל כֵּן הַכֹּל,
עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם, רְחוּקָה הַנִּקְבָּה מִן הַזְּכָר
לְהַקְשֵׁר הָרוּחַ בַּגּוּף, שֶׁהָרִי הַשְּׂמֵאל אֵינוֹ מְתִישֵׁב
כִּף כְּמוֹ הַיְמִין, וְנִמְצָא יוֹתֵר בְּתַקְוָה.

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח, (שְׂמוּאֵל-א ב) אֵין קְדוּשׁ כְּה' כִּי אֵין
בְּלִתְּךָ וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, אֵין
קְדוּשׁ כְּה', מִשְׁמַע שֵׁישׁ קְדוּשׁ אַחֵר, מִשּׁוּם
שְׂכָתוֹב כְּה'. וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ, מִשְׁמַע שֵׁישׁ
צוּר אַחֵר.

אִלָּא וְדַאי, אֵין קְדוּשׁ כְּה', שְׂכַמָּה קְדוּשִׁים הֵם,
קְדוּשִׁים לְמַעְלָה, שְׂכָתוֹב (דְּנִיאל ד) וּמֵאֵמֵר
קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא. יִשְׂרָאֵל הֵם קְדוּשִׁים, שְׂכָתוֹב
(וִיקְרָא יט) קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ. וְכֹלֶם קְדוּשִׁים, וְלֹא
קְדוּשִׁים כְּה'. וּמָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂכָתוֹב כִּי אֵין
בְּלִתְּךָ. מָה זֶה כִּי אֵין בְּלִתְּךָ? אֵלֶּא קְדוּשַׁת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִתִּי הַקְּדוּשָׁה שְׁלָהֶם, שֶׁהוּא
לֹא צָרִיךְ אֶת הַקְּדוּשָׁה שְׁלָהֶם. אֲבָל הֵם אֵינָם
קְדוּשִׁים בְּלִתְּךָ, וְזֶהוּ כִּי אֵין בְּלִתְּךָ, אֵין הַקְּדוּשָׁה
שְׁלָהֶם בְּלִתְּךָ.

וְאֵין צוֹר כְּאַלְהֵינוּ. כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא צָר צוֹרָה בְּתוֹךְ צוֹרָה וּמִתְקִין
 אוֹתָהּ, וְנוֹפֵחַ רוּחַ חַיִּים, וּמוֹצִיא אוֹתָהּ לְאוֹר
 הָעוֹלָם. דָּבָר אַחַר וְאֵין צוֹר כְּאַלְהֵינוּ – יֵשׁ צוֹר
 שֶׁנִּקְרָא צוֹר, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוֹר חֲצַבְתֶּם. (שמות
 יז) וְהִכִּיתָ בַצּוֹר. הַנְּנִי עֵמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוֹר
 בְּחֶרֶב. וְכֻלָּם נִקְרָאִים צוֹר, וְאֵין צוֹר בְּכֻלָּם
 כְּאַלְהֵינוּ, שְׁלוֹ הַשְּׁלֵטוֹן וְהַמְּלָכוֹת עַל הַכֹּל.

רַבִּי חַיִּיא וְרַבִּי אָחָא הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה אֶחָד
 לְפָנֵי רַבִּי אָבָא. קָמוּ בַחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעֶסֶק
 בְּתוֹרָה. עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַחוּצָה, רָאוּ כּוֹכַב אֶחָד שֶׁהָיָה
 מְכָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכוֹכַב אַחַר וּמִסְתִּיר אוֹרוֹ.
 בֵּינֵתִים שָׁמְעוּ שְׁנֵי קוֹלוֹת בְּשְׁנֵי צְדָדִים, קוֹל אֶחָד
 לְצַד צְפוֹן לְמַעְלָה, וְקוֹל אֶחָד לְמַטָּה, וְהַקּוֹל
 הַהוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַכְּנִסוּ וְהִתְכַּנְּסוּ לְמִקְוֵיכֶם,
 עַכְשָׁו הַשְּׁתַּמְרוֹת שֶׁל נִקְבָּה פְּתוּחָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא נִכְנָס לְטִיֵּל בְּגֵן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים
 שֶׁבְּגֵן. עָבַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְשָׁכַךְ.

חֲזָרוּ רַבִּי אָחָא וְרַבִּי חַיִּיא. אָמְרוּ, הִנֵּה וַדַּאי עֵת
 רְצוֹן, שֶׁהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (זמן)
 הִיא לְהִתְחַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אָחָא,
 וַדַּאי לֹא (מִתְחַבֵּרֶת) מְשַׁפְּעֵת לָהּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׁירָה וּמִתּוֹךְ
הַשְּׂבַח שְׁלֵה אֱלִינוּ.

עַד שְׂבֹא הַבְּקָר, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ חוּט שֶׁל
חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ, (אסתר ה)
וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִיט הַזֶּהָב אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ וְגו'. וְאֵל תֹּאמַר שְׁלֵה לְבִדָּה מוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ
אֶת זֶה, אֶלָּא לָהּ, וּלְכֹל אוֹתָם שְׂמַתְחַבְּרִים עִמָּה.
בֹּא וּנְתַחְבֵּר יַחַד. יִשְׁבוּ.

פְּתַח רַבִּי אָחָא וְאָמַר, (בראשית ב) וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים
לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ וְגו'. לָמָּה פְּתַח
הַפְּסוּק כֵּךְ? אֶלָּא הִנֵּה נִתְבָּאָר, שְׁעַל זֶה לֹא כָּתוּב
כִּי טוֹב בְּשָׁנִי, מִשּׁוּם שְׁעֵתִיד אָדָם לְהַפְרֹד, וְכָתוּב
לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ.

וְכִי לְבִדּוֹ הִיָּה? וְהִרִי כָּתוּב (שם ה) זָכַר וּנְקָבָה
בְּרָאָם. וְשָׁנִינוּ, אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִים נִבְרָא,
וְאִתָּה אוֹמַר לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ?! אֶלָּא
שְׁלֵא הַשְּׁתַדֵּל עִם נִקְבָתוֹ, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ עֶזֶר
כְּנִגְדּוֹ, מִשּׁוּם שְׁהִיָּתָה בְּצִדּוֹ, וְהִיוּ יַחַד מֵאַחֵר,
וְאִז הִיָּה הָאָדָם לְבִדּוֹ.

אַעֲשֵׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ. מַה זֶה כְּנִגְדּוֹ? כְּנִגְדֵי פָּנָיו,
לְהַדְבִּק זֶה עִם זֶה פָּנִים בְּפָנִים. מַה עָשָׂה

הקדוש ברוך הוא? נסר אותו ונטל הנקבה ממנו, זהו שכתוב ויקח אחת מצלעתי. מה זה אחת? זו הנקבה שלו, כמו שנאמר אחת היא יונתי תמתי. ויביאה אל האדם, התקינה ככלה, והביא אותה להיות כנגד פניו המאירות פנים בפנים. ובעוד שהיתה דבוקה הנקבה בצדו, היה האדם לבדו. אחר כך עלו שנים, וקמו שבע יחד.

בא ראה, בשעה שנכנסה (שהתקנה) אצל אדם, הקדוש ברוך הוא ברוך אותם, זהו שכתוב (שם א) ויברך אתם אלהים, כחזן שמברך את הכלה בשבע ברכות. מכאן למדנו, חתן וכלה, כיון שמתברכים בשבע ברכות, נדבקים יחד, כמו דגמא שלמעלה.

ועל כן, מי שבא להתחבר עם אשה של של אחר, הנה פוגם את הזווג, (כפיכול עושה שתי רשיות למעלה) שהרי הזווג של כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא לבדו, בזמן שהוא ברחמים ובזמן שהוא בדין. בא ראה, מי שמתחבר לאשה של אחר, כאלו משקר בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, ועל זה הקדוש ברוך הוא לא מכפר לו בתשובה, והתשובה תלויה עד שיסתלק מן העולם. זהו שכתוב (ישעיה כב) אם יכפר העון הזה

לְכֶם עַד תִּמְתּוּן. וּמִתִּי? בְּשַׁעַה שְׁנַכְנַס בְּתִשׁוּבָה
לְעוֹלָם הַהוּא, וַיֵּשׁ לוֹ לְקַבֵּל עֲנֵשׁ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
לֹא יִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה עַד שִׁידוּן בְּדִין שֶׁל
גִּיהֵנָם. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
וּבְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָל שֶׁכֵּן אִם מְטָרִיחַ אֶת
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת דְּמוּת שֶׁל מְמַזְר
בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל הָאֲחֵר וּמְכַחֵשׁ אֶת פְּרִסוּם הַמֶּלֶךְ.

רַבִּי חֲיִיא פָּתַח וְאָמַר, (משלי כ) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ
וְגוֹ'. אָבִיו – זֶה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִמּוֹ –
זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מַה גּוֹזֵל? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג)
גֹּזֵלֵת הָעֲנִי בְּבִתֵּיכֶם. וּמִי הִיא? מִי שֶׁחֹמֵד אֶשָּׁה
אֲחֵרַת שְׂאִינָה בֵּת זִוְגוֹ.

שָׁם שְׁנִינוּ, כָּל הַנְּהֵנָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא
בְּרָכָה, כְּאִלוֹ גּוֹזֵל אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְאֵת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגוֹ'.
כָּל הַנְּהֵנָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּלָל זֶה הוּא הָאִשָּׁה.
מִי שֶׁנִּדְבַּק בְּאִשָּׁה לַהֲנוּת מִמֶּנָּה, וְאִף עַל גַּב
שֶׁהִיא פְּנוּיָה, וְנִהְנֶה מִמֶּנָּה בְּלֹא בְּרָכָה, כְּאִלוֹ גּוֹזֵל
אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מַה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַזּוּג שְׁלֵהֶם הוּא בְּשֶׁבַע

בְּרֻכּוֹת. וְמָה עַל פְּנוּיָהּ כֶּף - מִי שֶׁנִּדְבַק בְּאִשְׁתּוֹ
שֶׁל אַחַר, שְׁעוֹמֵד כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, בְּזוּוּג שֶׁל שְׂבַע
בְּרֻכּוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

חֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית - זֶה יִרְבָּעַם, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּהָ, וְאָמַר אֵין פֶּשַׁע, שְׂאוּמַר הִנֵּה
הִיא פְּנוּיָהּ, לָמָּה אָסוּר? מִשּׁוּם זֶה הוּא גּוֹזֵל אָבִיו
וְאִמּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלָא שְׁחָבַר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
מִי הוּא אִישׁ מִשְׁחִית? שְׁפוּגִים הַדְּמוּת וְהַתְּקוּן שֶׁל
מַעֲלָה. כָּל שֶׁכֵּן מִי שְׁחוֹמֵד אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁל חֵבֵרוֹ
לְהַדְבִּיק (וְנִדְבַק בָּהּ) עִמָּה, שְׁפוּגִים יוֹתֵר, וְעַל זֶה הוּא
נִפְגָּם לְעוֹלָמִים. אִישׁ מִשְׁחִית - שְׁפוּגִים לְמַעֲלָה,
וּפּוּגִים לְמַטָּה, וּפּוּגִים אֶת נַפְשׁוֹ, שְׁכַתּוֹב מִשְׁחִית,
וְכַתּוֹב (מִשְׁלֵי ו) מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָּה.

רַבִּי אֲבָא פְּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי
כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וְגו'. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, וְכִי
קָשׁוּר הָיָה בִידּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב? אֲלָא אֲשַׁרְיָהֶם
הַצְּדִיקִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל כְּבוֹדָם וְלֹא
עוֹזֵב אוֹתָם לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים נה) לֹא
יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. וְהִנֵּה כַתּוֹב, וַתִּקַּע כֶּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

אֲלָא אֶת שְׁלוֹ גְבָהּ. וְהִנֵּה נִתְבָּאָר, כַּתּוֹב
(בְּרֵאשִׁית לב) וְהוּא לָן בְּלִילָה הֵהוּא

במחנה. וכתוב ויקחם ויעברם את הנחל. מה
היתה דעתו של יעקב להעבירם בנחל בלילה?
אלא ראה את המקטרג הולך בין המחנה
שלו, אמר יעקב, אעבר לצד האחר של הנחל,
אולי לא ימצא ערבוביה.

מה ראה? ראה שלהבת של אש לוחטת, הולכת
וטסה בין מחנותיו. אמר יעקב, מוטב לנסע
מכאן, והנחל מפסיק בינינו, ולא תמצא
ערבוביה. מיד – ויקחם ויעברם את הנחל. ויותר
יעקב לבדו, מכאן למדנו, מי שנמצא לבדו בבית
בלילה, או ביום בבית מיוחד, כל שכן בלילה, מה
זה מיוחד? מיוחד משאר הבתים, או מי שהולך
לבדו בלילה, יכול להנזק.

בא ראה, ויותר יעקב לבדו, אז – ויאבק איש
עמו וגו'. שנינו, הוא בא מצד הדין,
ושלטונו בצד של הלילה. מה זה בצד הלילה?
להכניס לגלות (בגלותם). כיון שעלה האור, תשש
כחו, ומתגבר עליו הכח של יעקב, (הוא) שהרי
מצד הלילה הוא בא. ובזמן שהיה לילה, לא היה
יכול לו יעקב. כשעלה האור, התחזק הכח של
יעקב ואחז בו, והתגבר עליו. ראה אותו יעקב
שהנה הוא שליח.

אָמַר לו, עֲזֹב אוֹתְךָ, שְׂאִינִי יְכוּל לָךְ. מָה הַטַּעַם
 לֹא יֵכַל לוֹ? מִשּׁוֹם שֶׁהִיָּה עוֹלָה הָאוֹר,
 וְנִשְׁבַּר הַכַּח שְׁלוֹ, שְׁכַתוֹב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכִי
 בְּקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה זֶה וַיִּרְיעוּ?
 שֶׁנִּשְׁבְּרוּ כָּל אוֹתָם שְׁבָאִים מִצַּד הַדִּין. אִז הַתְּחִיב
 יַעֲקֹב וְאַחֲזוּ בוֹ.

אָמַר לו, שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשְּׁחַר, הַגִּיעַ הַזְמַן
 לְשִׁבַח אֶת שְׁבַחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְלִהְתְּכַנֵּס. וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. אִם
 תְּבָרַכְנִי הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מָה זֶה אִם בְּרַכְתָּנִי?
 אֲלֹא אָמַר לוֹ יַעֲקֹב, וְדַאי שְׂאֵבֵא בְרַךְ אוֹתִי אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת שֶׁרָצָה לְבָרֵךְ אֶת עֵשָׂו, וְאֲנִי פּוֹחַד מִמֶּךָ
 עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, אִם תּוֹדָה לִי עָלֶיךָ (א) אִם
 לֹאוּ, אוֹ שְׂיִמְצָא עָלַי מְקַטְרֵג בְּגִלְלָם.

מִיָּד אָמַר לוֹ, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׂמֵךְ.
 מָה אָמַר לוֹ? אֲלֹא כֵן אָמַר לוֹ, לֹא
 בְּהַתְּחַכְּמוֹת וְלֹא בְּעַקְבוֹת (שִׁלְף) הַרוּחַת אֶת אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת, לֹא יֹאמַר עוֹד שְׂמֵךְ יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי לֹא
 בְּעַקְבוֹת זֶה הִיָּה, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, וְדַאי יִשְׂרָאֵל
 הוֹדָה עָלֶיךָ וּמִמֶּנּוּ יֵצְאוּ הַבְּרָכוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה
 אַחֲזוּ בוֹ, וְעַל זֶה אָנִי וְכָל שְׂאָר הָאוֹכְלוֹסִין
 הוֹדִינוּ עָלֶיךָ.

כִּי שָׁרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְאִם אֲנָשִׁים וַתּוֹכֵל. עִם אֱלֹהִים - כָּל אוֹתָם שָׁבָאִים מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְעִם אֲנָשִׁים - זֶה עָשׂוּ וְהֵאוּכְלוּסִים שָׁלוּ. וַתּוֹכֵל - יְכַלֶּתָ לָהֶם, וְהֵם לֹא יָכְלוּ לָךְ. וְלֹא עֲזַב אוֹתוֹ יַעֲקֹב עַד שֶׁהוֹדָה לוֹ עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת. זֶהוּ שִׁכְתוֹב וַיְבָרֶךְ אֶתוֹ שֵׁם.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁעָלָה הָאוֹר, נִכְנָעִים כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַדִּינִים וְאִינָם נִמְצָאִים, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מְסַפֶּרֶת עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתָהּ הַשַּׁעַה הִיא עֵת רְצוֹן לְכֹל, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ וְלִכְלֹ אוֹתָם שְׁנִמְצָאִים עִמָּה שְׂרָבִיט שֶׁל חוּט שֶׁל חֶסֶד, לְהִמְצָא בְּשִׁלְמוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְהִנֵּה נִתְבָּאֵר.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִם כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, בְּאוֹתָם הַזְּמַנִּים שֶׁנִּמְצָא עִמָּה, וְהִיא מְעוֹרֶרֶת רְצוֹן אֵלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמוֹשֶׁכֶת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ בְּרֵב חֶבֶה וְתִשׁוּקָה, אֲזִי מִתְמַלֵּאת מִצַּד הַיְמִין, וְכִמָּה אוֹכְלוּסִים נִמְצָאִים בְּצַד הַיְמִין בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. וְכִשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעִיר חֲבִיבוֹת וְרְצוֹן בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהִיא מַעִירָה אַחַר כָּךְ, וְלֹא בְּזִמְן שֶׁהוּא מַעִיר, אֲזִי הַכֹּל נִמְצָא בְּצַד הַנֶּקֶבָה, וְהַשְּׂמַאל מִתְעוֹרֵר, וְכִמָּה אוֹכְלוּסִים

עומדים ומתעוררים בצד השמאל בכל העולמות. כך גם כתוב, (זהו שכתוב) אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. מה הטעם? שנינו, העולם התחתון נמצא כמו העולם העליון, וזה כדגמא של זה.

ועל זה הקדוש ברוך הוא גוזר זכר או נקבה, שימצא רצון בעולם. ובכל צריך אדם להדביק רצון למעלה אל הקדוש ברוך הוא, שימצאו רצונות בעולם. אשרי חלקם של הצדיקים, שהם יודעים להדביק את רצונם אל המלך הקדוש, עליהם כתוב, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (שיר א) אל תראני שאני שחרחרת ששזפתני השמש. הפסוק הזה נתבאר, אבל בשעה שהלבנה מתכפית בגלות, היא אומרת, אל תראני. לא שהיא מצוה שלא לראות אותה, אלא משום שהיא רואה את תשוקתם של ישראל אליה, לראות את אורה, היא אומרת אל תראני, לא תוכלו לראות אותי. אל תראני ודאי. מה הטעם? משום שאני שחרחרת, משום שאני בקדרות.

מה זה שחרחרת? שחרה היה צריך להיות!
אלא שתי קדריות, אחת - ששזפתני
השמש, שהסתלק ממני השמש להאיר לי
ולהסתכל בי, ואחת - שבני אמי נחרו בי.

ששזפתני?! שזפתני היה צריך להיות! אלא
רמז הוא רומז, בשש. שכאשר

מאיר השמש, בששה אורות הוא מאיר,
וכשמסתלק, כל אותם ששת האורות מסתלקים.

בני אמי - אלו הם שבאים מצד הדין הקשה.
נחרו בי, כמו שנאמר נחר גרוני. זהו שכתוב (איכה

ה) על צוארנו נרדפנו. שכאשר היו ישראל נכנסים
לגלות, היו הולכים ידיהם מהדקות לאחור,

ורחים על צוארם, ולא יכלו לפתח את הפה.
שמוני נטרה את הכרמים, ללכת לגלות, לשמור

את שאר העמים בשביל ישראל. כרמי
שלי לא נטרתי, שהרי לא יכלתי לשמור אותם

כבראשונה. בראשונה שמרתי את כרמי שלי,
וממנו נשמרו שאר הכרמים. עכשו אני שומרת

את שאר הכרמים בשביל כרמי שלי שיהיה
שמור ביניהם.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך.
כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון

אָחַד בְּצַד יְמִין הַדְרֹךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָה
שֶׁל עֵשֶׂן מְצוּיָה בְּעֵינַיִם, אֵין לָנוּ רִשּׁוֹת לְרֹאוֹת
בְּשִׂמְחָה מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלֵ
וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. פִּיּוֹן שֶׁאָמַר לַה' הָאָרֶץ
וּמְלוֹאָהּ, לָמָּה תִּבְלֵ וַיֵּשְׁבִי בָּהּ? וְכִי תִבְלֵ אֵינְנָה
מִן הָאָרֶץ? אֶלָּא כִּף אָמַר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ –
זוֹ הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁנִּקְרְאת עַץ הַחַיִּים. תִּבְלֵ
וַיֵּשְׁבִי בָּהּ – אֵלוֹ שְׂאֵר הָאָרְצוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם
ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְלֵ בְּצַדִּיק, שֶׁתִּבְלֵ תְלוּיָהּ בְּצַדִּיק,
וְהֵכֵל דָּבָר אֶחָד.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, מִיֵּלָא
הָאָרֶץ, מַה זֶה וּמְלוֹאָהּ? אֶלָּא אֵלוֹ נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים. תִּבְלֵ וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. תִּבְלֵ – זוֹ הָאָרֶץ
שֶׁלִּמְטָה. וַיֵּשְׁבִי בָּהּ – אֵלוֹ הֵם בְּנֵי הָאָדָם. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, בְּמַה בְּאֲרָנוּ כִּי הוּא עַל יָמִים
יִסְדָּה וְעַל נִהְרוֹת יְכוֹנְנָה? אָמַר לוֹ, וְדַאי כֵּן זֶה,
שְׂאוֹתָהּ אָרֶץ הַחַיִּים עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נִהְרוֹת
יְכוֹנְנָה, שְׁכָלָם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַנְּהַר הָעֲלִיּוֹן
שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן, וּבָהֶם מִתְתַקְנֵת לְהִתְעַטֵּר
עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלִזְוֹן אֶת הָעוֹלָמוֹת. (וּמְשׁוּם כֵּן)

מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגו', נְקִי כַפַּיִם וְכַר לִבָּב אֲשֶׁר
 לֹא נִשְׂא נַפְשִׁי וְגו'. נִפְשׁוּ כְּתוּב, מֵה זֶה נַפְשִׁי
 וְנִפְשׁוּ? אֵלָּא הַכֹּל דְּדַבֵּר אַחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ו)
 נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ. (שמואל-א ב) כֹּאֲשֶׁר בְּלִבִּי
 וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ נֶאֱחָז בְּאוֹתוֹ לֵב
 וּבְאוֹתָהּ נַפֵּשׁ, וְעַל כֵּן לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאִישׁ אַחַד, וּפְנִי
 מְלֹאוֹת בְּמִכּוֹת, וְהָיָה קָם מִתַּחַת
 אֵילָן אַחַד. הִסְתַּכְּלוּ בּוֹ, וְרָאוּ פְּנֵי אַדְמוֹת
 בְּאוֹתָן הַמִּכּוֹת. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִי אַתָּה? אָמַר
 לוֹ, אָנִי יְהוּדִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חוּטָא הוּא, שְׂאָם
 לֹא כָךְ, לֹא נִרְשְׁמוּ פְּנֵי בְּאֵלוֹ הַחֲלָאִים הָרְעִים,
 וְאֵלוֹ לֹא נִקְרְאִים יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיָּא, כָּךְ הוּא וְדַאי, שְׂיִסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה
 מְכַסִּים הֵם מִבְּנֵי אָדָם.

בֵּא רְאֵה, שְׁכַתוֹב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ
 שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת אוֹ בְּהֶרֶת. הִנֵּה שְׁלֹשָׁה
 מִיָּנִים כָּאֵן, וְכֻלָּם נִקְרְאִים נִגְעַ צְרַעַת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צְרַעַת. מֵה זֶה נִגְעַ
 צְרַעַת? הַסְּגָרָה, הַסְּגָרָה בְּכָל, וְכַתוּב וְהוּבָא אֶל
 אֶהְרֵן הַכֹּהֵן וְגו'. אֲבָל אוֹתָם שִׁירָאוּ לְחוּץ, כְּתוּב
 וְרָאֵהוּ הַכֹּהֵן וְטִמָּא אֹתוֹ. שְׁהֲרִי וְדַאי אוֹתָם

שִׁירָאוּ בַחוּץ בְּבְנֵי אָדָם, הֵם בְּאִים מְצַד הַטְּמֵאָה,
וְאֵינָם יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִנֵּין לָנוּ? אָמַר רַבִּי חִיָּיא,
שְׁפָתוֹב (משלי כז) טוֹבָה תוֹכַחַת מִגְלָה
מֵאֶהְבָּה מְסַתֶּרֶת. אִיזוּהִי תוֹכַחַת מֵאֶהְבָּה? (זוהי
תוֹכַחַת מֵאֶהְבָּה כַּאֲשֶׁר הִיא) מְסַתֶּרֶת מִבְּנֵי אָדָם. כְּמוֹ זֶה מִי
שְׁמוּכִיחַ אֶת חֵבְרוֹ בְּאֶהְבָּה, צָרִיךְ לְהִסְתִּיר דְּבָרָיו
מִבְּנֵי אָדָם, שֶׁלֹּא יִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם חֵבְרוֹ. וְאִם דְּבָרָיו
הֵם בְּגִלּוּי לְפָנֵי בְנֵי אָדָם, אֵינָם בְּאֶהְבָּה.

כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁמוּכִיחַ אֶת הָאָדָם,
בְּכָל הוּא מוּכִיחַ בְּאֶהְבָּה. בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּה
אוֹתוֹ בְּגוֹפּוֹ בְּפָנָיו. אִם חוֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא
– מִכָּה אוֹתוֹ תַּחַת לְבוֹשׁוֹ, וְאִלּוּ (בְּעוֹרָה) נִקְרְאִים
יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה. אִם חוֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא
– מִכָּה אוֹתוֹ בְּגִלּוּי בְּפָנָיו, לְפָנֵי כָלֶם, כְּדִי
שְׁיִסְתַּכְּלוּ בּוֹ וַיִּדְעוּ שֶׁהֵנָּה הוּא חוֹטֵא, וְלֹא אֶהוּב
שֶׁל רַבּוֹנוֹ הוּא.

אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֲצָה אַחַת
בְּאַתֶּם אֵלַי, וְדַאי אֵינְכֶם אֲלֵא מֵאוֹתָם
שְׁדִיּוּרָם בְּבֵית רַשְׁבַּ"י, שֶׁלֹּא פוֹחַדִים מֵהַכֹּל. אִם
בְּנֵי שְׂבָאִים אַחֲרַי יִתְגַּרּוּ בְכֶם, אֵיךְ דְּבַרְיֶכֶם

בְּגֵלוּי? אָמַר לוֹ, הַתּוֹרָה כֶּךָ הִיא, שְׁכַתוֹב (משלי א)
 בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָהּ
 תֹּאמֶר. וּמָה אִם בְּדַבְרֵי תוֹרָה אָנוּ פּוֹחַדִּים מִפְּנֵיהָ,
 הֲרִי נִמְצָא בְּבוֹשָׁה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַתּוֹרָה צְרִיכָה צְחוּת. פֶּתַח אוֹתוֹ
 הָאִישׁ וְאָמַר, (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךָ נִשְׂא עוֹן וְגוֹ'.
 הָרִים יָדָיו וּבָכָה. בֵּינְתִים הִגִּיעוּ בְּנֵיו. אָמַר בְּנוֹ
 הַקָּטָן, יֵשׁ כָּאֵן סִיוַע שְׁמִימִי.

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) אֵת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי
 יֵשׁ צְדִיק אֲבִד בְּצַדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מְאָרִיךְ
 בְּרַעְתּוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה לְמַדְנּוּ בְּבֵית רַבִּי דוֹסְתָאִי
 סָבָא, שֶׁהָיָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יִיסָא סָבָא. אֵת
 הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי, וְכִי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה
 חָכֵם עַל הַכֹּל, אֵיךְ אָמַר כֶּךָ שֶׁהוּא רָאָה הַכֹּל בְּזִמָּן
 שֶׁהוּא הֵלֶךְ בְּחֻשְׁכִּים שֶׁל הָעוֹלָם? שֶׁהֲרִי כָּל מִי
 שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּחֻשְׁכִּים שֶׁל הָעוֹלָם, לֹא רוֹאֶה דָּבָר
 וְלֹא יוֹדֵעַ דָּבָר?

אָלֵא כֶּךָ נִתְבָּאֵר, בְיַמֵּי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עֲמָדָה
 הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, וְשְׁלֵמָה הַתְּחַפֵּם עַל
 כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאָז רָאָה הַכֹּל וַיֵּדַע הַכֹּל. וּמָה
 רָאָה? רָאָה כ"ל, שֶׁלֹּא זָז מִן הַלְּבָנָה, וְהָיָה מְאִיר
 לָהּ הַשֶּׁמֶשׁ (לָהּ כְּשֶׁמֶשׁ). זֶהוּ שְׁכַתוֹב אֵת הַכֹּל רָאִיתִי

בִּימֵי הַבְּלִי. מַה זֶה הַבְּלִי? זוֹ הַלְּבָנָה שֶׁנִּכְלָלַת מִן
הַכֹּל, מִמִּים וְאֵשׁ וְרוּחַ יַחַד. כִּהְבֵּל שְׂיוּצָא מִן
הַפֶּה שֶׁפְּלוּל מִן הַכֹּל.

וְהוּא רָאָה כ"ל, בְּאוֹתוֹ הַהֶבֶל שֶׁלוֹ שָׁאָחַז בּוֹ.
יֵשׁ צְדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, בֹּא וּרְאֵה, בְּזִמְן
שְׁמִתְרַבִּים הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם, הַכ"ל הַזֶּה לֹא זָז
מֵהַלְּבָנָה לְעוֹלָמִים, וְהַכ"ל הַזֶּה נוֹטֵל כָּל שֶׁמֶן
וּמִשְׁחָה וְשִׁמְחָה שְׁלִמְעָלָה, וּמִתְמַלֵּא (דִּיּוֹ וְרוּחַ)
וְשִׁמַּח וְגִדֵּל, כְּדֵי לְהַזְדַּוֵּג עִם הַלְּבָנָה, וְהוּא
מְרוּיַח בְּשִׁבְלָהּ.

וּבְזִמְן שְׁמִתְרַבִּים הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם וְהַלְּבָנָה
נִחְשָׁקֶת, אִזּוֹ הַצְּדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ. לֹא
כָּתוּב צְדִיק נֶאֱבֵד, אֶלָּא צְדִיק אֶבֶד, שֶׁהָרִי לֹא
נִרְאָה (מִתְחַבֵּר) בְּלְבָנָה, וְלֹא נוֹטֵל שֶׁמֶן וּמִשְׁחָה
וְשִׁמְחָה לְמִלָּא אוֹתָהּ וּלְהַזְדַּוֵּג עִמָּה. וְעַל זֶה צְדִיק
אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, זוֹ הַלְּבָנָה, שֶׁבְּגִלְל הַלְּבָנָה שְׁלֹא
נִמְצָאת לְהַזְדַּוֵּג עִמוֹ, הוּא אוֹבֵד, שְׁלֹא שׂוֹאֵב
מֵהַשְּׁמִחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא עוֹשֶׂה. וְאִזּוֹ מִתְעוֹרֵר כָּל צַד
הַשְּׂמָאל, וְהַרְשָׁעִים מְאַרִיכִים בְּשִׁלּוּהַ בְּעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁכָתוּב וַיֵּשׁ רָשָׁע מְאֵרִיךְ בְּרַעְתּוֹ. מַה זֶה בְּרַעְתּוֹ?
בְּאוֹתוֹ הַצַּד (בְּאוֹתָהּ רַעָה) שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ.

עוֹד יֵשׁ צְדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, שְׁכַאֲשֶׁר הָרְשָׁעִים
 רַבִּים בְּעוֹלָם וְהַדִּין תְּלוּי (בַּחֲטָאִיהֶם), הַצְּדִיק
 אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, הוּא נִתְפָּס בַּחֲטָאִים, כְּמוֹ אֲבֹא
 שְׁנֵתְפָס בַּחֲטָאִי בְּנֵי עִירוֹ, שְׁכֹלָם הָיוּ חֲצוּפִים
 (אֲלוֹי), וְהוּא לֹא הִתְרָה בָּהֶם וְלֹא בִישׁ אוֹתָם
 לְעוֹלָמִים, וּמָחָה בְיַדֵּינוּ שְׁלֹא נִתְגָּרָה בְּרְשָׁעִים (וְלֹא
 מָחָה בְיָדָם שְׁלֹא לְהִתְגָּרוֹת בָּהֶם), וְהָיָה אוֹמֵר לָנוּ, (תְּהִלִּים לוֹ)
 לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנֵא בְּעֵשִׂי עוֹלָה.
 אָמַר אָבִי, וְדַאי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֲנִישׁ אוֹתִי
 בְּזֶה, שְׁהָרִי הִיְתָה רְשׁוֹת בְּיַדִּי לְמַחֹת בְּיַדֵּיהֶם
 וְלֹא עָשִׂיתִי, וְלֹא בִישְׁתִּי (הוֹכַחְתִּי) אוֹתָם לֹא בַּסֵּתֵר
 וְלֹא בַּגְּלוּי.

עוֹד פָּתַח בְּנוֹ אַחַר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצַּר ה'
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה וְגו'.
 וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים, בְּשָׁנֵי יוֹדִי"ם, בְּשָׁנֵי יִצְרִים, יִצַּר
 טוֹב וַיִּצַּר רָע, אֶחָד כְּנֶגֶד מַיִם וְאֶחָד כְּנֶגֶד אֵשׁ. ה'
 אֱלֹהִים - שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם - כּוֹלֵל זָכָר וּנְקֵבָה.
 עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה - זֶה עֶפֶר הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 שְׁמֵשׁ נִבְרָא, וְהוּא מְקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים - זוֹ הַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה
 שְׁנִמְשַׁכְתָּ מֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה. וַיְהִי
 הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם נְכֹלֵל בְּנֶפֶשׁ הַקְּדוּשָׁה,

מֵהַחִיָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוֹצִיָּאָה הָאָרֶץ, שְׁכָתוּב (שם א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחִיָּה הָעֲלִיּוֹנָה הַהִיא.

השלמה מההשמטות סימן ו'

שְׁכָתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ שֶׁל אוֹתָהּ חַיָּה עֲלִיּוֹנָה, וּמִשּׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַזֹּאת היא קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, כְּשֶׁהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה מוֹשְׁכַת אוֹתָהּ לְתוֹכָהּ וְנִכְלָלֶת בָּהּ, אֲזִי קוֹרְאִים לָהּ נִשְׁמָה. וּבֵּא רָאָה, בְּכָל זְמַן שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וּפְיוֹ וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים, בְּתַפְלָה וּבְתוֹרָה, הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת נִדְבָקֶת בּוֹ, הוּא אֲהוּב שֶׁל רְבוּנוֹ, כְּמָה שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים עָלָיו מְכַל הַצְּדָדִים, רָשׁוּם הוּא לְטוֹב לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַשְׁכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה עָלָיו. וְזוֹהִי שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה וּמְדַבְּרֶת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְנִכְנָסֶת לְכָל הַשְּׁעָרִים, וְאֵין מִי שִׁימְחָה בִּידָהּ. וְעַל זֶה נִקְרָאת רוּחַ מְדַבְּרֶת, שֶׁהִרִי לְכָל שְׁאֵר הַנֶּפְשׁוֹת (נִפְשׁוֹתֵינוּ) אֵין רְשׁוֹת לְדַבֵּר לְפָנָי הַמֶּלֶךְ פָּרֹט לְזוֹ.

וּבְזִמְן שֶׁהוּא מְסַטָּה אֶת דְּרָכָיו, וְשִׁפְתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבוּרִים רָעִים, הַשְׁכִּינָה מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ, וְהַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרֶת מִמֶּנּוּ

וְלֹא נִדְבַקְתָּ בּוֹ. וּמֵצַד שֶׁל הַנְּחָשׁ הִרְעָה הַקֶּשֶׁה
 מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת שֶׁמְשׁוֹטְטֶת וְאוֹכֶלֶת בְּעוֹלָם,
 שָׂאִין שׁוֹרָה אֲלָא בְּמָקוֹם שֶׁקֹּדֶשׁה עֲלִיּוֹנָה
 הַסִּתְלָקָה מִשָּׁם. וְאוֹתָם דְּבוּרִים עוֹלִים לְמָקוֹם
 הַנְּחָשׁ הִרְעָה, שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר לְמָקוֹמוֹ. וּבִשְׂעָה
 שֶׁמְעֵלִים, הַכֹּל מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים: הַסִּתְלָקוֹ
 מִסְּבִיבוֹ שֶׁל הַדְּבוּר הִרְעָה שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מְקוֹם
 לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַקֶּשֶׁה!

וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה עוֹלָה בְּבוֹשָׁה וּבְצָרֵת הַכֹּל, וְלֹא
 נוֹתְנִים לָהּ מְקוֹם לְדַבֵּר כְּמִקְדָּם, וְאִז
 מִזְדַּמֵּן הַנְּחָשׁ. וּכְשֶׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הִרְעָה עוֹלָה
 בְּדַרְכִים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחָשׁ הַקֶּשֶׁה, כְּמָה
 רוּחוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרֶדֶת מֵאוֹתוֹ
 הַצֵּד, וּמוֹצֵאת שְׁאוֹתוֹ אָדָם עוֹרֵר אוֹתָהּ בְּדְבוּר
 רָע, וְהִרִי הָרוּחַ הַמְדַבֵּרֶת הַקְּדוּשָׁה עֲבָרָה מִמֶּנּוּ,
 אִז שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטִמֵּאת אוֹתוֹ, וְאִז הוּא סָגוּר,
 וְנִפְגָּם בְּשָׂרוֹ בְּמִרְאָה פָּנָיו בְּכֹל, וְעַל זֶה כָּתוּב
 שֶׁמֶר פִּי וְלִשְׁוֹנוֹ שֶׁמֶר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ, נִפְשׁוֹ וְדָאֵי.
 אוֹתָהּ שֶׁהִיָּתָה מְדַבֵּרֶת, נַעֲשֵׂתָהּ מִשְׁתַּקֶּת מִשׁוּם
 דְּבוּר רָע. וְכִמוֹ שֶׁעָנְשׁוֹ שֶׁל אָדָם בְּזֶה מִשׁוּם אוֹתוֹ
 דְּבוּר רָע, כֵּן עָנְשׁוֹ בְּגִלְלֵי דְּבוּר טוֹב (שְׂבָא לִידוֹ שֶׁיִּכְלַ

סדר הלימוד ליום כד אדר (יום 172 בשנה)

בא ראה, בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבקת באדם, אהוב רבונו הוא. כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב, למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו.

ובזמן שהוא מסטה את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבקת בו. ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדושה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא, ונפגם בבשרו במראה פניו בכל.

ובא ראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים, ואין מוחה בידה, ועל פן נקראת רוח ממלא, שהרי לכל שאר הנפשות אין רשות לדבר לפני המלך, פרט לזו.

וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מְכַרְיָזָה וְאוֹמְרַת: (תהלים לד) נֶצֶר
 לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וְגו', וְכַתּוּב (משלי כא) שִׁמְרֵם פִּי
 וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִשׁוּם שָׂאֵם שְׁפָתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ
 מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים, אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים
 לְמַעַלָּה, וּבִשְׂעָה שְׂעוֹלִים, הַכֹּל מְכַרְיָזִים
 וְאוֹמְרִים: הִסְתַּלְּקוּ מִסְבִּיב הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל
 פְּלוֹנִי! פָּנּוּ מִקּוֹם לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף! אִז
 הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלְּקַת וְלֹא
 יְכוּלָה לְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לט) נֶאֱלַמְתִּי
 דוּמְיָה הַחַשִּׁיתִי מְטוֹב.

וְאוֹתָהּ הַנְּשָׂמָה עוֹלָה בְּבוֹשָׁה, בְּצָרָה שֶׁל הַכֹּל,
 וְלֹא נוֹתְנִים לָהּ מְקוֹם כְּמִקְדָּם. וְעַל זֶה
 כָּתוּב, שִׁמְרֵם פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵם מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ.
 נַפְשׁוֹ וְדַאי. אוֹתָהּ שֶׁהִיְתָה מְדַבְּרַת, נַעֲשֶׂתָה
 מִשְׁתַּקֶּת מִשׁוּם הַדְּבוּר הָרַע. וְאִז מִזְדַּמֵּן הַנְּחָשׁ,
 שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר לְמִקּוֹמוֹ, וּכְשֵׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הָרַע
 עוֹלָה בְּדַרְכִּים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחָשׁ
 הַתְּקִיף, כְּמָה רִנְחוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ
 יוֹרֵדֵת מֵהַצֵּד הַהוּא, וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ הָאִישׁ מְעוֹרֵר
 אוֹתוֹ בְּדְבוּר רַע, וְהַרוּחַ הַמְּמַלְּלֵת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת
 עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ. אִז שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמְּאת אוֹתוֹ, וְאִז
 הוּא סָגוּר.

כְּמוֹ שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה מִשׁוּם דְּבוּר רַע, כִּף
 עָנְשׁוּ מִשׁוּם דְּבוּר טוֹב, שָׁבָא לִידוֹ וַיְכַל
 לְדַבֵּר וְלֹא דִבֵּר. מִשׁוּם שִׁפְגָם אוֹתָהּ הָרוּחַ
 הַמְּמַלְלֵת, שֶׁהִיא מְתַקֶּנֶת לְדַבֵּר לְמַעַלָּה וּלְדַבֵּר
 לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּקִדְשָׁהּ. כָּל שִׁכְן אִם הָעַם הוֹלְכִים
 בְּדֶרֶךְ עֲקָמָה, וְהוּא יְכוּל לְדַבֵּר לָהֶם וּלְהוֹכִיחַ
 אוֹתָם, וְשׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁכְּתוּב
 נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וְכֹאבִי נֶעְכָּר.

נֶעְכָּר בְּמִכּוֹת שֶׁל טְמֵאָה. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר דָּוִד
 הַמֶּלֶךְ, מִלְּקָה בָּזָה וּמִתְפַּנֶּה מִמְּנוֹ,
 שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פָּנָה אֵלַי וְחִנַּנִּי. מַה זֶה פָּנָה אֵלַי?
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהְרֹן. יִרְדּוּ רַבֵּי חֲזִיָּא
 וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ
 הַדֶּרֶךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבֵּי חֲזִיָּא, (משלי ד) וְאַרְחַ
 צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכוּן הַיּוֹם.

נִגְהַ צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. אָמַר
 רַבֵּי יוֹסִי, הַנִּגְעַ הַזֶּה בְּכֹל הַגּוֹנִים שְׁלוֹ
 הַתְּעוּרָרוּ הַחֲבֵרִים, וְהַכֹּהֵן הָיָה יוֹדֵעַ בָּהֶם לְטֹהַר
 וּלְטֵמָא, הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתָם שֶׁהֵיוּ יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה,
 אוֹ אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמִי שֶׁמָּאֵס בּוֹ רְבוּנוּ וְהִרְחִיק
 אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לְפִי דְרָכֵי הָאִישׁ גּוֹרֵם נִגְעַ בְּעוֹלָם.

פְּתוּב (תהלים קמא) אַל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהִתְעוֹלֵל
עַל־לוֹת בְּרָשָׁע. מִכָּאן שְׁנִינוּ, בְּדֶרֶךְ שְׁבִיה
רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת, בְּהַ מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִסְטָה אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת
מִעֲשִׂים רָעִים? אִם כֵּן, אֵינן דִּין בְּזֵה הָעוֹלָם וְלֹא
בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקֶּנֶת, שְׂכָתוֹב בְּהַ אִם
תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע!

אַלְא דְּוֹד הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ לְהַנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לְבָבְךָ. מַה
זֶה וְהִשְׁבַּתְּ? אֲלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלַּשׁ לַחֲזוֹר
כְּנִגְדוֹ, וְלִהְיוֹלֵיךְ וְלִהְיוֹלֵיךְ אוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר לוֹ: אַל
תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע. לְלָבוֹ אָמַר דְּוֹד, (כְּלוּמַר) אַל תִּטְּהַ
לְפִי דְרָכֵי הָאָדָם (וְכֵן אָמַר לוֹ: לְבִי, אַל תֵּט לְדַבֵּר רַע. שְׁהֵרִי דְבַר)
רַע גּוֹרֵם נֶגַע בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ
נֶגַע צָרַעַת.

נֶגַע צָרַעַת, הֵנָּה הַתְּעוֹרְרוֹ הַחֲבָרִים, אַבְּל צָרַעַת
כְּתַרְגוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה
כְּתַרְגוּמוֹ? הַסְּגָרָה, שְׁסוּגָר וְלֹא פוֹתַח. וְכִשְׁהוּא
סוּגָר וְלֹא פוֹתַח, הוּא נִקְרָא נֶגַע. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
שְׂאִין הָאֲבוֹת נִהְיִים, כָּל שְׂכָן הַבְּנִים, וְהֵינּוּ
שְׂכָתוֹב נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם

מַמְשׁ, וּמִכָּאן יוֹרֵד לְמִי שִׁיּוֹרֵד. נִמְצָא נִגְע לְכָל
מֵאוֹתָהּ הַהִסְגָּרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וּדְאִי זֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
שְׁכָתוֹב (איכה ב) נֶאֱרַר מִקְדָּשׁוֹ. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁבָנֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ אֶת זֶה,
שְׁכָתוֹב (במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא, טָמֵא
מַמְשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טָמֵא, מִשּׁוּם
שְׁהִסְתַּלְקָה (השכינה ממנו) מִי שְׁהִסְתַּלְקָה, וְהִנְחֵשׁ
הַתְּקִיף שְׂרוּי וּמְטִיל זֶה־מָא, וּמְטָמֵא אֶת מִי
שְׁמְטָמֵא, וְכֻלָּם מִשּׁוּם חֻטְאֵי הָעוֹלָם.

לְמַדְנֹו, כְּשִׁמְתַּחֲחִיל הַנְּחֵשׁ (החזק) לְהַתְּגַלּוֹת,
מִסְתַּלְקִים הַבְּנֵינִים וְהַעֲמוּדִים
וְעוֹבְרִים, וְכֹא הַנְּחֵשׁ הַתְּקִיף וּמְטִיל זֶה־מָא, וְאִז
נִמְצָא הַמִּקְדָּשׁ טָמֵא. מִי הַמִּקְדָּשׁ? כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְנִתְּתִי נִגְע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם. וְכָתוּב
(בראשית ג) וְהַנְּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
עָשָׂה ה' אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה. אֶל הָאִשָּׁה
מַמְשׁ, שְׁמִקּוֹם הַמִּקְדָּשׁ נֶאֱחָז בְּתוֹכָהּ, וְהִינּוּ אֶת
מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא, מִשּׁוּם חֻטְאוֹ, מִשּׁוּם שְׁהִתְגַּלָּה
הַנְּחֵשׁ הַתְּקִיף.

מָה חֻטְאוֹ? זֶה לְשׁוֹן הָרַע, שְׁבַגְלָל לְשׁוֹן הָרַע
הַנְּחֵשׁ מִזְדַּמֵּן, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה,

שְׁכָתוּב (במדבר כא) וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת הַנִּחָשִׁים
הַשְּׂרָפִים. הַשְּׂרָפִים אוֹ הַשְּׂרֻפִים לֹא כָתוּב, אֲלֵא
הַשְּׂרָפִים. מִי הַשְּׂרָפִים? שְׁכָתוּב (תהלים עד) רֵאשִׁי
תַנְיִינִים, (שְׁנַיִם. אֶחָד נֶאֱחָז לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה) (שְׁנַיִם, אֶחָד חוֹזְרִים
לְפַעְמִים) וְכָתוּב (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ,
מִמַּעַל לוֹ וְדָאֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אֵיּוֹב א) לְהַתִּיצֵב עַל
ה', וְאִזְ הַסְּגָרָה בְּכָל, וְאִין מִי שְׁפּוֹתָתָה. וְעַל זֶה
כָּתוּב, (משלי ל) כִּן דְּרַךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָה וּמַחְתָּה
פִּיהָ וְגו'. מַה זֶה מְנַאֲפֶת? מְנַאֲפֶת מִמֶּשׁ וְדָאֵי,
אֲכָלָה וּמַחְתָּה פִּיהָ וְאָמְרָה לֹא פַעֲלִיתִי אֲוִן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּרַצוֹן שֶׁל
הַכֹּל לֹא נִמְצָא לְמַטָּה, אֲלֵא מִשּׁוֹם
שֶׁנִּמְצָא לְמַעְלָה. וְלְמַעְלָה לֹא נִמְצָא, אֲלֵא
כְּשֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה בְּחֻטְאֵי הָעוֹלָם, שֶׁלְמַדְנוּ
שֶׁהַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה, וְזֶה בְּזֶה.

וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֵאשׁוֹ וְגו'. רַבִּי חֲזִיָּא פִּתַח וְאָמַר,
(קהלת ב) וְרֵאִיתִי אֲנִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֻכְמָה מִן
הַסְּכָלוֹת וְגו'. בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת הַסְּתַפְלִיתִי בְּדַבְרֵי
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׁגַחְתִּי בְּחֻכְמָה הַרְבֵּה שְׁלוֹ,
וְהַסְּתִיר דְּבָרָיו בְּתוֹכוֹ, לְתוֹךְ הַהִיכָל הַקָּדוֹשׁ.
בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַסְּתַפֵּל, לָמָּה אָמַר וְרֵאִיתִי אֲנִי?
וְכִי שָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא רוֹאִים אֶת

זֶה? אֶפְלוּ מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ חֲכָמָה מִיָּמָיו וְלֹא
הַשְּׂגִיחַ בָּהּ, יוֹדֵעַ אֶת זֶה שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֲכָמָה מִן
הַסְּכָלוֹת כִּי־תְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ, וְהוּא מְשַׁבַּח
אֶת עֲצָמוֹ וְאוֹמֵר רְאִיתִי אָנִי?

אָלָא כִּף לְמִדְנֹו, מִי חָכָם כְּמוֹ שְׁלֹמֹה, שְׁבַשְׁבַּע
דְּרָגוֹת שֶׁל חֲכָמָה נִקְרָא כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה.
שָׁשָׁה יָמִים לְמַעְלָה, שְׁבִיעֵי עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. שָׁשָׁה
יָמִים לְמַטָּה, שְׁבִיעֵי עֲלֵיהֶם. שֵׁשׁ דְּרָגוֹת לְכֹסֵא,
הוּא עַל הַכֹּסֵא, שְׁכָתוֹב וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֹּסֵא ה'
לְמֶלֶךְ. שְׁבַעַה כְּתָרִים שֶׁל יָמִים לְמַעְלָה, וְאִז
כְּנֻגְדָם שְׁבַעַה שְׁמוֹת לְשְׁלֹמֹה, לְהִרְאוֹת בּוֹ
הַחֲכָמָה הַקְּדוֹשָׁה. וּמְשׁוֹם כִּף נִקְרָא שְׁבַעַה
שְׁמוֹת: שְׁלֹמֹה. יְדִידָהּ. אֲגוּר. בֶּן יָקָה. לְמוֹאֵל.
אִיתִיאֵל. קִהְלֵת.

וְאָמַר שְׁבַעַה הַבָּלִים. וְמָה שֶׁהוּא רָאָה לֹא
רָאָה אָדָם אַחֵר, וְכִשְׁכַּנְס חֲכָמָה
וְהִתְעַלָּה לְדְרָגוֹת הַחֲכָמָה, נִקְרָא קִהְלֵת. וְשְׁבַעַה
הַבָּלִים אָמַר, כְּנֻגְדַ שְׁבַעַה כְּתָרִים שְׁלֹמֹעֲלָה,
וְכָל הַבָּל נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קוֹל, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ
מִתְקִים אֶלָּא בְּהַבָּל.

וְלְמִדְנֹו מְשֻׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַהֶבֶל מוֹצִיא
קוֹל בְּרוּחַ וּמִים שָׁבוּ, וְאִין קוֹל אֶלָּא

עם הבל. ולמדנו, בשבעה הבלים מתקיימים העליונים והתחתונים. ולמד רבי יצחק, בא תראה שעל ההבל מתקיים העולם, שאלמלא לא היה הבל שיוצא מן הפה, לא התקיים אדם אפלו שעה אחת.

כמו כן אמר שלמה דבריו, שהעולם מתקיים בהם, שבהבל הזה מתקיים העולם. וההבל הזה שמתקיים בו העולם, בא מן ההבלים שלמעלה. זהו שכתוב הבל הבלים, הבל מההבלים שלמעלה, וכל דבריו היו כן. ובהבלים שלמעלה כתוב, (דברים ח) כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. מה זה מוצא פי ה'? זה ההבלים שלמעלה.

ולמדנו, וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות. מן הסכלות ממש באה תועלת לחכמה. שאלמלא לא נמצאה שטות בעולם, לא נודעה החכמה ודבריה. ולמדנו, חיוב הוא על אדם שלמד חכמה ללמד מעט מן השטות ולדעת אותו, משום שבאה תועלת לחכמה בשבילו, כמו שבאה תועלת לאור מן החשכה. שאלמלא החשכה לא נודע האור, ולא באה (נראית) לעולם תועלת ממנו.

שָׁנָה, שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה, לַחֲכָמָה סֵתָם.
 שָׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא, בֵּא
 וְרֵאֵה סוּד הַדְּבַר, לֹא מְאִירָה הַחֲכָמָה שְׁלִמְעֵלָה
 וְלֹא נְאוּרָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַשְּׁטוּת שְׁמַתְעוּרְרַת
 מִמְּקוֹם אַחֵר, וְאֶלְמָלָא זֶה, אֹר וּמִשְׁחָה רַבָּה
 וְיוֹתֵר לֹא הִיְתָה (להיות), וְלֹא נִרְאָתָה תוֹעֵלְתָה שֶׁל
 הַחֲכָמָה, וּמִשׁוּם הַשְּׁטוּת מְאִיר יוֹתֵר, וּמְאִירִים
 לוֹ יוֹתֵר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה,
 לַחֲכָמָה סֵתָם, מִן הַסְּכָלוֹת סֵתָם. וְכֵן לְמִטָּה,
 אֶלְמָלָא לֹא הִיְתָה שְׁטוּת מְצוּיָה בְּעוֹלָם, לֹא
 הִיְתָה הַחֲכָמָה מְצוּיָה בְּעוֹלָם.

וְהִינּוּ שָׂרֵב הַמְּנוּנָא סְבָא, כְּשֶׁהֵיוּ לוֹמְדִים מִמְּנוּ
 הַחֲבֵרִים סוּדוֹת הַחֲכָמָה, הָיָה מְסִדֵּר
 לְפָנֵיהֶם פָּרֵק שֶׁל דְּבָרֵי שְׁטוּת, כְּדִי שֶׁתְּבֹא תוֹעֵלַת
 לַחֲכָמָה בְּשִׁבִילוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת י') יָקָר מַחֲכָמָה
 וּמִכְבוֹד סְכָלוֹת מְעֵט, מִשׁוּם שֶׁהִיא הַתְּקוּן שֶׁל
 הַחֲכָמָה וּכְבוֹד הַחֲכָמָה. וְעַל זֶה כְּתוּב, וְלִבִּי נִהַג
 בַּחֲכָמָה וְלֹאֲחִז בְּסְכָלוֹת.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יָקָר מַחֲכָמָה וּמִכְבוֹד, כְּלוּמַר,
 כְּבוֹד הַחֲכָמָה וְהַנּוֹי שְׁלָהּ וְהִיקָר שֶׁל הַכְּבוֹד
 שְׁלִמְעֵלָה מַה הוּא? סְכָלוֹת מְעֵט, מְעֵט שֶׁל

שטות, מראה ומגלה את כבוד החכמה והכבוד של מעלה יותר מכל דרכי העולם.

ביתרון האור מן החשך, תועלת האור לא באה (נראית) אלא מתוך החשכה. (ולעולם) תקוון הלכן מהו? השחר. אלמלא השחר לא נודע הלכן, ומשום השחר מתעלה הלכן ומתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, שאין יודע איש טעם המתוק עד שטועם את המר. מי עושה את זה מתוק? הנה אומר זה המר. והינו שכתוב (שם ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. וכתוב טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך.

שנינו, בכמה דרגות נקרא בן אדם: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם, (משום) שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (שם ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם. ולא כתוב גבר, אנוש, איש. אמר רבי יהודה, אם כן, והרי כתוב (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. מי צריך להקריב קרבן? מי שהוא חוטא, וכתוב אדם.

אמר רבי יצחק, בא ראה, קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא קרבן, הנחת של

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי רְאוּי לְהַקְרִיב לְפָנָיו אֶת
הַנִּחַת הַזֶּה? הֲיִהוּ אוֹמֵר זֶה אָדָם, שְׂיִקֵּר מִן הַכֹּל.
אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, הִנֵּה כְּתוּב, אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת. אָמַר
לוֹ, אֶת זֶה צָרִיף לְטַהַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר
מִהַכֹּל, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁל כָּלֵם, לֹא
יֵשֵׁב כֵּן.

וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. וּבָא
לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבָא. שְׁכָל מִי שֶׁרוֹאֶה
אוֹתוֹ, מִתְחַיֵּב בּוֹ לְהַקְרִיבוֹ לְפָנֵי הַכֹּהֵן, שֶׁהַדְּמוּת
הַקְדוֹשָׁה לֹא תֵשֵׁב כֵּן. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי
יִהְיֶה בּוֹ נֹגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרָם בְּהֵרֵת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבָא.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, כִּי
זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לָמָּה לֹא נִקְרָא אָדָם?
אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁנִּקְרָא עֶבֶד לְמַלְךְ, שֶׁכְּתוּב (שם)
לֹא כֵן עֶבְדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדֵי. וְאִף כֵּן
נִקְרָא אִישׁ כָּלִפִּי אָדָם שֶׁלְמַעְלָה. אָמַר לוֹ, אִם
כֵּן, הָרִי כְּתוּב (שמות טו) ה' אִישׁ מְלַחֵמָה, וְלֹא
כְּתוּב אָדָם. אָמַר לוֹ, סוּד ה' לִירְאָיו. אָמַר לוֹ, אִם
כֵּן אָנִי בִּינִיָּהֶם (יושב) הוֹשִׁיבוּ בְּכָל, וּבְמִקוּם הַזֶּה
לֹא זְכִיתִי.

אָמַר לוֹ, לַךְ לְרַבִּי אַבָּא, שְׁאַנִּי לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ
שְׁלֵא עַל מְנַת לְגִלוֹת. הֵלֶךְ אֵצֶל רַבִּי אַבָּא,
מֵצֵא אוֹתוֹ שְׁהִיָּה דוֹרֵשׁ וְאוֹמֵר: מָתִי נִקְרֵאת
שְׁלֵמוֹת שְׁל מַעְלָה (שֶׁל הַכֹּל)? כְּשִׁיּוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּכֶסֶא, וְעַד שְׁלֵא יוֹשֵׁב בְּכֶסֶא, לֹא נִמְצְאת
שְׁלֵמוֹת, שְׁכַתוֹב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶא דְּמוֹת
כְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוֹ מְלַמְעֵלָה. מִשְׁמַע שְׁכַתוֹב
אָדָם, שְׁהוּא הַכֹּלֵל וְשְׁלֵמוֹת הַכֹּל. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁמַצְאֵתִי אוֹתְךָ בְּזֵה. אָמַר
לוֹ, אִם כֶּךָ, הֲרִי כְּתוֹב ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, וְלֹא כְּתוֹב
אָדָם. אָמַר לוֹ, יִפֶּה שְׁאַלְתָּ.

בֵּא רָאָה, שֶׁם לֹא נִמְצְאת שְׁלֵמוֹת שְׁל הַכֹּל,
וּמְשוּם כֶּךָ נִקְרָא אִישׁ. אָבֵל כָּאֵן שְׁלֵמוֹת
הַכֹּל וְהַכֹּלֵל שְׁל הַכֹּל, מְשוּם כֶּךָ נִקְרָא אָדָם.
קָרָא עָלְיוֹ, (תהלים קיט) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי
זָהָב וְכֶסֶף.

עוֹד אָמַר לוֹ, כְּתוֹב (שם לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא
כְּתוֹב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְלֹא?! וְהֲרִי
כְּתוֹב (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אָבֵל מַה
שְׁכַתוֹב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מלכים-א ה) מִן
הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד הָאָזוֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר.
דְּרֹךְ הַכְּתוֹב הוּא, שְׁלוֹקַח הָעֲלִיּוֹן מִכָּלֶם וְהַנְּמוּךְ

מכלם. אף כּאן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל – אָדָם, וְהַנְמוּךְ
מֵהַכֹּל – בְּהֵמָה.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כָתוּב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד
אֶת הָאָדָמָה. אָמַר לוֹ, בֹּא וּרְאֵה שְׁכָל
מָה שְׁפָעוּלָם אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, וְכֹלָם
בְּגִלְלוֹ מִתְקִימִים וְלֹא נִרְאִים בְּעוֹלָם, וְכֹלָם
הִתְעַכְּבוּ עַד שְׁיָבֵא אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא אָדָם. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (ש) וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ
וְגו'. טָרָם: עַד שְׁלֹא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשּׁוֹם שְׁלֹא
נִרְאָתָה הַדְּמוּת הַעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאָדָם
אֵין. כְּלוּמַר, כֹּלָם הִתְעַכְּבוּ בְּשִׁבִילָהּ שֶׁל הַדְּמוּת
הַזֹּאת עַד שְׁנִרְאָתָה.

וּמִשּׁוֹם כֵּן לֹא נִרְאָתָה (נִבְרָאָה) הַדְּמוּת הַזֹּאת אֶלָּא
בְּדְמוּת שְׁרֵאוּיָהּ לָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ש) וְיִיצֹר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מַלְאָךְ, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרָנוֹ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל וְהַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.
לְמַדְנֵנוּ, בְּשִׁשִּׁי נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעַר שְׁנַשְׁלָם
הַכֶּסֶּא. וְנִקְרָא כֶּסֶא, שְׁכָתוּב (מלכים א-א) וְשֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶּא. וְלִפִּיכֵן נִבְרָא הָאָדָם בְּשִׁשִּׁי,
שֶׁהוּא רְאוּי לִישֵׁב עַל הַכֶּסֶּא. וְלְמַדְנֵנוּ, כִּיּוֹן
שְׁנִבְרָא אָדָם, הַכֹּל הִתְתַּקֵּן, וְכֹל מָה שְׁלֵמַעְלָה
וְלִמְטָה, וְהַכֹּל נִכְלָל בְּאָדָם.

שְׁנַיִנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, וְהַכֹּל כְּלוּלִים בְּדַמּוֹת הַזֹּאת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי כְּתוּב וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהֶשְׁמָאוֹל לְאַרְבַּעַתָּן? אָמַר לוֹ, הַכֹּל הָיוּ פְּנֵי אָדָם, וּבְאוֹתָהּ דְּמוֹת שֶׁל אָדָם נִרְאִים כָּל הַגְּוֹנִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת. כְּמוֹ שְׁשֵׁנִינוּ, פְּנֵינוּ פְּנֵי נֶשֶׁר, לֹא שֶׁהוּא נֶשֶׁר, אֲלָא שֶׁנִּרְאָה בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם, מִשּׁוּם שְׁכוּלֵל אֶת כָּל הַגְּוֹנִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא רְאֵה, כָּל מִי שֶׁהוּא תַחַת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, נִקְרָא אִישׁ, מִשּׁוּם שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּגוֹן שֶׁל אָדָם מִדְּרָגָה אַחֲרַת שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה. שְׁלִמְדָנוּ בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם, יָרַד בְּדַמּוֹת קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ שְׁתֵּי רוּחוֹת מְשַׁנֵּי צְדָדִים, מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל, הַכֹּלֵל שֶׁל אָדָם. וְהָרוּחַ שֶׁל הַיָּמִין נִקְרָאת נְשָׁמָה קְדוּשָׁה, שְׁכָתוּב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשַׁמַּת חַיִּים. וְהָרוּחַ שֶׁל הַשְּׁמָאל נִקְרָאת נְפֶשׁ חַיָּה, וְהִיְתָה הוֹלֶכֶת וַיּוֹרְדַת מִמְעָלָה לְמַטָּה, וְלֹא מִתִּישְׁבַת עִם הָאֲחֵרַת.

כְּאִשְׁרֵי נִכְנְסָה הַשְּׁבַת וְאָדָם הָיָה חוֹטָא, נַעֲשׂוּ (נשפָּעוּ) מֵאוֹתָהּ רוּחַ הַשְּׁמָאל בְּרִיּוֹת

שְׁמֵת־פְּשׁוּטוֹת בְּעוֹלָם, וְגוֹפֵם לֹא הִסְתִּים,
וְהִתְחַבְּרוּ עִם גּוֹף הָאָדָם הַזֶּה, עִם זָכָר וּנְקֵבָה,
וְנוֹלְדוּ בְּעוֹלָם. וְאֵלּוּ נִקְרְאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.
לְמַדְנּוּ, הָעֲלִיּוֹנִים מֵהֶם שֶׁלֹּא נִדְבְּקוּ לְמִטָּה
וּתְלוּיִים בְּאוֹיֵר, וְשׁוֹמְעִים מֵהַ שְׁשׁוֹמְעִים
מִלְמַעְלָה, וּמֵהֶם יוֹדְעִים אוֹתָם הָאֲחֵרִים לְמִטָּה.
לְמַדְנּוּ, מֵהַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה יוֹצְאִים שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
וְעֵשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה נִיצוּצוֹת, חֲקוּקִים
וְאֲחוּזִים יַחַד מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁנִּקְרְאִים גְּבוּרוֹת,
(וּמִתְלַבְּדִים) יַחַד וְנַעֲשׂוּ אֶחָד (גּוֹף). וְכִשְׁאֵלָה נִכְנָסִים
לְגוֹף, הוּא נִקְרָא אִישׁ. (וְלֹא אִישׁ זֶה) זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ, אִישׁ
תָּם וַיִּשָּׂר אִישׁ צַדִּיק. וְהָאִישׁ שֶׁל כָּאֵן, כְּתוּב אִישׁ
מִלְחָמָה, שֶׁהִכַּל עוֹלָה דִין, וְהִכַּל אֶחָד. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לְמָה? לֹא הִיָּה בִידּוֹ (שֶׁל רַבִּי יִצְחָק)? בָּאוּ
שָׂאֵלוּ לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, עוֹד קָשָׁה,
שֶׁהָרִי שָׁנִינוּ שֶׁפְּתוּב, (בְּרֵאשִׁית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה
כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת. וְשָׁנִינוּ, מִי זֶה אִישׁ חֶסֶד,
וְכֵאֵן אֲמַרְתֶּם שֶׁהוּא דִין?

אָלָּא כִּף לְמַדְנּוּ, הִכַּל הוּא בְּמִשְׁקַל אֶחָד עוֹלָה,
וְהִכַּל אֶחָד. וּמִשׁוֹם שֶׁהַדִּינִים הִתְחַתְּנוּ
אֲחוּזִים (וּמִתְלַבְּדִים) וּמִחְבְּרִים בְּשַׁעְרוֹתָיו שֶׁל זֶה,
הוּא נִקְרָא הַדִּין הַקָּשָׁה, וְכִשְׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשַּׁעַר

שֶׁל הָרֹאֵשׁ – נִמְתָּק, וְהַדִּינִים שֶׁל מִטָּה לֹא מִזְדַּמְּנִים, וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא טְהוֹר. שְׁלֹא נִקְרָא טְהוֹר, אֲלָא כְּשִׁיּוּצָא מִצַּד הַטְּמָאָה, וּכְשִׁיּוּצָא מִצַּד הַטְּמָאָה נִקְרָא טְהוֹר, שְׁכַתּוּב (איוב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטְּמֵא. מִטְּמֵא וְדַאי, וְכֵאֵן כְּתוּב וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קִרְחַת הוּא טְהוֹר הוּא.

וּבֵא רֵאֵה, בְּרֹאֵשׁ הָאִישׁ הַזֶּה נִיּוּץ הַקֶּשֶׁה, וּמִשׁוּם כֵּן גִּלְגַּלְתָּ הָרֹאֵשׁ שֶׁל זֶה אֲדָמָה כְּלָה כְּשׁוֹשְׁנָה, וְהַשְּׁעָרוֹת אֲדָמוֹת בְּתוֹךְ אֲדָמוֹת, וְתַלּוּיִים מִמֶּנּוּ כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שְׁלֵמִטָּה שְׁמַעוֹרְרִים דִּינִים בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשְּׁעָר וְנִגְלָשׁ, מֵהַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן הַכֹּל נִמְתָּק, וְנִקְרָא טְהוֹר עַל שְׁמוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם נִקְרָא עַל שְׁמוֹ – קְדוּשׁ נִקְרָא וְלֹא טְהוֹר? אָמַר לוֹ, לֹא כֵּן, שְׁקְדוּשׁ לֹא נִקְרָא אֲלָא כְּשֶׁהַשְּׁעָר תַּלּוּי, שְׁהַקְדָּשָׁה תַּלּוּיָהּ בַּשְּׁעָר, שְׁכַתּוּב (במדבר ו) קְדוּשׁ יִהְיֶה גִדְל פָּרַע שְׁעָר רֹאשׁוֹ. וְזֶה נִקְרָא טְהוֹר, מֵהַצַּד שְׁתַּלּוּיִים לְמִטָּה מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם כֵּן עוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשְּׁעָר וְנִטְהָר.

וּבֵא רֵאֵה, כֹּל מִי שֶׁהוּא מִצַּד הַדִּין וְהַדִּינִים נִאֲחָזִים בּוֹ, לֹא נִטְהָר, עַד שְׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ

השֶׁעַר. וּמִשְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשֶּׁעַר, נִטְהָר. וְאִם תֵּאמַר אָדָם – לֹא כֶּן, שֶׁהָרִי הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְנִמְצָאִים בּוֹ רַחֲמִים. מִשׁוּם כֶּן לֹא כֶּן, שְׁכָל הַקִּדְשׁוֹת וְהַקְדוּשִׁים הִתְיַחְדּוּ בּוֹ. אָבֵל זֶה – הוּא דִין, וְהַדִּינִים אַחוּזִים בּוֹ, לֹא נִמְתָּק עַד שְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשֶּׁעַר.

בֵּא רֵאָה, שֶׁהָרִי הַלְוִיִּם שָׁבְאוּ מִצַּד הַדִּין הַזֶּה לֹא נִטְהָרִים עַד שְׁעוּבָר מֵהֶם הַשֶּׁעַר, שְׁכָתוּב (שם ח) וְכֵן תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהִעֲבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְגו'. וְכֵדִי שִׁמְתָקוּ יוֹתֵר, צָרִיךְ הַכֹּהֵן, שֶׁהוּא מִצַּד הַחֲסֵד הָעֲלִיּוֹן, לְהָרִים אוֹתָם, שְׁכָתוּב וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת הַלְוִיִּם תִּנּוּפָה לְפָנַי ה'. כִּמוֹ שֶׁהוּא לְאִישׁ הַזֶּה שְׁלֵמְעֵלָה, שְׁכָאֲשֶׁר רוּצָה לְהִתְמַתֵּק יוֹתֵר, מִתְגַּלֶּה בּוֹ חֲסֵד עֲלִיּוֹן, וְנִמְתָּק. וּמִמְתִּיק הוּא לְמִטָּה.

וְהָאִישׁ הַזֶּה הוּא בְּכֹלֵל שֶׁל אָדָם, וְכִשְׁרוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב, בְּאִישׁ הַזֶּה הוּא נִלְחָם בָּהֶם בְּקָרֵב, שְׁכָתוּב (שמות טז) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, בְּאִישׁ הַזֶּה מִמֶּשׁ. וְלֹא נִלְחָם בָּהֶם בְּקָרֵב, עַד שְׁעוּבָר לוֹ שֶׁעַר הָרֵאשׁ, כְּדִי שִׁשְׁתְּלִשְׁלוֹ מֵהַשְּׁתִּלְשׁוֹתָם, וַיִּשְׁבְּרוּ כָּל אוֹתָם

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ יֵאֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ הָעֶבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנָּנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׂנוּכָל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמֵן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לְשֵׁם יְחִוּד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּהָר, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חַכְמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס שֶׁגִּלָּה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרִנָּה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֵּי « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אִמְרַת
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנִּי אֶתְּהָ, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב « לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, כסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידה, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעֲצָה עָלַיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי חֶסֶד
 יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאֱהַדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כִּי בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה
 יֵאֱהַדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמֵי
 אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֵ אֵיבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּה בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי־קֶרַח: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כֵּן נִפְשֵׁי תְעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְה־לִּי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמֵר אֵלִי כָּל־הַיּוֹם, אֵיִה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁכְּחֶה עָלַי נִפְשֵׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדִּם עַד־בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגִיג: ו מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נִפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוֹדְנֹו
 יִשׁוּעוֹת פְּנִיֹו: ז אֱלֹהִי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל־כֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵן יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצַעֵר: ח תַּהוּם־
 אֶל־תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיָּה, כָּל־מִשְׁבְּרִיָּה וְגִלְיָה עָלַי
 עֲבָרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה יֵאֱהַדוּנְהֵי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַמְּרָה לְאֵל סְלַעִי,
 לְמָה שְׂכַחְתָּנִי, לְמָה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרַצַּח
 בְּעַצְמוֹתֵי, חֶרְפוּנֵי צוֹרְרֵי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל־הַיּוֹם אֵיִה
 אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נִפְשֵׁי, וּמַה־תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוֹדְנֹו יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל־תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֲלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְּמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עֹנֶה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תֶּחֱזַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תִּהְרָגִם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צַר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְפָּ מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָ הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סֵלָה: ה אַחֲזֶתְ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שְׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְּלֵא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָה: טז גְּאֻלַּת בּוֹרוֹעַ
 עַמָּהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוֹסֵף סֵלָה: יז רְאוּהָ מַיִם אֱלֹהִים, רְאוּהָ
 מַיִם יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָהּ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ כ' בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּהּ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲלוּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיַּעֲזוּלְם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאֶפֶד, וּבְחַמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדָךְ, עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהַבְּסָ עֵמָל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אֶפֶד, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בִּימּוֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הודו ליהוה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שִׁירֵי־לוֹ זְמֵרוֹ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נְפְלָאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פְּנֵי תַמִּיד: ה זְכְרוּ נְפְלָאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵי
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֲתָן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסֶּפֶר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל-תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבָר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכֶּבֶל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹא-דַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונגהי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שְׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשְׁלַ בְּכָל-קְנִינֹו: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִנְיוֹ יַחֲבֵם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵ עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי: כו שְׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהֱרִן אֲשֶׁר בְּחַר-בוֹ: כז שְׁמוֹ-בְּכֶם דְּבָרֵי
 אֲתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֲשֵׁד וַיַּחֲשֵׁד,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דַּבְּרוֹ דְּבָרֵי כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שְׂרַץ אֶרֶץ צִפְרֹדְעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלִכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב גָּתָן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרַד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶץ: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁפַר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלְקֵהוּ, וְאִין מְסָפֵר: ^ל וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׁב בְּאֶרְצָם, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיִּדְּ כָל-בְּכוֹר בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
^{לח} שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלֵה: ^מ שָׁאֵל וַיִּבְא
שָׁלְיוֹ שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹזְבוּ
מִיָּם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בבֵּל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פָּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ בְּנִרוֹתֵינוּ:
ג כִּי שֵׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמִיחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר־יְהוָה־
יֵאֱהוּדוֹנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ^ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁפַח יְמִינִי: ^ו תִּדְבַק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכִי,
אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהוּדוֹנְהִי לְבִנְי אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-כָּבֶל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלַם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפְץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרֵב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְל וּכְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּ
 וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעַגְב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאֱהַרְוֵנִי
 שְׁבוּת עֲמוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאֱהַרְוֵנִי מְעֹזִים בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאֱהַרְוֵנִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וְסִפְת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִת
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמִקוּם שְׁאַנִּי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֶשֶׁב בְּמִחְשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבְתַּי חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלוי אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵי:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלַהֲבִיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

הַמִּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּף רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵם
 וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכָל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמְהָ שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים שְׂעִזְרַתְךָ לִי, תְּמוֹכַת בֵּי,
 הוֹשְׁעַת אוֹתִי הַצֹּלֶת אוֹתִי, שְׂמֹחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֹרַת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמוּדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעֻמִּים שְׂעִזְרַתְךָ לִי וְלֹא יַדְעֵתִי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וְגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
 תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
 תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
 שמוגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
 במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
 שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
 את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
 לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
 היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
 לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
 ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
 מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵו. וְעַל יְדֵי זֶה תַתְקִיִים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הֵייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסִתְר
כְּנָפֶיךָ סְלָה. וְאִזְכָּה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאֶהְבָּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדִּין סִפְרָא סִפְר
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרִךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָהוּ, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
 והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
 יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
 שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
 חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
 אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
 תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
 ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
 ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
 אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
 ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
 בסודות תורתך. ויהיה למועדנו זה נחת רוח לפני כסא
 כבודך פריח נוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
 בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
 אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
 אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
 לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
 שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
 ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
 לבי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלָמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עִמְיֻקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרֵא
 מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפֵא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָּא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אָמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
 לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוּהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבְיֹטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיִנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיִנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיִנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוּהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יְחֻקְהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
 וַיִּשְׁמְ"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים ...] אָמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצֵי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְּׂכִינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בְּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לְנֹו
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוּפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יֵרָאִיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תַצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׂכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּיִם בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְר הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֵילָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדְנוּ
 תּוֹרָתָם יַעֲמוּד לְנֹו וּלְזוֹרְעֵנוּ וְנִזְפָה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַי בִּיעַקֵּב נַאֲם יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאַנִּי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָךָ אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבְרַפְתַּ מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֹו וְאִין עֲמֹו אַל נְכַר, יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנֹו וְתַגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ בְּאֲמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְלֵי אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוּנְךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹו. וְהֵרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנֹו. וְהָשִׁב שְׁכִינְתְךָ לְתוֹכֹו, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעַבֹודתְךָ וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֵת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהָבָה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחֲוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אָז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִדָּה מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׁאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדָאֵי
 כְּבֹלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזָן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֹלוּ הַחֲזוֹר
 הַעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךָ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֲבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר בְּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפֵנָה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְר, יֵשׁ נִהְר וַיֵּשׁ נִהְר, יֵשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נִהְר פְּלִגְיוֹ,
 וַיֵּשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתָּד", זֶה הַנִּהְר
 הוּא אֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אֹת א', וְעוֹבֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאָמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמִגִּיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכָאִי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֵב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמַר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אַרְבָּעִים
 מְלָאוֹת חֶסֶד אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מְלָקִיּוֹת חֶסֶד
 אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחוּתָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאוֹת הֵן נְחֻשְׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֵקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקָרוּ מֵאַרְצָן יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאַרְצָן נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמְעַבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמְ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלָיו נֹאמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעֻקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעַרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשָׂרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנָּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֵתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּגָד וּבְמֵאֲכָלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נִעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מַתְּכֶסָה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׂמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדָּרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׂמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׂמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׂמָהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׂנַקְרָאוֹ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שְׂמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנַקְרָאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנָגֵד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוֹד כְּנָגֵד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נַקְרָאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שְׂבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבֶה הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסַתְרוֹת לֵה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתַר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתַר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשוננו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדרף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.